

Vergaderjaar 2018–2019

31 265

Adoptie

Nr. 66

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den haag, 6 december 2018

Op 10 januari 2018 en op 26 april 2018 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de problemen die geadopteerden ervaren in de zoektocht naar informatie over hun afstamming en over de wijze waarop hun adoptieprocedure heeft plaatsgevonden. Ik ben toen ingegaan op de betrokkenheid van de Nederlandse overheid bij interlandelijke adopties in het verleden. Daarbij heb ik aangegeven dat de primaire verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige afstandsprocedure en bijbehorende dossiervorming bij de zendende landen lag en ligt. De aannahme was hierbij tevens dat de Nederlandse overheid steeds zorgvuldig heeft gehandeld.¹ Informatie die recent bij de behandeling van een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur naar boven is gekomen, werpt daar echter een ander licht op.

In tegenstelling tot wat mij tot dusver bekend was, bevat die informatie aanwijzingen voor een mogelijke actieve betrokkenheid van één of meerdere aan de Nederlandse overheid verbonden personen bij illegale adopties uit Brazilië in de jaren zeventig en tachtig. Ook blijkt uit de stukken dat er mogelijk een verzoek is gedaan om deze betrokkenheid buiten beschouwing te laten bij een strafrechtelijk onderzoek.² Ik neem deze informatie zeer serieus. Ze is voor mij aanleiding om een externe commissie in te stellen die onafhankelijk onderzoek gaat uitvoeren naar interlandelijke adopties die in het verleden hebben plaatsgevonden.

Belangrijkste onderzoeksvraag is wat de feitelijke gang van zaken is geweest en wat de rol van de Nederlandse overheid daarbij was. Daarbij is het van belang om te weten of het ging om een actief handelen van overheidsfunctionarissen, dan wel om medeweten van de overheid. En indien er sprake blijkt te zijn van betrokkenheid van de Nederlandse overheid bij misstanden, moet bekeken worden of die betrokkenheid

¹ Kamerstuk 31 265, nrs. 63 en 65.

² Zie in de bijlage het Wob-besluit op bezwaar inzake Brazilië. Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

structureel of incidenteel van aard was. Primair zal gekeken worden naar de landen waarvan betrokkenen ons gewezen hebben op signalen van mogelijke misstanden in het verleden, te weten Brazilië, Colombia, Indonesië, Sri Lanka en Bangladesh, met als startpunt Brazilië.

Het onderzoek richt zich op de periode van 1967 tot 1998. In 1967 is de eerste Richtlijn voor opnemning van buitenlandse pleegkinderen in werking getreden, waarmee het toezicht van de Nederlandse overheid bij opnemning van buitenlandse kinderen ter adoptie geregeld werd. In 1998 trad het Haags Adoptieverdrag in werking. Toen werd de Centrale autoriteit (Ca) opgericht, waarbij de overheid de verantwoordelijkheid kreeg om vooraf toestemming te geven voor het plaatsen van een kind in een gezin. Daarmee zijn waarborgen geschapen die mogelijke misstanden als hiervoor bedoeld ondervangen.

Voorwerp van onderzoek zijn de archieven van het toenmalige Ministerie van Justitie, waaronder ook de Raad voor de Kinderbescherming, het Openbaar Ministerie en de politie, alsmede de archieven van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Mogelijk zullen betrokkenen uit het verleden moeten worden gehoord. Ook dienen de documenten en bevindingen geduid te worden.

Ik zal uw Kamer zo snel mogelijk berichten over de samenstelling van en opdracht aan genoemde onderzoekscommissie.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Per e-mail: [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rjksverheid.nl/jenv

Contactpersoon

[redacted]
senior adviseur juridische zaken

T 070 370 79 11
F 070 370 75 16

Datum 6 december 2018
Onderwerp Besluit op bezwaar - deelbesluit II

Ons kenmerk
2418556

Uw kenmerk

[redacted]
Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Geachte [redacted]

Op 2 augustus 2017 heeft uw cliënt [redacted] een Wob-verzoek gezonden aan mijn ministerie met als onderwerp, samengevat, de bestuurlijke gang van zaken in Nederland omtrent zijn en vergelijkbare illegale adopties en de rol en mate van wetenschap van de Nederlandse overheid daarbij.

Bij brief van 20 november 2017 heb ik op het verzoek van uw cliënt beslist. Namens uw cliënt is tegen dit besluit bezwaar gemaakt. Bij brief van 6 september 2018 heb ik u het eerste deel van de beslissing op het bezwaar van uw cliënt gezonden. Voor een beschrijving van het verloop van de procedure tot dat moment verwijs ik naar mijn brief van 6 september 2018.

Op 11 september 2018 hebt u telefonisch met [redacted] medewerkster van mijn departement, besproken dat het tweede deel van de beslissing op bezwaar half oktober zou volgen. Op 24 oktober 2018 heeft [redacted] u telefonisch laten weten dat ernaar werd gestreefd zo spoedig mogelijk te beslissen. Op

Deze brief bevat het tweede deel van de beslissing op het bezwaar.

I. Afbakening eerste en tweede gedeelte beslissing op bezwaar

In de brief van 6 september 2018 is beslist op de bezwaargronden die betrekking hadden op het niet eerder verstrekken van de stukken over het advies van de Raad voor het Jeugdbeleid van mei 1982 ("Kinderen door de achterdeur") en het wetsontwerp partiële wettelijke voorziening ter zake van de opnering van buitenlandse pleegkinderen. Die documenten zijn – voor zover nog niet openbaar – alsnog onder de Wob beoordeeld en gedeeltelijk verstrekt. Ook is in het eerste deel van de beslissing op bezwaar geoordeeld over de bezwaargrond dat het verzoek ten onrechte niet aan de politie is doorgezonden. Het bezwaar is wat die bezwaargronden betreft gegrond verklaard.

In dit tweede deel van de beslissing op bezwaar zal worden beslist op de bezwaargrond dat er méér documenten onder de reikwijdte van het Wob-verzoek zouden vallen dan er vooralsnog zijn verstrekt. Naar aanleiding van de aanknopingspunten die in bezwaar naar voren zijn gebracht zijn inderdaad meer

documenten aangetroffen. De resterende documenten zullen in § III van deze brief onder de Wob worden beoordeeld en voor zover aangewezen verstrekt.

Ook zal in deze brief een beslissing worden genomen over de bezwaargronden met betrekking tot de in het bestreden besluit op grond van de artikelen 10, tweede lid, aanhef en onder e en 11, eerste lid van de Wob geweigerde passages (§ IV). Verder zal in § V een herbeoordeling van het besluit op het Wbp-verzoek van uw cliënt worden gegeven. Mijn beslissingen leest u in § II en § VI. Tot slot zal ik in § VII beslissen op uw verzoek om een vergoeding van kosten van rechtsbijstand ex artikel 7:15 van de Awb.

II. Beslissing op bezwaar

Ik verklaar uw bezwaar gegrond en herroep het bestreden besluit van 20 november 2017 voor zover hierbij:

- de bij deze brief gevoegde documenten met nummers 25 tot en met 56¹ aanvankelijk niet bij de beoordeling zijn betrokken;
- de in § IV genoemde passages ten onrechte niet openbaar zijn gemaakt;
- de in § V genoemde persoonsgegevens van uw cliënt daarbij niet zijn betrokken.

Ik ga over tot openbaarmaking van het document met nummer 53. De documenten met nummers 15 tot en met 25, 27 tot en met 31, 34 tot en met 41, 43 tot en met 52 en 54 tot en met 56 maak ik gedeeltelijk openbaar. De documenten met nummers 26, 32, 33 en 42 maak ik niet openbaar. De documenten met nummers 15 tot en met 24 en 57 vallen buiten de reikwijdte van uw verzoek c.q. zijn reeds openbaar en de Wob is daarop niet van toepassing. Als [bijlage 5](#)² treft u een inventarislijst aan met daarin zowel enkele reeds openbare als de onder de Wob (gedeeltelijk) openbaargemaakte documenten aan. De stukken worden als [bijlage 6](#) meegezonden.

III. Resultaat zoekslag en beoordeling aangetroffen stukken

Naar aanleiding van de in bezwaar naar voren gebrachte aanknopingspunten is opnieuw gezocht en zijn er alsnog documenten aangetroffen die onder de reikwijdte van het Wob-verzoek van uw cliënt vallen. Nu deze documenten niet bij het primaire besluit zijn betrokken, is het bezwaar in dit opzicht gegrond.

Hierna volgt alsnog een beoordeling van de aangetroffen stukken onder de Wob. De stukken zijn verdeeld in de volgende categorieën:

- a) correspondentie over adopties uit Brazilië;
- b) het onderzoek van de Rijkspolitie uit 1983;
- c) aan dat onderzoek gerelateerde documenten;
- d) overige (door uw cliënt gevraagde) stukken.

Inleidende opmerking

Naar aanleiding van verschillende Wob-verzoeken, waaronder die van uw cliënt, zijn in het archief verschillende documenten aangetroffen die om nadere context en duiding vragen. Uit de documenten die bij dit besluit zijn gevoegd blijkt dat er aanwijzingen zijn van mogelijke betrokkenheid van één of meerdere aan de overheid verbonden personen bij illegale adopties uit Brazilië, waaronder de illegale adoptie van uw cliënt. Ook blijkt uit de stukken dat er mogelijk een

¹ Doorgenummerd t.o.v. eerste deel beslissing op bezwaar van 6 september 2018.

² Doorgenummerd t.o.v. eerste deel beslissing op bezwaar van 6 september 2018.

verzoek is gedaan om deze betrokkenheid niet te betrekken bij het onderzoek door de Rijkspolitie.³

Ik neem deze informatie zeer serieus. Ze is voor mij aanleiding om een externe commissie in te stellen die onafhankelijk onderzoek gaat uitvoeren naar interlandelijke adopties die in het verleden hebben plaatsgevonden. Belangrijkste onderzoeksvraag is wat de feitelijke gang van zaken is geweest en wat de rol van de Nederlandse overheid daarbij was. Daarbij is het van belang om te weten of het ging om een actief handelen van overheidsfunctionarissen, dan wel om medeweten van de overheid. En indien er sprake blijkt te zijn van betrokkenheid van de Nederlandse overheid bij misstanden, moet bekeken worden of die betrokkenheid structureel of incidenteel van aard was. Primair zal gekeken worden naar de landen waarvan betrokkenen ons gewezen hebben op signalen van mogelijke misstanden in het verleden, te weten Brazilië, Colombia, Indonesië, Sri Lanka en Bangladesh, met als startpunt Brazilië.

Ik zal u over het verloop van het onderzoek nog nader berichten.

Ad. a) correspondentie over adopties uit Brazilië

In bezwaar hebt u gewezen op een dossier dat onder mijn ministerie zou berusten uit de periode 1978-1980, welk dossier is genoemd door het ministerie van Buitenlandse Zaken (hierna: BZ) in diens besluit op het Wob-verzoek van uw cliënt. U hebt gevraagd of dit dossier bestaat uit de drie documenten die bij het bestreden besluit zijn betrokken als documenten met nummers 1, 2 en 3. Dat is juist.

In bezwaar is opnieuw gezocht naar stukken met betrekking tot deze correspondentie. Dat heeft ertoe geleid dat een aantal documenten is aangetroffen. In de documenten met nummers 1, 2 en 3 die bij het bestreden besluit openbaar zijn gemaakt wordt naar een deel van deze correspondentie verwezen. Deze stukken vallen echter niet onder de reikwijdte van het Wob-verzoek van uw cliënt; het verzoek van uw cliënt ziet op de periode 1975-1995 en de aangetroffen stukken dateren van daarvóór. Desalniettemin is er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, voor gekozen om deze correspondentie (gedeeltelijk) openbaar te maken. Een deel van deze documenten komt overigens uit een dossier dat overigens documenten van strafvorderlijke aard bevat die reeds daarom niet openbaar worden gemaakt.

Ik maak de stukken – met uitzondering van de persoonsgegevens en strafrechtelijke gegevens in deze documenten – uit eigen beweging openbaar als documenten met nummers 15 tot en met 24.

Ad b) onderzoek Rijkspolitie

Naar aanleiding van hetgeen in bezwaar naar voren is gebracht is nogmaals gezocht naar het rapport van het onderzoek van de Rijkspolitie naar mogelijk illegale praktijken omtrent adopties in Brazilië. Het rapport is aangetroffen en is opgenomen als document met nummer 41 op de inventarislijst.

Het rapport wordt gedeeltelijk openbaar gemaakt. Een gedeelte van de persoonsgegevens in het rapport – van personen die niet uit hoofde van hun

³ Dit volgt uit een ambtsbericht van 7 december 1981, document met nummer 26 op de inventarislijst bij deze beslissing op bezwaar. Dit document wordt niet openbaar gemaakt, om hierna toe te lichten redenen.

functie in de openbaarheid treden – is verwijderd op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e van de Wob. Op grond van dit artikel blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

Waar het de namen van ambtenaren betreft is in het kader van artikel 10, tweede lid, aanhef en sub e van de Wob nog het volgende van belang. Weliswaar kan, waar het gaat om beroepshalve functioneren van ambtenaren, slechts in beperkte mate een beroep worden gedaan op het belang van eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Dit ligt anders indien het betreft het openbaar maken van namen van de ambtenaren. Namen zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken daarvan verzetten. Daarbij is van belang dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking van de naam in de zin van de Wob. Bovendien gaat het bij deze namen niet om ambtenaren die reeds uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden.

Dit document bevat voorts bijzondere c.q. strafrechtelijke persoonsgegevens in de zin van artikel 10, eerste lid, aanhef en sub d van de Wob. Deze gegevens maak ik niet openbaar. Op grond van dit artikel blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het bijzondere of strafrechtelijke persoonsgegevens in de zin van artikel 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) betreft, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer. Op grond van deze artikelen van de AVG worden onder bijzondere persoonsgegevens verstaan gegevens over iemands godsdienst of levensovertuiging, ras of etnische afkomst, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, lidmaatschap van een vakvereniging en genetische/biometrische gegevens. Strafrechtelijke persoonsgegevens zijn persoonsgegevens die te maken hebben met strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen. Hieronder vallen zowel veroordelingen als mogelijk gegronde verdenkingen.

In bijlagen C en D bij het rapport staan persoonsgegevens in (onder meer) deze zin. Dit betreffen namen van kinderen die op illegale wijze zijn geadopteerd. Uit hun achternamen blijkt de familienaam van hun adoptiefouders, tegen wie sprake was van verdenking van strafbare feiten. Daarom heb ik de persoonsgegevens verwijderd uit deze documenten. In bijlage D blijft na het verwijderen van deze informatie geen inhoudelijke informatie over waardoor deze bijlage niet wordt bijgevoegd.

Ad c) aan het onderzoek gerelateerde documenten

Er zijn voorts documenten aangetroffen die gerelateerd zijn aan het onderzoek van de Rijkspolitie. Het gaat om de documenten met nummers 25 tot en met 56 (met uitzondering van het rapport zelf dat als document met nummer 41 is opgenomen). Ook deze documenten zijn beoordeeld onder de Wob, wat heeft geleid tot de volgende beslissingen.

Ambtsberichten

Drie van de documenten (met nummers 26, 33 en 42) zijn ambtsberichten van de bij het onderzoek betrokken officier van justitie aan de procureur-generaal van het arrondissementsparket te Amsterdam. Deze documenten maak ik niet openbaar. Het betreft documenten die zien op het informatie- en instemmingsproces met betrekking tot (onderzoek naar) individuele strafzaken.

Het gaat hierbij om vertrouwelijke ambtsberichten van de betrokken officier van justitie aan het College van procureurs-generaal. Voor de motivering ten aanzien van de beslissing deze documenten niet openbaar te maken verwijs ik naar de onderstaande overwegingen.

Ik weiger de openbaarmaking van de ambtsberichten in de eerste plaats op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob. Op grond van dit artikel blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van de gevraagde documenten zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van het Openbaar Ministerie. De gevraagde informatie biedt inzicht in het besluitvormingsproces dat heeft geleid tot totstandkoming, het verloop en de afwikkeling van het onderzoek van de Rijkspolitie, dat mede is uitgevoerd door de officier van justitie. Ik acht het van essentieel belang dat een officier van justitie betrokken bij een dergelijk (mogelijk) onderzoek, in volledige vertrouwelijkheid het College van procureurs-generaal kan informeren. Het openbaar maken van deze informatie kan tot gevolg hebben dat betrokkenen bij dergelijke onderzoeken zich in de toekomst beperkt zullen voelen om in volledige vrijheid van gedachten te wisselen over de details van de (totstandkoming en afwikkeling) van een dergelijk onderzoek. Dit kan ten koste gaan van de vereiste vrije gedachtewisseling bij de betrokken partijen en zodoende een weloverwogen en zorgvuldige besluitvorming in gevaar brengen.

Gezien het bovenstaande weegt het openbaarheidsbelang in dit geval niet op tegen het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van bij de aangelegenheid betrokken personen en rechtspersonen.

In de tweede plaats weiger ik deze documenten openbaar te maken op grond van artikel 11, eerste lid van de Wob. Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

De ambtsberichten zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie. Ik acht het

niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Of een stuk bestemd is voor intern beraad wordt bepaald door het oogmerk waarmee dit stuk is opgesteld. Degene die het stuk heeft opgesteld moet de bedoeling hebben gehad dat dit zou dienen voor zichzelf of voor het gebruik door anderen binnen de overheid.⁴ De ambtsberichten zijn opgesteld door de officier van justitie ten behoeve van het College van procureurs-generaal, om het College te informeren over het onderzoek en de voorgenomen afwikkeling. Daarmee staat vast dat zij voor intern beraad bestemd zijn.

Voor zover de geïnventariseerde documenten behalve persoonlijke beleidsopvattingen ook feitelijke informatie bevatten, geldt dat deze feitelijke informatie op onlosmakelijke wijze met de persoonlijke beleidsopvatting is vervlochten.⁵

Om deze redenen weiger ik de ambtsberichten openbaar te maken.

Overige documenten

Verder zijn documenten aangetroffen als agenda's, notulen en samenvattingen van bespreekpunten van de vergadering van het College van procureurs-generaal, brieven en nota's van (de voorzitter van) het College van procureurs-generaal aan mijn ministerie. Deze documenten maak ik gedeeltelijk openbaar.

Uit deze documenten zijn de persoonsgegevens en de persoonlijke beleidsopvattingen onleesbaar gemaakt op grond van resp. artikel 10 eerste lid, aanhef en sub d, artikel 10, tweede lid, aanhef en sub e en artikel 11, eerste lid van de Wob. Voor een nadere toelichting op de twee laatstgenoemde weigeringsgronden verwijs ik naar het hiervóór aangevoerde.

Ter nadere toelichting op de op grond van artikel 11, eerste lid van de Wob geweigerde passages merk ik nog het volgende op. Op de voet van artikel 11, tweede lid van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen, indien ik dat in het belang acht van een goede en democratische bestuursvoering. Deze informatie wordt dan gegeven in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij degenen die deze opvattingen hebben geuit of zich erachter hebben gesteld, ermee hebben ingestemd dat de informatie wel herleidbaar is tot hen. In het onderhavige geval acht ik het in het belang van een goede en democratische bestuursvoering om persoonlijke beleidsopvattingen – voor zover die niet tot de persoon herleidbaar zijn – onder meer gelet op het tijdverloop toch openbaar te maken. Tot personen herleidbare informatie wordt, met een beroep op artikel 11, eerste lid van de Wob, niet openbaar gemaakt.

Een deel van deze documenten, de documenten met nummers 27, 28, 31 en 36, bevat bijzondere c.q. strafrechtelijke persoonsgegevens in de zin van artikel 10, eerste lid, aanhef en sub d van de Wob. Deze gegevens maak ik, onder verwijzing naar de toelichting hiervóór, niet openbaar. Het is aannemelijk dat

⁴ Kamerstukken II 1986/87, 19859, nr. 3, p. 13.

⁵ Vgl. ABRvS 21 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3376, rov. 2.2, en ABRvS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1298, rov. 12.3.

openbaarmaking van deze gegevens inbreuk zou maken op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n). Waar dit strafvorderlijke gegevens betreft, maakt het feit dat de strafzaken uiteindelijk zijn geseponeerd het voorgaande niet anders. Ik zal deze persoonsgegevens dan ook niet openbaar maken.

In één geval, in document met nummer 32, wordt openbaarmaking geweigerd op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en sub a van de Wob. Op grond van dit artikel blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties. Bij een passage in document met nummer 32 is het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten in het geding. Dit belang zou kunnen worden geschaad indien de hier bedoelde informatie openbaar wordt gemaakt. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie ook op deze grond niet openbaar te maken.

In een enkel geval (het documenten met nummer 32) leidt het voorgaande ertoe dat geen inhoudelijke informatie overblijft. Openbaarmaking van dit document wordt dan ook geheel geweigerd.

Er zijn voorts drie circulaires aangetroffen van het ministerie van Justitie aan de Raad voor de Kinderbescherming. Deze circulaires worden openbaar gemaakt als documenten met nummers 25, 40 en 43, met uitzondering van de ondertekening van het document die als persoonsgegeven in de zin van artikel 10 tweede lid, aanhef en onder e van de Wob niet openbaar wordt gemaakt. Handtekeningen maak ik niet openbaar om het risico op identiteitsfraude te verkleinen.

Verder is een verslag aangetroffen van een gesprek van een medewerker van mijn departement met een advocaat (document met nummer 27). Dit document wordt, met uitzondering van de persoonsgegevens die op grond van artikel 10 eerste lid, aanhef en sub d en tweede lid, aanhef en sub e van de Wob worden geweigerd, openbaar gemaakt.

Tot slot is in dit verband een transcript aangetroffen van een interview met staatssecretaris Korte-Van Hemel van 2 september 1985. Dit document is reeds openbaar en valt daarmee niet onder de Wob. Om u ter wille te zijn voeg ik dit stuk als document met nummer 57 bij de aan u te verstrekken stukken.

Overige (gevraagde) stukken

In de correspondentie die met u is gevoerd hebt u nog een aantal andere stukken genoemd. Deze stukken bespreek ik hierna.

U vraagt voorts naar informatie van Interpol naar aanleiding van de behandeling van het onderwerp kinderontvoeringen uit Brazilië tijdens de Assemblée Generale van Interpol in november 1991 te Uruguay, waarnaar is verwezen in het bij het bestreden besluit verstrekte document met nummer 19. Ook hebt u in dit verband Interpol-overleggen in april 1982 te Frankrijk en in oktober 1982 te Spanje genoemd. In de doorzendbrief aan de politie van 24 augustus 2018⁶ is de politie gevraagd dit te betrekken in hun zoekslag. Ook binnen mijn ministerie is aan de hand van deze informatie navraag gedaan. Dit heeft er niet toe geleid dat documenten zijn aangetroffen. Wel is de suggestie gedaan dat u zich hieromtrent

⁶ Bijlage 4 bij mijn brief van 6 september 2018.

kunt richten tot het Generaal Secretariaat van Interpol.⁷ Zij zijn verantwoordelijk voor de verslaglegging van de statutaire bijeenkomsten waarnaar wordt verwezen.

U hebt ook gewezen op document met nummer 19 bij het bestreden besluit, waarin een referentie staat naar een lijst met namen van twaalf kinderen die vanuit Brazilië op illegale wijze naar Nederland zouden zijn geadopteerd. Deze lijst heb ik niet aangetroffen. Bij het rapport van de Rijkspolitie zijn wel lijsten aangetroffen die gedeeltelijk openbaar worden gemaakt, zoals hiervóór onder III ad b) is toegelicht.

Aan de hand van de overige aanknopingspunten die in het verzoek en in bezwaar naar voren zijn gebracht, zijn geen verdere documenten aangetroffen die onder de reikwijdte van dit Wob-verzoek vallen.

IV. Beoordeling toepassing weigeringsgronden in bestreden besluit

U richt voorts een bezwaargrond tegen het volgens u ten onrechte toepassen van weigeringsgronden op bepaalde passages in de documenten die bij het bestreden besluit openbaar zijn gemaakt. Ik heb de bewuste passages opnieuw beoordeeld en kom tot de volgende conclusies.

Er zijn in primo inderdaad enkele passages ten onrechte op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e van de Wob onleesbaar gemaakt. Naar mijn oordeel zijn dit:

- de naam van de consul-generaal in document 1
- de naam van de ambassadeur in document 2
- de naam van de Directeur-Generaal van Jeugdbescherming en Delinkwenzorg in document 6

Deze ambtenaren vervullen een functie die meebrengt dat zij uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden. Derhalve zie ik aanleiding om hun namen openbaar te maken. Aangepaste versies van deze documenten treft u als bijlage 8 bij deze brief.

U betoogt ook dat er passages ten onrechte niet openbaar zijn gemaakt op grond van artikel 11, eerste lid van de Wob. Ik heb de bewuste passages opnieuw beoordeeld en kom tot de volgende conclusie.

In de documenten met nummer 1 en 3 is terecht een beroep gedaan op deze beperkingsgrond. U betoogt dat er geen sprake zou zijn van intern beraad nu het correspondentie tussen het Nederlands consulaat en Nederlandse ambassade, en correspondentie tussen het ministerie van BZ en de Nederlandse ambassade zou betreffen. Deze partijen zijn echter allemaal onderdeel van de Staat en opereren alle onder de verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan, te weten de Minister van Buitenlandse Zaken. Ik zie dan ook niet waarom geen beroep kan worden gedaan op deze beperkingsgrond. Dat er, zoals u betoogt, sprake zou zijn van structureel overleg c.q. structurele advisering, maak het voorgaande niet anders. Zelfs indien in dit geval sprake zou zijn van structureel overleg of structurele advisering, ontvalt op deze grond aan een overleg of advies alleen het interne

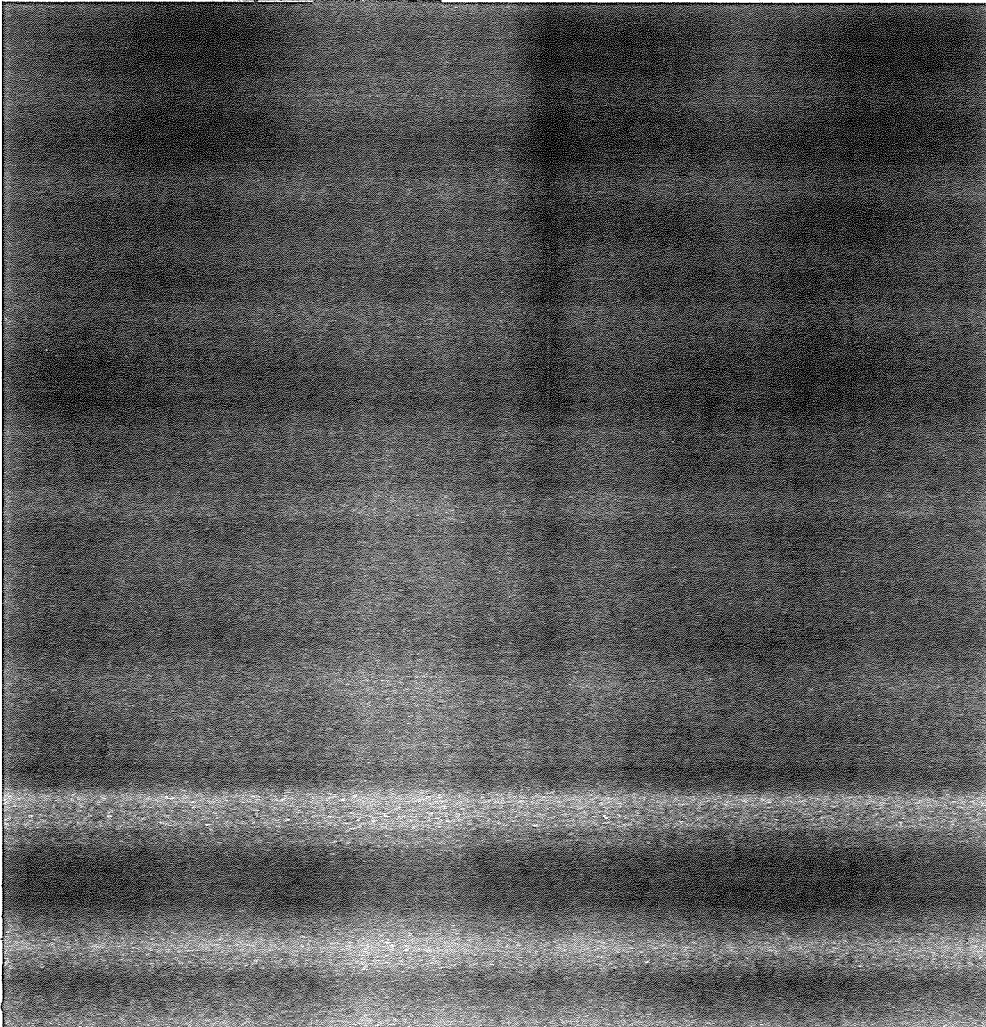
⁷ <https://www.interpol.int/Contact-INTERPOL>.

karakter, wanneer sprake is van betrokkenheid van derden die niet tot de kring van de overheid behoren.⁸

Dan is in document met nummer 19 ook een beroep gedaan op deze beperkingsgrond. In dit geval ben ik het met u eens dat dit ten onrechte is gedaan. Ik maak deze passage alsnog openbaar en ik voeg een aangepaste versie van dit document bij bijlage 8.

Ik verklaar uw bezwaar voor zover het ziet op het ten onrechte niet openbaar maken van bepaalde passages gegrond voor wat de hiervóór genoemde passages betreft.

V. Herbeoordeling Wbp-verzoek

⁸ Vgl. ABRvS 12 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA2883, r.o. 7.1 en ABRvS 22 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA0664, r.o. 2.2.

⁹ <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/zelf-doen/privacyrechten/recht-op-inzage#faq>.

¹⁰ HvJEU 17 juli 2014, C-141/12 en C-372/12, ECLI:EU:C:2014:2081 en ABRvS 31 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:301, m.nt. T. Mulder, r.o. 6.2.

VI. Overige opmerkingen

Tijdens de hoorzitting en in latere correspondentie hebt u namens uw cliënt gevraagd of er in het kader van het Wob- en Wbp-verzoek van uw cliënt door mijn ministerie contact is gezocht met de Raad voor de Kinderbescherming. U hebt verzocht dit contact nader te omschrijven.

Er is in het kader van de behandeling van dit verzoek inderdaad contact geweest met de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de RvdK). De RvdK maakt onderdeel uit van mijn ministerie. Bij de beantwoording van een Wob- of Wbp-verzoek zoals dat van uw cliënt, is het gebruikelijk dat navraag wordt gedaan bij de organisaties die onder mijn ministerie vallen waar mogelijk relevante informatie zou kunnen zijn. Dat is ook nodig, om deze verzoeken op een correcte wijze te behandelen.

Onderdeel van het bezwaar van uw cliënt was dat de inventarisatie in primo onvolledig zou zijn geweest. In dat licht heeft een grondiger uitvraag plaatsgevonden, onder meer bij de RvdK. De RvdK is nagegaan of er aldaar persoonsgegevens van uw cliënt aanwezig waren. Dat bleek het geval, zoals hiervóór is toegelicht.

VII. Besluit

Gelet op het voorgaande beslis ik het volgende. Ik verklaar uw bezwaar gegrond en herroep het bestreden besluit van 20 november 2017 voor zover hierbij:

- de bij deze brief gevoegde documenten met nummers 25 tot en met 56 aanvankelijk niet bij de beoordeling zijn betrokken;
- de in § IV genoemde passages ten onrechte niet openbaar zijn gemaakt;
- de in § V genoemde persoonsgegevens van uw cliënt daarbij niet zijn betrokken.

Ik ga over tot openbaarmaking van de documenten met nummers 47 en 53. De documenten met nummers 15 tot en met 25, 27 tot en met 31, 34 tot en met 41, 43 tot en met 52 en 54 tot en met 56 maak ik gedeeltelijk openbaar. De documenten met nummers 26, 32, 33 en 42 maak ik niet openbaar. De documenten met nummers 15 tot en met 24 en 57 vallen buiten de reikwijdte van uw verzoek c.q. zijn reeds openbaar en de Wob is daarop niet van toepassing.

VII. Vergoeding kosten bezwaar

U hebt verzocht om vergoeding van de kosten van bezwaar met een beroep op artikel 7:15, tweede lid, van de Awb. Daarover beslis ik als volgt.

Op grond van dit artikel worden de kosten die in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs zijn gemaakt vergoed, voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens een aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.

Gelet op de bovenvermelde beslissing is daarvan sprake. Het aan u toe te kennen bedrag is vastgesteld op € 1.002. Dit bedrag wordt binnen zes weken na

¹¹ Meer informatie kunt u vinden op de website:

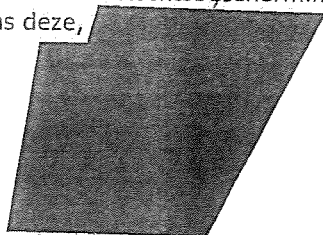
<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/contact-met-de-autoriteit-persoonsgegevens/>.

bekendmaking van dit besluit overgemaakt naar de bij mij bekende derdengeldenrekening van uw kantoor.

VIII. Wijze van openbaarmaking

Beide delen van de beslissing op bezwaar en de daarbij alsnog openbaar gemaakte (onderdelen van) documenten worden op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Met vriendelijke groet,
de Minister voor Rechtsbescherming,
namens deze,

de secretaris-generaal

bijlagen:

- inventarislijst
- openbaar te maken stukken
- aangepaste stukken besluit in primo

U kunt tegen dit besluit beroep instellen bij de sector bestuursrecht van de rechtbank Amsterdam, postbus 75850, 1070 AW Amsterdam. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop de beschikking u is toegezonden door de rechtbank zijn ontvangen. Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en bevat ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van dit besluit, en de gronden waarop het beroepschrift rust.

Nummer	Datum	Aangetroffen documenten	Beoordeling inzake openbaarmaking	Weigeringsgronden Wob	Afzender	Ontvanger
15	8-jul-71 en 8-dec-71	Twee brieven MinBuiZa aan X	gedeeltelijk	nvt	MinBuiZa	X
16	12-sep-72	Brief OM - Politie	gedeeltelijk	nvt	OM	Politie
17	10-okt-72	Brief OM - MinJustitie	gedeeltelijk	nvt	OM	MinJustitie
18	20-nov-72	Brief MinBuiZa - NedAmbBraz	gedeeltelijk	nvt	MinBuiZa	amb. Brasilia
19	20-nov-72	Brief MinBuiZa - MinJustitie	gedeeltelijk	nvt	MinBuiZa	MinJustitie
20	5-jan-73	Brief MinJustitie - OM	gedeeltelijk	nvt	MinJustitie	OM
21	14-mrt-73	Brief MinBuiZa - MinJustitie	gedeeltelijk	nvt	MinBuiZa	MinJustitie
22	3-apr-73	Brief MinJustitie - MinBuiZa	gedeeltelijk	nvt	MinJustitie	MinBuiZa
23	4-apr-73	Brief MinBuiZa - MinJustitie	gedeeltelijk	nvt	MinBuiZa	MinJustitie
24	11-jul-73	Brief MinJustitie - OM	gedeeltelijk	nvt	MinJustitie	OM
25	9-jan-80	Circulaire voor de RvdK	gedeeltelijk	10.2.e	MinJustitie	RvdK
26	7-dec-81	Ambtsbericht OvJ-PG A'dam	niet openbaar	10.2.g, 11.1	OvJ	PG A'dam
27	8-dec-81	Gespreksverslag directeur Kinderbescherming en mr. X	gedeeltelijk	10.1.d, 10.2.e	dKinderbescherming	PG
28	9-dec-81	Notulen PG-vergadering	gedeeltelijk	10.1.d, 10.2.e, 11.1, nvt	secretaris	PG
29	9-dec-81	Weergave PG-vergadering	gedeeltelijk	10.2.e, 11.1, nvt	secretaris	MinJustitie
30	10-dec-81	Nota aan SG n.a.v. PG-vergadering	gedeeltelijk	10.2.e, 11.1, nvt	secretaris	SG
31	13-jan-82	Notulen PG-vergadering	gedeeltelijk	10.1.d, 10.2.e, nvt	PG	
32	27-jan-82	Notulen PG-vergadering	niet openbaar	10.2.a, 10.2.e, 11.1, nvt	PG	
33	5-apr-82	Ambtsbericht OvJ-PG A'dam	niet openbaar	10.2.g, 11.1	OvJ	PG A'dam
34	14-apr-82	Brief aan PG	gedeeltelijk	10.2.e	secretaris	PG
35	14-apr-82	Nota aan hoofden JenV (doorslag)	gedeeltelijk	10.2.e	secretaris	MinJustitie
36	14-apr-82	Nota aan SG voor PG-vergadering (doorslag)	gedeeltelijk	10.1.d, 10.2.e	secretaris	SG
37	20-apr-82	Brief aan OvJ	gedeeltelijk	10.2.e	secretaris	OvJ
38	4-mei-82	Agenda PG-vergadering	gedeeltelijk	10.2.e, nvt	secretaris	PG
39	12-mei-82	Notulen PG-vergadering	gedeeltelijk	10.2.e, nvt	secretaris	PG
40	26-jul-82	Circulaire voor de RvdK	gedeeltelijk	10.2.e	MinJustitie	RvdK
41	xx-sep-83	Rapport landelijk onderzoek	gedeeltelijk	10.2.e	OvJ en politie	PG
42	3-jan-83	Ambtsbericht OvJ-PG A'dam	niet openbaar	10.2.e, 10.2.g	OvJ	PG
43	17-okt-83	Circulaire voor de RvdK	gedeeltelijk	10.2.e	MinJustitie	RvdK
44	22-dec-83	Advies CvAvdK	gedeeltelijk	10.2.e	CvAvdK	MinJustitie
45	16-jan-84	Brief aan PG	gedeeltelijk	10.2.e	secretaris	PG
46	16-jan-84	Nota aan SG voor PG-vergadering (doorslag)	gedeeltelijk	10.2.e, 11.1	secretaris	SG

Curitiba, 8 juli 1971.

CONSULAT
DES PAYS-BAS

No.537.....

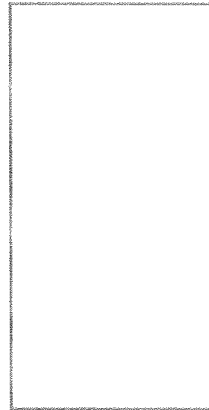
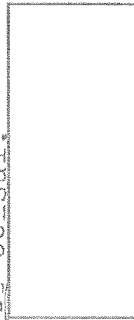
Geachte

Naar aanleiding van ons laatste gesprek over adoptie kan ik U mede delen, dat ik over volledige inlichtingen beschik. Als U dus binnenkort naar Curitiba komt kan ik U terzake inlichten.

De aard van de zaak maakte het niet mogelijk hierover schriftelijk al te diep in te gaan. Er zijn goede mogelijkheden voor het door U gencende echtpaar; met vr. groeten,

De Consul.

voor foto-copie conform.
De Officier van Justitie

Curitiba, 8 december 1971.

CONSULAT
DES PAYS-BAS

No.962.....

Geachte

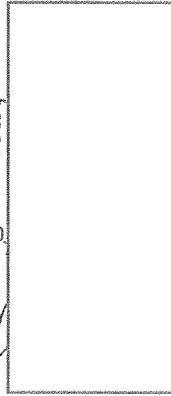

In tegenstelling met een vroeger, rondeling, bericht, moet ik U thans mede delen dat er geen 'jeito' te maken is.

Een hier geboren kind dient dit land te verlaten op een Braziliaans paspoort.

Daarvoor is nodig dat het kind, met de

ouders, persoonlijk verschijnt bij het Instituto de Identificacao, Rua Covardador Araujo, hoek Buenos Aires, voor het maken van vingerafdrukken. Er zijn foto's die voor de nieuwe carteira (gelijk aan ook het gebortebewijs en een verklaring van geen bezwaar om te reizen, deze verklaring af te geven door de kindertechter te Curitiba of (geraaklijker) door de rechter in Castro, met vr. groeten,

SPOED

SPOED

AAN

De Heer Commissaris
van Politie

te
[]

B59.650.

, 12 september 1972.

4299 DV/H.

"Wondergeschoven kind".

Naar aanleiding van Uw bovengenoemde brief van 7 september jl en de daarbij gevoegde bijlagen lijkt het mij zeer gewenst, dat met spoed een onderzoek wordt ingesteld te [] naar de wijze waarop en de omstandigheden waaronder [] het kind thans benaamd [] heeft verworven.

Zowel [] waren omtrent een en ander uitvoerig te horen.

Hoe komen zij er toe om naar Brazilië te reizen en daar dit kind tot zich te nemen?

Welke rol heeft de Nederlandse consul te Curitiba (Parana) daarin gespeeld?

Is het toeval of niet dat de ambtenaar die de "geboortecte" opmaakte een Nederlandse naam heeft?

Met de belangen van het kind wil ik zonder meer rekening houden, maar het lijkt mij toch wel van belang dat komt vast te staan of er vanuit Brazilië op illegale weg kinderen naar Nederland komen en of een Nederlands consul daar al dan niet de hand in heeft!

Wanneer het onderzoek te [] is afgelopen kan ik eventueel het Ministerie van Buitenlandse Zaken benaderen. Ik moge aandringen op spoed.

voor foto-copie conform.

De Officier van Justitie

[]

De Officier van Justitie,

[]

PARKET VAN DE OFFICIER VAN JUSTITIE TE ASSEN

17

Doss. A72/713
11 OKT. 1972
No. 172/585

AAN

De heer Hoofd van de Hoofdafdeling
Privaatrecht van het Ministerie van
Justitie

te
's-Gravenhage.

KENMERK B59.650.

UW KENMERK

ASSEN, 10 oktober 1972.

BIJLAGEN :div.

ONDERWERP :kind

Onder verwijzing naar de bijlagen moge ik Uhoogedelgestrenge het volgende berichten.

In december 1971 heeft het echtpaar in Brazilië (Staat Parana) een kind van ongeveer twee maanden tot zich genomen.

Dit kind is door hen vervolgens valselijk als ware het een uit hun huwelijk geboren kind aangegeven bij de Burgerlijke Stand aldaar en naar Nederland meegenomen.

Tenslotte hebben zij het kind in hun woonplaats doen inschrijven in het Bevolkingsregister als hun eigen kind.

Strafrechtelijk lijkt mij hier door die opgave, onder overlegging van de valse geboorteakte, overtreden

beroept zich op zijn goede trouw. Of een strafvervolgning hier opportuun is lijkt mij voorshands twijfelachtig.

Van meer belang is het civielrechtelijk aspect.

De civielrechtelijke status van het kind lijkt mij zeer onduidelijk.

Ik moge U verzoeken mij in deze wel te willen adviseren, opdat dit vreemde geval tot een bevredigende oplossing wordt gebracht.

Het belang van het kind moet naar het mij voorkomt hier voorop staan.

zal in elk geval in Nederland bij (pleeg)ouders moeten blijven.

Een eerste vraag lijkt mij of aan de Braziliaanse geboorteakte dezelfde kracht moet worden toegekend als aan een Nederlandse akte.

Zo ja, dan vraag ik mij af, of het niet het beste zijn de toestand te laten zoals deze is.

Alleen eventuele erfgenamen van het echtpaar zouden hierdoor benadeeld kunnen zijn.

Ik moet U evenwel bekennen, dat ik de internationale en civielrechtelijke aspecten en consequenties van een en ander niet behoorlijk kan overzien. Daarom wil ik U vragen om Uw deskundige mening in deze.

Te

PARKET VAN DE
OFFICIER VAN JUSTITIE
TE ASSEN

Te Uwer informatie moge nog dienen, dat ik twee exemplaren van het dossier heb toegezonden aan de Heer Procureur-Generaal te Leeuwarden in verband met het feit dat het kind (ook?) Braziliaan is, doch vooral met de bedoeling dat een exemplaar wordt doorgezonden aan Zijne Excellentie de Minister van Buitenlandse Zaken in verband met de vreemde houding van de Nederlandse Consul te Curitiba.

De Hoofdofficier van Justitie,

AAN Harer Majesteits Buitengewoon
en Gevolmachtigd Ambassadeur
te

BRASILIA

Directie Algemene Zaken

20 november 1972

Verduistering van Staat-
kind [redacted]

DAZ/JZ-239488/777

(Bijlagen:

./.. Ik heb de eer U hiernevens afschrift te doen toekomen van een schrijven van de Hoofdofficier van Justitie te Assen, dd. 10 oktober 1972, B 59.650, gericht aan de Hoofdafdeling Privaatrecht van het Ministerie van Justitie, met diverse bijlagen, inzake bovenvermeld onderwerp, naar de inhoud waarvan ter bekorting moge worden verwezen.

Zoals U uit de inhoud van bijlagen dezès moge blijken, is het echtpaar [redacted] in december 1971 naar het land Uwer vestiging gereisd en heeft het aldaar, met medewerking van (mogelijk zelfs op instigatie van) de Consul der Nederlanden te Curitiba, [redacted] een kind (geboren uit een [redacted] als ware het een uit hun huwelijk geboren kind aangegeven bij de Burgerlijke Stand te [redacted] en naar Nederland medegenomen.

Deze handeling zou het misdrijf verduistering van staat op kunnen leveren, tenzij een dergelijke handeling te Uwent niet strafbaar is. Indien dit niet het geval is, kan het echtpaar hier te lande niet strafrechtelijk worden vervolgd, daar vervolging alleen mogelijk is voor feiten, die èn in het land waar het feit werd gepleegd èn in het land waar de vervolging plaats vindt, strafbaar zijn. Civiel-rechtelijk is echter uitsluitend het Nederlandse recht van toepassing.

Deze aangelegenheid werd besproken in de Permanente Commissie van Advies voor Burgerlijke Stand en Nationaliteitsaangelegenheden.

Men was aldaar unaniem van oordeel dat de suggestie van de Hoofdofficier voornoemd, in casu "de toestand te laten zoals deze is" niet juist is.

In de eerste plaats dienen hier te lande [redacted] het gezag over het kind te krijgen, zodat een Nederlandse adoptie te zijner tijd mogelijk zal zijn.

In de tweede plaats zou de geboorteakte te Uwent moeten worden gewijzigd.

- Aangezien -

DAZ/JZ-239488

20 november 1972

2

Aangezien vermoedelijk echter èn de Consul der Nederlanden te Curitiba èn de (blijkbaar van origine Nederlandse) ambtenaar van de Burgerlijke Stand te Carambei aan deze handeling hebben medegewerkt, vraag ik mij af of het opportuun is deze kwestie aan de autoriteiten te Uwent voor te leggen.

Het wil voorkomen, uit voorgaande correspondentie, dat inderdaad, zoals blijkt uit de inhoud van bijlagen dezes, Brazilië in dit opzicht "het land der onbegrensde mogelijkheden is."

Het behoeft echter geen betoog dat met verbezing werd kennis genomen van het feit dat een Nederlandse consulaire ambtenaar in dit soort van gevallen medewerking verleent. Ik moge U dan ook verzoeken er met nadruk op te wijzen dat hij onjuist heeft gehandeld.

Reeds meermalen is gebleken dat te Uwent valse medische verklaringen omtrent geboorte en valse geboorteakten op eenvoudige wijze verkrijgbaar zijn.

Indien er geen enkel bewijs is, dat een bepaald kind niet het kind is, geboren uit het huwelijk van een echtpaar genoemd in de geboorteakte, (behalve verhalen van de bureu) ligt het niet op de weg van de Nederlandse administratie de status van een kind in twijfel te trekken. In dit geval echter geven beide partijen toe dat het kind niet uit hun huwelijk is geboren.

Ik zal het ten zeerste op prijs stellen, zo mogelijk spoedig, van U te vernemen tot welke opmerkingen e.e.a. U aanleiding geeft.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
voor de Minister,
Het Hoofd van het Bureau Juridische Zaken,

11/19
 MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

PLEIN 23 — 'S-GRAVENHAGE — TEL. 614941

Doss.	A 72/713
	22 NOV. 1972
Nr.	172/722

Brief vanaf aan
 AAN het Ministerie van Justitie

t.a.v.
 te

'S-GRAVENHAGE

Bm. Reg en Archief:

I.v.p. 15 jan. 1973 volge

Departementsonderdeel: Directie Algemene Zaken

Datum: 20 november 1972

Onderwerp: Verduistering van Staat-
 kind

Kenmerk: DAZ/JZ-239488

Bijlagen:

./.
 Onder verwijzing naar de van U ondershands ontvangen stukken nopens bovenaangehaald onderwerp, moge U hiernevens afschrift aantreffen, onder datum en nummer dezes, van mijn brief aan Harer Majesteits Ambassadeur te Brasilia.

Ik zal niet nalaten op deze aangelegenheid terug te komen, zodra nadere berichten mij van de zijde van de Ambassadeur voornoemd hebben bereikt.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
 voor de Minister,
 Het Hoofd van het Bureau Juridische Zaken,

Aan de Hoofdofficier van Justitie
Brinkstraat 4
ASSEN

10 oktober 1972, B 59.650
kind

Privaatrecht
Nr. 516/172
5 januari 1973

Ten antwoord op uw bovenvermelde brief heb ik de eer u mede te delen, dat de problemen met betrekking tot het kind, bekend als [redacted], kunnen worden opgelost door middel van adoptie van het kind door het echtpaar [redacted]. Tevoren kan het echtpaar verzoeken te worden belast met de voogdij en de toezienende voogdij.

Ik ben voorshands met u van oordeel dat in dit geval een strafvervolgning niet opportuun schijnt. Met een definitief standpunt wacht ik tot ik een mij door de minister van Buitenlandse Zaken toegezegd nader bericht zal hebben ontvangen.

Aangetekend zij nog, dat de bewijskracht van buitenlandse akten van de burgerlijke stand ter vrije beoordeling van de Nederlandse autoriteiten staat. Nu het evident is, dat de geboorteakte vals is, behoeft er in Nederland, wat de staat van het kind betreft generlei bewijskracht aan te worden toegekend.

Met betrekking tot de opneming van het kind in het Bevolkingsregister wend ik mij tot de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens de Staatssecretaris,
Het Hoofd van de Hoofdafdeling
Privaatrecht,

[redacted]

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Justitie,
Hoofdafdeling Vreemdelingenzaken
en Grensbewaking,
Raamweg 47,
's-Gravenhage.

Directie Algemene Zaken

14 maart 1973

DAZ/JZ-49139

Bijlagen:

Onder verwijzing naar Uw schrijven d.d. 31 januari 1973, Vreemdelingenzaken en Grensbewaking, nr 59/412168-A, heb ik de eer U mede te delen, dat reeds op verzoek van de Hoofdafdeling Privaatrecht van Uw ministerie op 20 november 1972 Harer Majesteits ambassadeur te Brasilia werd verzocht een onderzoek in te stellen naar de afkomst van de minderjarige [redacted].

- ./.
 - ./.
- U moge hiernevens afschrift aantreffen van een brief van Harer Majesteits ambassadeur te Brasilia, d.d. 23 februari 1973, no 71/196, alsmede kopie van een brief van de consul-generaal der Nederlanden te São Paulo d.d. 11 december 1972, no 3853/541, naar de inhoud waarvan ik moge verwijzen.

- ./.
- Tevens moge U hierbij aantreffen kopie van de in bijlagen dezès genoemde ambtelijke correspondentie, te weten een brief van de consul-generaal te São Paulo d.d. 6 februari 1968, no 405/115, en het antwoord daarop van dit ministerie d.d. 22 februari 1968, DAZ/JZ-30150/129. Het wil voorkomen dat dit geval niet als precedent kan gelden, daar het in [redacted] geboren kind, blijkens de gevraakte geboorteakte, werd geboren uit in Brazilië gevestigde ouders. Tevens konden deze ouders een medische verklaring overleggen van een arts, die bij de bevalling aanwezig was. Het lag toen niet op de weg van de administratie in verband met de registratie geloof te hechten aan het verhaal van de moeder van de echtgenoot, die meende dat het kind niet door haar schoondochter ter wereld was gebracht.

In het geval van [redacted] zijn de ouders speciaal naar Brazilië gereisd om een kind, als ware het uit de vrouw geboren, bij de burgerlijke stand aan te geven en vervolgens mee naar Nederland te nemen.

Inmiddels blijkt niet uit de inhoud van bijlagen dezès de ware afkomst van het kind.

Ik vraag mij echter af of het opportuun moet worden geacht nog verder naspeuringen in Brazilië te verrichten. In tegenstelling tot het geval dat zich in 1968 voordeed, is in casu door de ouders verklaard dat het kind [redacted] niet uit de vrouw was geboren. Bovendien was er uiteraard geen sprake van een medische verklaring.

- Uit -

Uit de inhoud van de brieven van de consul der Nederlanden te Curitiba, gericht aan [] d.d. 8 juli 1971 no 537 en d.d. 8 december 1971 no 962 kan worden afgeleid dat de betrokken consul inderdaad medewerking heeft verleend, onder andere blijkt de passage: "De aard van de zaak maakte het niet mogelijk hierover schriftelijk al te diep in te gaan. Er zijn echter goede mogelijkheden voor het door U genoemde echtpaar."

Hoe dit ook zij, het wil voorkomen, dat zonder de Braziliaanse autoriteiten te benaderen het niet mogelijk zal zijn de ware afkomst van het kind te achterhalen.

Het lijkt aanbevelenswaardig dat het kind te zijner tijd op naar Nederlands recht geldige wijze door het echtpaar [] wordt geadopteerd.

Ten slotte zal ik het op prijs stellen van U te vernemen tot welke opmerkingen een en ander U aanleiding geeft.

Afschrift van deze brief met bijlagen zend ik aan de Hoofdafdeling Privaatrecht van Uw ministerie.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
voor de Minister,
het Hoofd van het Bureau Juridische Zaken,

Doorslag voor het dossier

Aan:
de Minister van Buitenlandse
Zaken

20 november 1972,
DAZ/Jz - 239488

nr. 107/173

kind ".

3 april 1973.

Ik heb de eer u te verzoeken mij mede te delen of
en zo ja, welke nadere berichten u intussen hebt
ontvangen.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens de Staatssecretaris,
Het Hoofd van de Directie
Kinderbescherming,
voor deze,

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

PLEIN 23 — 'S-GRAVENHAGE — TEL. 614941

10/19

D. A 72/713
9 MEI 1973
No. 173/335

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Justitie
t.a.v. de Directie Kinderbescherming

Departementsonderdeel: Directie Algemene Zaken

Datum: 4 april 1973

Onderwerpkind

*Bij Directie Kinderbescherming
KI No. 107/173 is een
nummer van Privaatrecht*

Kenmerk: DAZ/JZ-75044

Met verwijzing naar Uw brief dd. 3 april 1973, Directie Kinderbescherming nr 107/173, heb ik de eer U mede te delen, dat het resultaat van het ingestelde onderzoek naar de afkomst van de minderjarige bij mijn brief DAZ/JZ-49139 dd. 14 maart 1973 te Uwer kennis werd gebracht, ter attentie van de Hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking, terwijl afschrift van genoemde brief en de bijlagen daarvan werd toegezonden aan de Hoofdafdeling Privaatrecht van Uw Ministerie, ter attentie van . Een fotocopie van genoemde brief, zonder bijlagen, gelieve U voor de goede orde hiernevens aan te treffen.

./.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
Het plv. Hoofd van het Bureau Juridische Zaken.

Aan de Procureur-Generaal
bij het Gerechtshof
te
Leeuwarden.

13 oktober 1972, nr. 6369/72

Privaatrecht
Nr. 202/173

minderjarige []

11 juli 1973

Ten antwoord op uw bovenvermelde brief heb ik de eer u mede te delen dat de ambassadeur te Brasilia als zijn oordeel te kennen heeft gegeven dat er geen aanleiding bestaat de honorair Consul te Curitiba het voorgevallene te zwaar aan te rekenen, daar hij blijkens een terzake ingesteld onderzoek geacht kan worden te goeder trouw te hebben gehandeld. De ambassadeur ziet onvoldoende aanleiding en acht het ook niet opportuun, de Braziliaanse autoriteiten in kennis te stellen van het voorgevallene nu de echtelieden [] Brasilië hebben verlaten. Overigens levert verduistering van staat in Brasilië evenals in Nederland een misdrijf op. Wijziging van de geboorte-akte kan alleen plaats hebben na een bevel van de rechter, nadat verduistering van staat bij gerechtelijke uitspraak is vastgesteld.

Ik kan mij gelet op alle omstandigheden van het geval tenslotte wel met het standpunt van de ambassadeur verenigen. Voor een strafvervolgning lijkt ook mij onvoldoende aanleiding te bestaan.

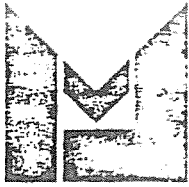
Gelet op de belangen van de minderjarige [] meen ik geen bezwaar te moeten maken tegen [] voortgezette verblijf in Nederland.

Ik moge u dan ook verzoeken de Commissaris van Politie [] te berichten dat namens mij aan het kind een vergunning tot verblijf kan worden verleend, zodra daartoe door [] een verzoek van het model h, als bedoeld in bijlage 4 van het Voorschrift Vreemdelingen zal zijn ingediend, welk verzoek ik te zijner tijd nog gaarne zal ontvangen.

De problemen betreffende de staat van voornoemde minderjarige zullen door adoptie van het kind door het echtpaar [] kunnen worden opgelost.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens de Staatssecretaris,
Het Hoofd van de Hoofdafdeling
Privaatrecht,

Ace Nr. 944

Ministerie van Justitie
Schedeldoekshaven 100 's-Gravenhage

Aan: de secretarissen van de raden
voor de kindbescherming

Uw brief

Onderwerp illegaal Nederland binnengekomen pleegkinderen

Ons kenmerk Kinderbescherming
Nr. 1436/779

Datum 9 januari 1980.

Doorkiesnummer

Hoewel het aantal aangemelde, illegaal Nederland binnengekomen pleegkinderen niet verontrustend groot is, komt het mij wenselijk voor om u, in afwachting van een definitieve regeling, een schriftelijke instructie ten aanzien van uw bemoeienis in deze te doen toekomen. Hiermee wordt tevens tegemoet gekomen aan verzoeken daartoe, mij door enkele raden gedaan.

Echtparen die een kind zonder de daarvoor benodigde bescheiden Nederland hebben binnengebracht, of bij wie door bemiddeling van derden een op deze wijze ons land binnengekomen kind is geplaatst, zullen zich in vele gevallen tot een der raden voor de kindbescherming wenden met het verzoek om zo spoedig mogelijk een gezinsonderzoek in te stellen opdat het verblijf van het opgenomen kind kan worden geregeld.

Om hen die een illegaal Nederland binnengebracht kind hebben opgenomen niet te bevoordelen, zullen zij géén voorrang genieten bij de in te stellen gezinsonderzoeken. Bij de echtparen die reeds een verzoek tot opname van een buitenlands pleegkind hebben ingediend zullen deze onderzoeken eerst plaatsvinden in de periode waarin zij naar inschrijvingsnummer aan de beurt zouden zijn geweest.

Voor echtparen die een dergelijk verzoek nog niet hebben ingediend zal de datum van aanmelding bij de vreemdelingenpolitie - hetgeen in beide gevallen zo spoedig mogelijk dient te geschieden - worden beschouwd als de datum waarop een dergelijk verzoek is ingediend. Het is echter wél wenselijk een summier onderzoek, op grond van de Pleegkinderen Wet, naar de gezinssituatie in te doen stellen om te bezien of het verantwoord is het kind, in afwachting van het in te stellen onderzoek, in het gezin te laten verblijven. Zolang het verblijf van een kind hier te lande nog niet is geregeld, dient medewerking aan een gezagsvoorziening achterwege te blijven.

- Indien -

bijlage(n)

Postadres: Postbus 20301 2500 EH 's-Gravenhage tel. 070-707911

Verzoeken slechts een zaak in een brief te behandelen en bij beantwoording de datum en het kenmerk te vermelden

Indien u mocht blijken van een situatie als de onderhavige, zal ik het op prijs stellen indien u mijn departement daarvan in kennis zou stellen.

De Staatssecretaris van Justitie
Namens de Staatssecretaris,
Het Hoofd van de Directie
Kinderbescherming
voor deze,

10.2.e

Korte samenvatting van een gesprek op verzoek van de heer
10.2.e met hoofd directie kinderbescherming, [redacted]
op dinsdag 8 december 1981.

10.2.e [redacted] wijst op de voorbeeldwerking van de zaak
10.1.d [redacted], welke zaak bij alle betrokkenen bekend zou zijn.
Hij werd door een aantal pleegouders dienaangaande benaderd.
In overleg met de advocate, mevrouw Mferman, in deze zaak,
werd bevorderd dat aan een en ander zo weinig mogelijk
publiciteit werd en wordt gegeven.
Hij deelt mee a.s. donderdag een bespreking te zullen hebben
met de O.v.J. Amsterdam 10.2.e [redacted]
Hij verklaart dat er geen organisatie en financiële manipulaties
achter het geheel zitten - zelf is hij in Brazilië geweest.
De kinderen liggen voor het oprapen en moeders verdwijnen aan de
lopende band, na een bevalling in het ziekenhuis.
Hij stelt dat het aantonen van een valse geboorteaangifte
bijzonder moeilijk zal zijn.
Bij de pleegouders zouden haatgevoelens zijn ontstaan ten aanzien
van Raden voor de Kinderbescherming, vooral naar aanleiding van
de zaak 10.1.d [redacted].
Hij meent dat hij (mogelijke) cliënten slechts kan adviseren als
hij weet "hoe het spel aan de andere zijde wordt gespeeld".
Anders zal hij een zeer formeel standpunt innemen.
Politie zou hem hebben meegedeeld dat het niet de bedoeling zou
zijn dat men ging vervolgen.
Slechts in gevallen waarin de criteria van art. 241 gelden, zou
men medewerking verlenen.
Hij pleit voor een gelijk beleid in deze zaken te voeren door de
Raden voor de Kinderbescherming.
Ik deelde 10.2.e [redacted] mee dat de Staatssecretaris ervan
op de hoogte is dat het O.M. deze zaak ernstig opvat.
Tevens heb ik gesteld dat het niet in het voornemen ligt van de S.S. de
kinderen uit de gezinnen weg te doen halen als hij een onderzoek
van de Raad zou blijken dat het kind op een verantwoorde wijze
wordt verzorgd en opgevoed.
Tenslotte deelt hij mee dat zijnerzijds er zoveel mogelijk naar zal
worden gestreefd de zaak uit de publiciteit te houden. Een en ander
heeft hij ook kunnen bereiken met een aantal journalisten met
betrekking tot de zaak 10.1.d [redacted].

Notulen van de vergadering van procureurs-generaal op woensdag 9 december 1981 op het ministerie van justitie.

Aanwezig: de secretaris-generaal, de procureurs-generaal te Leeuwarden, Arnhem, 's-Hertogenbosch en Amsterdam, voor het ressort 's-Gravenhage mr. 10.2.e, de directeur-generaal en de secretaris.

PG-Arnhem arriveert wegens slechte weersomstandigheden pas om 11.30 uur.

1. Opening

10.2.e, nvt

Ingelast agendapunt.

Illegale import van buitenlandse kinderen

De rijkspolitie te Amsterdam is op het spoor gekomen van een -naar het schijnt- grootscheepse organisatie die illegaal met name Braziliaanse kinderen ter beschikking stelt aan Nederlandse echtparen. 10.2.e arrondissementsofficier van justitie 1^e klas te Amsterdam, en mr. 10.2.e, hoofd stafbureau juridische zaken van de directie kindbescherming, wonen de bespreking bij.

10.2.e zet desgevraagd uiteen dat ongeveer een maand geleden in de gemeente 10.1.d een ambtenaar van de burgerlijke stand verdenking kreeg toen een echtpaar aangifte kwam doen van de geboorte van een kind tijdens een verblijf in Brazilië, terwijl in die gemeente algemeen bekend was dat de vrouw geen kinderen kon krijgen. Bij navraag bleek het kind, dat nog geen zes maanden oud was, langs illegale weg Nederland te zijn binnengebracht teneinde het in het gezin op te nemen. De of-

ficier van justitie heeft met gebruikmaking van artikel 241 lid 3 boek I B.W. het kind voorlopig toevertrouwd aan de raad van de kinderbescherming. Het echtpaar verloor in eerste aanleg het kort geding dat het bij de president van de rechtbank te 10.1.d aanspande tegen deze maatregel. Het tekende hoger beroep aan. Naar aanleiding van dit geval bleek dat veel meer echtparen op deze wijze kinderen in hun gezin hadden opgenomen. De politie spreekt al van een honderdtal gevallen. Men vermoedt dat er een organisatie achter zit. De burgemeesters van de betrokken woonplaatsen weigeren iedere medewerking uit vrees dat de kinderen uit de gezinnen zullen worden weggehaald.

De voorzitter deelt mee dat de staatssecretaris gealarmeerd is over de massaliteit van het verschijnsel. De echtparen die gebruik maken van deze illegale weg bevoordelen zich ten opzichte van hen die de officiële procedure volgen. Er gaat een grote subsociale werking van deze handelwijze uit. Hoe hiertegen op te treden? De staatssecretaris acht het in beginsel niet opportuun de legale toestand te herstellen door de kinderen met toepassing van een maatregel van kinderbescherming uit het gezin te halen en elders onder te brengen, gezien de vele emoties die dit naar verwachting zou oproepen. Een uitzondering hierop is slechts denkbaar indien het kind nog maar heel kort in het gezin is, zoals in het genoemde geval te 10.1.d Nader ware te bezien waar de grens van "heel kort" moet worden gelegd.

Er is besloten enige maatregelen te nemen die de illegale import van kinderen moet voorkomen. De grensbewaking, met name op Schiphol, wordt gevraagd attent te zijn op mogelijk illegaal ingevoerde kinderen. Het ministerie van buitenlandse zaken zal worden verzocht de diplomatieke posten in het buitenland te vragen alert te zijn op verzoeken van echtparen een kind bij te schrijven op het Nederlandse paspoort. De ambtenaar van de burgerlijke stand te 's-Gravenhage, bij wie alle in het buitenland geboren kinderen met Nederlandse ouders moeten worden aangegeven, zal eveneens worden verzocht alert te zijn.

Verder moet worden gedacht aan strafrechtelijke maatregelen. Hier komt de rol van het OM in beeld.

10.2.e deelt mee dat de afdeling jeugdzaken van

het district Amsterdam van de rijkspolitie naar aanleiding van een zaak in 10.1.d deze zaak heeft aangepakt en contact hierover onderhoudt met andere districten. De afdeling heeft spreker geïnformeerd en deze op zijn beurt zijn procureur-generaal. Inmiddels blijken er in negen arrondissementen uit alle ressorten, behalve het zuidelijke, gevallen bekend. De aanpak vanuit een centrale politie- en OM-instansie ligt voor de hand. De genoemde afdeling jeugdzaken en spreker zouden hiertoe desgevraagd bereid zijn.

11.1

Tot slot wijst spreker op de civielrechtelijke afwikkeling. Indien is besloten de kinderen bij de ouders te laten zullen de registers van de burgerlijke stand toch moeten worden gectificeerd. De kinderen zijn immers als regel aangegeven als uit de ouders geboren. Daar dit niet het geval is zal de procedure voor adoptie moeten worden gevolgd. Spreker wijst op mogelijke erfrechtelijke gevolgen.

De voorzitter vraagt of het de bedoeling is ook de ouders te vervolgen.

10.2.e antwoordt nog geen standpunt hierover te

hebben. 11.1

11.1

De voorzitter beaamt dat de minister en staatssecretaris geïnteresseerd zijn in de omvang en de aard van het verschijnsel en in de strafrechtelijke aanpak.

10.2.e

De vergadering stemt op voorstel van de voorzitter in met een coördinatie van de strafrechtelijke aanpak op korte termijn.

De voorzitter vraagt of het nodig is te bepalen welk type officier van justitie dit soort zaken in de verschillende arrondissementen zal behandelen: bijv. de rayon-officier of de kinderofficier. De laatsten zijn met name bij de civielrechtelijke aspecten betrokken.

De vergadering laat de bepaling van de behandelend officier van justitie over aan de hoofdofficieren. Deze zullen 10.2.e hiervan mededeling doen.

De voorzitter vraagt of de coördinatie van de opsporing kan worden toevertrouwd aan de afdeling jeugdzaken van het district Amsterdam.

De vergadering stemt hiermee in. Deze afdeling is bereid en in staat deze taak op zich te nemen. Met het oog op een goede coördinatie zal zij contact opnemen met de gemeentepolitie te Amsterdam. De coördinerende functie houdt in dat de afdeling de vragen aan de te horen ouders zal opstellen, opdat zo veel mogelijk uniforme processen-verbaal tot stand komen. Verder zal de afdeling contact opnemen met de ambtenaar van de burgerlijke stand te 's-Gravenhage,

aan wie de geboorteaktes van deze kinderen moeten worden toegezonden. 10.2.e zal het contact met de afdeling onderhouden.

10.2.e deelt mee dat de raad voor de kinderbescherming een onderzoek bij de betrokken ouders zal instellen om te zien of de kinderen verantwoord worden opgevangen. Dit geschiedt immers ook bij de ouders die legaal een kind in hun gezin opnemen.

De voorzitter neemt aan dat 10.2.e en 10.2.e met elkaar hierover contact zullen onderhouden.

nvt (tot en met einde notulen (p.6-23)

*Res. parabel N'dam helde
politie 10.1.d wilde niet
reageren. Wat is op brief.
Wees of weergave. Meest in
nog anderszins implementatie
kansen?*

ll 1/10
ll 1/10

10.2.e

Weergave van de belangrijkste besproken onderwerpen in de vergadering van procureurs-generaal van 9 december 1981.

1. Illegale invoer van buitenlandse (pleeg)kinderen.

De rijkspolitie te Amsterdam is op het spoor gekomen van een -naar het schijnt- grootscheepse organisatie die illegaal buitenlandse kinderen tegen betaling ter beschikking stelt van Nederlandse ouderparen. Er zijn al ongeveer honderd gevallen bekend geworden, verdeeld over negen arrondissementen. Veelal is de gang van zaken de volgende. Een echtpaar wendt voor naar het buitenland op vakantie te gaan. Aldaar wordt hun een kind toegespeeld dat zij meenemen naar Nederland en daar aangeven als ware het een eigen wettig kind. Vooral Brazilië schijnt in trek. De vergadering toonde zich verontrust over de omvang van het verschijnsel. De echtparen die gebruik maken van deze illegale weg bevoordelen zich ten opzichte van hen die de officiële adoptieprocedure volgen. De subsociale werking van deze gang van zaken is waarschijnlijk groot. Er zijn verschillende mogelijkheden hiertegen op te treden.

In de eerste plaats is er de civielrechtelijke weg. De legale toestand zou in sommige gevallen kunnen worden hersteld doordat de officier van justitie met gebruikmaking van artikel 241 lid 3 Boek I BW het kind voorlopig toevertrouwt aan de raad voor de kindbescherming. Dit kan alleen indien het kind op het moment van opneming in het gezin de leeftijd van zes maanden nog niet heeft bereikt. In één geval is dit gebeurd. De staatssecretaris heeft echter de toezegging gedaan dat de kinderen in beginsel niet uit het gezin zullen worden gehaald, indien blijkt dat zij op een verantwoorde wijze worden verzorgd en opgevoed. Een uitzondering hierop is slechts denkbaar wanneer het kind nog maar heel kort in het gezin is, zoals in het eerder genoemde geval.

In de tweede plaats zijn maatregelen genomen in de sfeer van het voorkomen van de illegale invoer. De grensbewaking, met name op Schiphol, zal meer attent zijn op mogelijk illegaal ingevoerde kinderen. Het ministerie van buitenlandse zaken is verzocht de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland te vragen alert te zijn op verzoeken van echtparen een kind bij te schrijven op het Nederlandse paspoort. De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente 's-Gravenhage is eveneens verzocht waakzaam te zijn. Ingevolge artikel 23 lid 1 van het Besluit Burgerlijke Stand kunnen de buitenlandse -als regel valse- geboortaktes in Nederland slechts in zijn registers worden ingeschreven.

In de derde plaats is een strafrechtelijk optreden mogelijk. Er zijn verschillende strafbare feiten in het geding die de ouders en de leden van de organisatie hebben gepleegd of waaraan zij hebben deelgenomen. 11.1

11.1

De afdeling jeugdzaken van het district Amsterdam van het korps rijkspolitie zal op het niveau van de politie voor de coördinatie zorgdragen. 10.2.e arrondissementsofficier van justitie 1^e klas te Amsterdam, zal in overleg met zijn betrokken ambtgenoten op het niveau van het OM coördineren en een advies over het strafrechtelijk beleid aanbieden aan de PG-vergadering.

10.2.e onderhoudt ook het contact met de genoemde afdeling jeugdzaken. Onzeker is nog of ook tegen de ouders een vervolging zal worden ingesteld. Wel zal de politie hen allen horen en zullen de raden voor de kindbescherming een onderzoek doen instellen naar de gezinssituatie. De

vergadering laat het aan de hoofdofficiëren over om te bepalen welke officier van justitie in zijn arrondissement dit soort zaken behandelt: bijv. de rayon-officier of de kinderofficier. De laatste zal vaak betrokken zijn bij civielrechtelijke aspecten in deze categorie zaken. Indien wordt besloten de kinderen bij de ouders te laten zullen immers de registers van de burgerlijke stand moeten worden gerespectueerd, bijv. in de gevallen dat de ouders het kind ten onrechte als hun eigen wettig kind hebben aangegeven. De gewone adoptieprocedure zal dan alsnog in gang moeten worden gezet. De hoofdofficiëren wordt verzocht indien zij met dit soort zaken worden geconfronteerd, zich te wenden tot

10.2.e

2. nvt (tot en met einde weergave (p.4-6)

3.

AAN ~~MINISTER~~ ~~SECRETARIS~~ / SECRETARIS-GENERAAL

* d.t.v. Secretaris-Generaal

DATUM 10 december 1981

NUMMER U-81-425

VAN Secretaris PG-vergadering

10.2.e

AANT. BIJLAGEN

15/2 RUBRICERING

ONDERWERP: Actiepunten PG-vergadering van 9 december j.l.

Behoort bij concept aan

marge voor aantekeningen

nvt

De PG-vergadering van 9 december j.l. leverde de volgende actiepunten op.

1. De aanwijzing van 10.2.e als landelijk coördinator voor het OM-beleid inzake de illegaal geïmporteerde kinderen zal ik opnemen in de weergave. 11.1

11.1

Zijn voorstellen komen trouwens toch nog in de PG-vergadering.

2. nvt

3.

4.

5.

6.

7.

* Doorhalen wat niet van toepassing is

Datum van ontvangst

Afdoening - verwijzing - dossier

11 DEC. 1981

nvt

nvt

8.

9.

10.

11.

10.2.e

Notulen van de vergadering van procureurs-generaal op woensdag 13 januari 1982 op het ministerie van justitie.

Aanwezig: de secretaris-generaal, de procureurs-generaal te 's-Hertogenbosch, Amsterdam en Leeuwarden, voor het ressort Arnhem mr. 10.2.e, voor het ressort Den Haag mr. 10.2.e, de directeur-generaal en de secretaris.

1. Opening.

nvt

2.

nvt

secr.

Spink

2b. Opmerkingen naar aanleiding van de notulen.

(ad blz. 1, illegale import van buitenlandse kinderen)
PG-Amsterdam deelt mee dat 10.2.e bezig is met
een inventarisatie van het aantal gevallen. Bij de be-
trokken ouders is in zoverre enige rust en daarmee be-
reidheid tot medewerking ontstaan, dat het kind uit
10.1.d dat voorlopig was toevertrouwd aan de raad
voor de kindbescherming, door de Kantonrechter
desgevraagd weer in het gezin is geplaatst
waar het uit was weggehaald. Het onderzoek vindt voort-
gang. Of alle feiten boven tafel zullen komen is niet

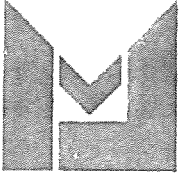
zeker.

10.2.e, 11.1

PG-Amsterdam ?

Hand note

nvt tot en met einde notulen (p.4-27)

Ministerie van Justitie
Schedeldoekshaven 100 's-Gravenhage

Aan de leden van de vergadering van
procureurs-generaal

Uw brief

Onderwerp

Illegale adoptie buitenlandse
kinderen

Ons kenmerk secretariaat vergadering van
Datum procureurs-generaal, U-82-167
14 april 1982
Doorkiesnummer

Ter bespreking in een van de komende vergaderingen van procureurs-
generaal zend ik u hierbij een ambtsbericht van 5 april 1982 van
10.2.e belast met de coördinatie van het beleid inzake
de illegale adoptie van buitenlandse kinderen. Het onderwerp kwam
eerder ter sprake in de vergadering van 9 december 1981 (zie blz.
1 e.v.).

De secretaris van de vergadering van
procureurs-generaal

10.2.e

bijlage(n)

Postadres: Postbus 20301 2500 EH 's-Gravenhage tel.: 070-707911

Verzoeken slechts één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording de datum en het kenmerk te vermelden.

heer hoofd van de afdeling kinderbescherming
heer hoofd van de hoofdafdeling privaatrecht
heer hoofd van de hoofdafdeling staats- en
strafrecht
secretaris PG-vergadering

14 APR 1952

U-92-168

Illegale adoptie buitenlandse kinderen

Hierbij zend ik u te over kommandering een nabtsbericht van 7 april 1952 van 10.2.e belast met de coördinatie van het strafrechtelijk beleid inzake de illegale adoptie van buitenlandse kinderen. Het onderwerp kwam ter sprake in een van de komende vergaderingen van procureurs-generaal. Indien u ten behoeve van de bespreking in de PG-vergadering nog een nota wilt afdrukken, betref van de procureurs-generaal te zijk aan de voorzitter van de PG-vergadering, te verzoeken ik u om te laten weten, opzakt ik deuren bij de generaal te zijk te houden.

XXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

14 april 1982

36

U-82-106

secretaris PG-vergadering

Illegale adoptie Braziliaanse baby's

Hierbij zend ik u te over kennisgeving een subbe-
richt van 3 april 1982 van 10.2.e
coördinerend officier van justitie inzake illegale
adoptie van buitenlandse kinderen. Kopie van het
subbericht zend ik toe aan de hoofden van de
directie Kinderbescherming en hoofdafdelingen
privaatrecht en staats- en strafrecht. Ik stel mij
voor het onderwerp te plaatsen op de agenda van
een van de komende vergaderingen van procureurs-
generaal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aan 10.2.e

arrondissementsofficier van justitie
Paleis van Justitie
Amsterdam

secretariaat verandering van
procureur-generaal, U-82-183

20 APR 1982

Illegale invoer Braziliaanse
kinderen

Onlangs ontving ik uw eerdere bericht over boven genoemd onderwerp.
Ik zoudt het toe zien de naam van de 12-jarige jongen bij bespre-
king in een van de laatste vergaderingen, alsmede aan de hoof-
den van de gerechtelijke hoofddivisie, van de hoofdafdeling
privérecht en de hoofddivisie strafrecht en strafrecht. Het
hoofd van de hoofddivisie privérecht liet mij weten dat een
exemplaar van de Braziliaanse verslag in de Portugese taal
via de rijkinspectie van de bewakingstrafrecht is toegezonden
aan de dienst jeugdzaken van het arrondissement van justitie
te Amsterdam.

Het hoofd van de hoofddivisie privérecht gaf mij verder als
achtergrondinformatie over de situatie van de Braziliaanse
stukken over 10.1.d, 10.2.e
hierbij toe.

De secretaris van de vergadering van
procureur-generaal

10.2.e

's-Gravenhage, 4 mei 1982

SECRETARIS-GENERAAL
VAN HET
MINISTERIE VAN JUSTITIE

Agenda voor de vergadering van procureurs-generaal op woensdag
12 mei 1982 op het ministerie van justitie.

1. Opening.

nvt

3. Ingekomen stukken

nvt

- b. Brief van 5 april 1982, nr. AZ-D-5717-1981, van 10.2.e
overillegale adoptie buitenlandse kinderen (aangeboden bij brief van
14 april 1982, nr. U-82-167).

nvt

14.00 uur

De voorzitter van de vergadering van
procureurs-generaal

10.2.e

Notulen van de vergadering van procureurs-generaal op
woensdag 12 mei 1982 op het ministerie van justitie.

Aanwezig: de secretaris-generaal, de procureurs-generaal
te Arnhem, 's-Hertogenbosch, Amsterdam en 's-
Gravenhage, voor het ressort Leeuwarden
 10.2.e de directeur-generaal en de secretaris.
Voor een deel van de vergadering vervangt 10.2.e
de secretaris.

nvt

nvt

sec

(illegale adoptie van buitenlandse kinderen)

De vergadering beschikt over een ambtsbericht van 5 april 1982 van 10.2.e arrondissementsofficier van justitie 1^e klasse te Amsterdam, belast met de coördinatie van de opsporing en vervolging van illegale adoptie van buitenlandse kinderen (zie ook notulen van 9 december 1981, blz. 1 e.v.). Het ambtsbericht is een tussentijdse rapportage over de moeizame voortgang van het politieonderzoek.

11.1

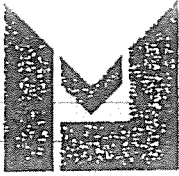
11.1

De vergadering wacht nadere informatie van de coördinerend officier af.

PG-A'dam

PG-Amsterdam zal de inhoud van het besprokene overbrengen aan de coördinerend officier.

nvt

2663

40

Ministerie van Justitie

Schedeldoekshaven 100 's-Gravenhage

Aan de secretarissen van de raden
voor de kindbescherming

Uw brief		Ons kenmerk	Kinderbescherming Nr. 505/782
Onderwerp	illegaal Nederland binnenge- komen pleegkinderen (verduistering van staat) codenr.: -1.756	Datum	26 juli 1982
		Doorkiesnummer	

Op 9 januari 1980 zond ik u een circulaire, hoe te handelen t.a.v. illegaal Nederland binnengekomen pleegkinderen. Deze circulaire was gericht op kinderen die Nederland waren binnengebracht door aspirant-adoptiefouders zonder beginseltoestemming, die deze kinderen wilden adopteren. De achtergrond van de circulaire was vooral, te voorkomen dat deze mensen juist door hun handelwijze voorrang zouden krijgen.

Inmiddels is de aandacht gevallen op een andere illegale praktijk, te weten het in het buitenland als een uit het huwelijk geboren kind doen inschrijven in geboorteregisters van het illegale pleegkind. Zoals u bekend is wordt hiernaar momenteel een onderzoek ingesteld door de rijks-recherche.

Gebleken is dat de opvattingen hoe in deze gehandeld dient te worden en in hoeverre t.a.v. deze illegale pleegkinderen mijn circulaire van 9 januari 1980 geldt, uiteenlopen.

Zolang het politie-onderzoek duurt en (nog) geen justitiële stappen wegens verduistering van staat zijn genomen, heeft het geen zin dat voor deze kinderen een verblijfsvergunning wordt gevraagd (een beginseltoestemming is voor reeds in Nederland verblijvende kinderen niet meer aan de orde). Evenmin kan er uiteraard vooruitlopende op een eventuele procedure m.b.t. de staat van het kind sprake zijn van een regeling van het gezag hier te lande of van adoptie. Het instellen van een daarop gericht gezinsonderzoek heeft derhalve geen zin, ook niet als men - zoals de regeling is in de eerdergenoemde circulaire van 9 januari 1980 - aan de beurt zou zijn o.g.v. het BPK-nummer.

Wel is gewenst dat u het in die circulaire vermelde onderzoek instelt op grond van de Pleegkinderenwet, om te voorkomen dat duidelijk onverantwoorde situaties te lang voortduren. Als regel zal volstaan kunnen worden met een summier onderzoek.

In dit verband dient vermeld te worden dat, ook als de gegevens in de geboorte-akte in rechte (nog) niet zijn gewijzigd, in feite sprake is van

-een-

bijlage(n)

Postadres: Postbus 20301 - 2500 EH 's-Gravenhage - tel.: 070-707911 - Telex 34554 mvj nl

Verzoeken slechts één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording de datum en het kenmerk te vermelden

een pleegkind in de zin van de Pleegkinderenwet zodra bekend is dat het om een niet uit het huwelijk geboren kind gaat. Aan een buitenlandse geboorte-akte komt niet dezelfde bewijskracht toe als aan een geboorte-akte opgesteld door de Nederlandse ambtenaar van de Burgerlijke Stand, op welke akten art. 26 lid 1 en art. 207 Boek 1 B.W. betrekking hebben. Ik herinner u in dit verband aan de uitspraak van de president van de rechtbank te Haarlem d.d. 22 oktober 1981, vermeld in het 1^e Info-bulletin (pag. 8 en in het bijzonder pag. 9).

Aan het in de Pleegkinderenwet gestelde criterium dat er een redelijk vermoeden moet zijn van misstanden is naar mijn oordeel voldaan omdat het gaat om een illegale plaatsing.

Ook in deze gevallen acht ik het gewenst te voorkomen dat een illegale handelwijze leidt tot voorrang. Hiervoor stelde ik reeds dat geen gezinsonderzoek dient te worden ingesteld t.b.v. een kind waarvan wordt vermoed dat het een illegaal pleegkind met een valse geboorte-akte is. Zolang niet formeel is vastgesteld of dit kind de status van wettig kind houdt of van (eerste) adoptief pleegkind krijgt, dient evenmin een onderzoek t.b.v. de plaatsing van een volgend adoptiefkind te worden ingesteld. Evenmin kan daartoe een eventueel reeds afgegeven beginseltoestemming gebruikt worden, omdat nog niet vaststaat of deze reeds als gebruikt voor het eerste kind beschouwd dient te worden.

Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat het bezit van een beginseltoestemming niet maakt dat een kind waarvan erkend is dat het een illegaal pleegkind met een valse geboorte-akte is, beschouwd kan worden als legaal adoptiefkind.

Ik herinner u tenslotte aan het verzoek gedaan in mijn circulaire van 9 januari 1980 om mij op de hoogte te stellen van alle gevallen m.b.t. illegaal in Nederland verblijvende kinderen - hetzij ze zonder de vereiste papieren hetzij ze met valse papieren, i.c. een valse geboorte-akte zijn binnengekomen - die u bekend worden.

Dit houdt tevens in een verzoek om toezending van de namen die u van de rijksrecherche hebt doorgekregen in het kader van het onderzoek, zodat mij bekend is in welke BPK-zaken voorlopig geen rapport van u te verwachten is.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens de Staatssecretaris,
Het Hoofd van de Directie
Kinderbescherming,
voor deze,

10.2.e

landelijk onderzoek betreffende
illegale adoptiepraktijken.

Amsterdam, september 1983.

rapport samengesteld door:

- 10.2.e

hoofd afdeling jeugdzaken rijkspolitie Amsterdam

- 10.2.e

plv. hoofd afdeling jeugdzaken rijkspolitie Amsterdam

Inleiding:

In samenwerking met de rijkspolitie [10.1.d] werd door de afdeling jeugdzaken van de rijkspolitie Amsterdam in september 1981 een onderzoek ingesteld in verband met vermoedelijk door een echtpaar uit [10.1.d] gepleegde verduistering van staat van een pasgeboren braziliaanse baby.

Het echtpaar begaf zich in augustus 1981 naar Brazilië en verkreeg aldaar uit een kliniek in [10.2.e] middels bemiddeling van derden een enkele dagen oude uit een onbekende braziliaanse vrouw geboren baby. Bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand te [10.2.e] gaf het echtpaar de baby aan als zijnde uit de vrouw van het echtpaar geboren. Met behulp van de officiële braziliaanse geboorte-akte verkreeg het echtpaar vervolgens van de braziliaanse autoriteiten een te name van "hun" baby gesteld paspoort en identiteitsbewijs, waarop de baby kon worden overgebracht naar Nederland.

In hun woonplaats in Nederland wilde het echtpaar de baby op laten nemen in het gemeentelijk persoonsregister, dit met behulp van de door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand te [10.2.e] in Brazilië opgemaakte geboorte-akte. De ambtenaar van het persoonsregister kreeg echter argwaan en informeerde de plaatselijke politie.

Genoemd onderzoek werd gerelateerd bij proces-verbaal [10.1.d] de dato 22 september 1981 en proces-verbaal [10.1.d] de dato 13 oktober 1981. Deze processen-verbaal werden ingezonden naar de Officier van Justitie te [10.1.d]

De informatie verkregen uit genoemd onderzoek deed het vermoeden ontstaan dat reeds eerder door nederlandse echtparen op illegale wijze baby's uit Zuid-Amerika -met name uit Brazilië- naar Nederland werden overgebracht en dat daarbij sprake zou zijn van bemiddeling/coördinatie, mogelijk tegen financiële vergoeding.

Besloten werd een landelijk onderzoek in te stellen. Onderzocht werd:

- a. de mogelijke verduistering van staat van naar Nederland overgebrachte en in Brazilië uit braziliaanse vrouwen geboren baby's
- b. in hoeverre daarbij sprake is geweest van coördinatie/bemiddeling, al dan niet tegen financiële vergoeding
- c. op welke schaal adoptie van buitenlandse kinderen op illegale wijze plaats vindt.

Wettelijke richtlijnen met betrekking tot interlandelijke adoptie:

De richtlijnen met betrekking tot opneming en toelating van buitenlandse adoptief-pleegkinderen zijn opgenomen in deel 2 van de Vreemdelingencirculaire B 18 van 1 februari 1983.

De Vreemdelingencirculaire B 18 verstaat onder buitenlandse adoptief-pleegkinderen; "die kinderen die met het oog op adoptie naar Nederland komen en voor wier opneming de aspirant-pleegouders aan speciale voorschriften moeten voldoen".

Ten behoeve van de opneming van een buitenlands adoptief-pleegkind dienen de aspirant-pleegouders in het bezit te zijn van een zogenaamde beginseltoestemming afgegeven door het Ministerie van Justitie. Een beginseltoestemming is een schriftelijke verklaring van geen bezwaar tegen opneming van een buitenlands adoptief-pleegkind. Aspirant-pleegouders die een buitenlands adoptief-pleegkind opnemen zonder in het bezit te zijn van een beginseltoestemming, maken zich in principe schuldig aan overtreding van artikel 442a van het Wetboek van Strafrecht.

Als vreemdelingen dienen buitenlandse adoptief-pleegkinderen te beschikken over een vergunning tot verblijf krachtens de Vreemdelingenwet. Daartoe dienen

deze kinderen door de aspirant-pleegouders -conform artikel 11 van de Vreemdelingenwet juncto artikel 66 van het Vreemdelingenbesluit- binnen acht dagen na aankomst in Nederland te worden aangemeld bij het hoofd van de plaatselijke politie in de gemeente van verblijf.

Tevens vallen buitenlandse adoptief-pleegkinderen onder de werking van de Pleegkinderenwet (wet van 21 december 1951, staatsblad 595). Ingevolge artikel 5 van deze wet is het hoofd van het pleeggezin verplicht van de opneming van een pleegkind binnen één week na opneming schriftelijk kennis te geven aan burgemeester en wethouders van de gemeente van verblijf.

Procedure met betrekking tot inschrijving in de gemeentelijke persoonsregisters en de registers van de Burgerlijke Stand:

Met betrekking tot een uiteenzetting aangaande de procedure tot opneming van buitenlandse adoptief-pleegkinderen in de gemeentelijke persoonsregisters c.q. de inschrijving van in het buitenland uit nederlandse ouders geboren kinderen in de registers van de Burgerlijke Stand, moge worden verwezen naar bijlage A.

Opzet van het landelijke onderzoek:

Voor wat betreft de civielrechtelijke aspecten van het landelijke onderzoek werd door de leiding van de afdeling jeugdzaken van de rijkspolitie Amsterdam overleg gepleegd met de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie. In een gesprek de dato 24 november 1981 werd door 10.2.e plaatsvervangend hoofd van deze Directie, de toezegging gedaan dat de op illegale wijze naar Nederland overgebrachte buitenlandse adoptief-pleegkinderen alsmede de kinderen ten opzichte waarvan in het buitenland verduistering van staat werd gepleegd door nederlandse echtparen, niet uit de nederlandse gezinnen zouden worden weggehaald, tenzij mocht blijken dat er sprake zou

zijn van "bedreiging met geestelijke en/of lichamelijke ondergang".

Met de Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e werd de wenselijkheid van landelijke coördinatie van het onderzoek besproken. Een en ander kwam aan de orde gedurende het landelijke overleg van de Procureurs-Generaal de dato 9 december 1981. De leden van dit overleg spraken zich uit voor coördinatie van opsporings-, vervolgings- en strafvorderingsbeleid, waarbij 10.2.e als coördinerend Officier van Justitie fungeert en de coördinatie voor wat betreft de opsporing bij de afdeling jeugdzaken van de rijkspolitie Amsterdam berust.

Het onderzoek richtte zich in eerste instantie op de uit Brazilië afkomstige kinderen omdat met betrekking tot dit land duidelijke aanwijzingen bestonden dat er in meerdere gevallen sprake zou zijn van verduistering van staat. Middels de Rijksinspectie voor de bevolkingsregisters te 's-Gravenhage en gemeentelijke persoonsregisters werd de voor het onderzoek benodigde informatie verkregen.

In overleg met 10.2.e werd besloten dat in beginsel alle nederlandsche echtparen met een in Brazilië geboren kind gehoord dienden te worden terzake vermoedelijke overtreding van de artikelen 236, 227 en 231 van het Wetboek van Strafrecht. Eveneens werd besloten gedurende het landelijke onderzoek geen gebruik te maken van dwangmiddelen ingevolge het Wetboek van Strafvordering.

In de periode van januari 1982 tot mei 1982 vonden door geheel Nederland de verhoren van de echtparen plaats. De verhoren werden afgenomen door een speciaal geformeerd team van zes rechercheurs. De echtparen werd, onder vermelding van de reden, verzocht aan het plaatselijk politiebureau te

verschijnen. Vóór de aanvang van het verhoor werden de echtparen in het bezit gesteld van een brief waarin de toezegging van de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie was opgenomen (zie bijlage B). Indien gewenst bestond de mogelijkheid tot de aanwezigheid van een advocaat gedurende het verhoor.

De verhoren van de echtparen werden gerelateerd bij processen-verbaal. Deze processen-verbaal zijn inmiddels met bijlagen in de vorm van copiën van geboorte-akten en dergelijke ingezonden naar de coördinerend Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e

Resultaten van het landelijke onderzoek:

- ad A Middels de Rijksinspectie voor de bevolkingsregisters en de gemeentelijke persoonsregisters konden 70 in Brazilië en 1 in Columbia geboren thans in 65 nederlandse gezinnen verblijvende kinderen worden opgespoord. Deze kinderen werden in Nederland opgenomen in de periode gelegen tussen februari 1976 en december 1981.
- Een van de 65 echtparen kon niet worden gehoord daar het zich inmiddels in het buitenland bleek te hebben gevestigd.
 - Betreffende 18 van de 71 kinderen bleek bij vonnis van een nederlandse rechter adoptie te zijn uitgesproken. In deze gevallen is volgens door de desbetreffende adoptief-ouders overlegde bescheiden sprake van adoptie naar braziliaans recht. Betrokken adoptief-ouders bleken allen in het bezit van een beginseltoestemming.
 - Betreffende 2 van de 71 kinderen bleek bij vonnis van een braziliaanse rechter adoptie te zijn uitgesproken, doch werd in Nederland vooralsnog geen adoptie aangevraagd, daar betrokken aspirant-adoptiefouders niet in het bezit waren van een beginseltoestemming.

- Met betrekking tot 7 van de 71 kinderen moet vooralsnog worden aangenomen dat het natuurlijke kinderen van de betrokken echtparen betreft.
- Met betrekking tot 43 (42 braziliaanse en 1 columbianaanse) van de 71 kinderen werd door de "ouders" verduistering van staat toegegeven. Overigens bleken daarbij 7 echtparen wel in het bezit te zijn van een beginseltoestemming en derhalve in principe de mogelijkheid te hebben tot legale adoptie van een buitenlands pleegkind. Betreffende 3 van de 43 kinderen ten opzichte waarvan verduistering van staat werd gepleegd, konden de "ouders" een door de natuurlijke moeder van het desbetreffende kind getekende afstandsverklaring overleggen.
- Aangaande 6 van de 43 kinderen ten opzichte waarvan verduistering van staat werd gepleegd deden de "ouders" bij terugkomst in Nederland de geboorte van "hun" kind eveneens opnemen in de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente 's-Gravenhage.

Voor een schematisch overzicht van de resultaten van het onderzoek moge worden verwezen naar bijlage C.

ad B Vrijwel alle echtparen welke verduistering van staat hebben gepleegd, ontkenen gebruik te hebben gemaakt van bemiddeling tegen financiële vergoeding.

Verschillende echtparen geven wel toe dat zij door derden geattendeerd zijn op de mogelijkheid om op de reeds eerder omschreven wijze een baby uit Brazilië te krijgen en/of geholpen zijn bij het realiseren daarvan. Vrijwel geen van de echtparen wenst echter de namen te noemen van personen met wie zij in Nederland en/of Brazilië in contact zijn geweest.

Is uit de afzonderlijke verklaringen van de echtparen niet direct bemiddeling c.q. strafbare medeplichtigheid op grotere schaal af te leiden, uit de bescheiden die door de echtparen ter inzage werden afgegeven blijkt dat er wel parallellen bestaan tussen de verschillende gevallen, gezien de overeenkomende

namen van personen die in Brazilië als ambtenaar van de Burgerlijke Stand, kinderrechter, notaris, getuige, tolk of vertaalster zijn opgetreden. Opvallend is dat het merendeel van deze personen een nederlandse familienaam voert. Voor een overzicht van deze personen zij verwezen naar bijlage D.

In de televisie-aktualiteitenrubriek "Achter het Nieuws" werd op 22 februari 1982 aandacht besteed aan het landelijke onderzoek. O.a. werd een in Brazilië opgenomen interview uitgezonden met een nederlands sprekende braziliaanse juriste. De naam van deze juriste komt in het onderzoek meerdere malen naar voren als tolk, getuige en vertaalster. In het interview verklaarde de juriste dat zij verschillende malen buitenlandse echtparen behulpzaam was geweest bij het doen van aangifte van geboorte van een braziliaanse baby en het vervullen van andere formaliteiten, terwijl zij wist dat het geen natuurlijke kinderen van deze echtparen betrof. Volgens de presentator van het televisieprogramma zou in verband hiermede door de federale braziliaanse politie een onderzoek tegen de juriste worden ingesteld.

Op verdenking van medeplichtigheid aan het plegen van verduistering van staat kon de betreffende juriste op 14 februari 1983 in Nederland door leden van het onderzoeksteam worden aangehouden. De in Nederland geboren juriste bleek in het bezit van de 10.1.d, 10.2.e nationaliteit. Ten behoeve van het onderzoek werd de juriste door de Rechter-Commissaris te Amsterdam mevrouw mr. S.B.M. Voorhoeve in voorarrest geplaatst.

Gedurende de verhoren bekende de juriste tegen financiële vergoeding behulpzaam te zijn geweest bij het plegen van verduistering van staat ten opzichte van een 13-tal pasgeboren braziliaanse baby's. Zes van deze baby's werden door nederlandse echtparen overgebracht naar Nederland. De overige baby's werden door buitenlandse echtparen overgebracht naar West-Duitsland, Zweden en de Verenigde Staten van Amerika.

Vrijwel alle baby's bleken afkomstig te zijn uit een braziliaanse kliniek en een braziliaans tehuis van het Leger des Heils.

De gedurende de verhoren van de juriste verkregen informatie werd middels Interpol Nederland doorgegeven aan de Interpol-afdelingen van West-Duitsland, Zweden en de Verenigde Staten van Amerika.

ad C Teneinde meer informatie te verkrijgen met betrekking tot de mogelijke omvang van illegale adoptie van buitenlandse pleegkinderen werd -voor de jaren 1980 en 1981- nagegaan in hoeverre buiten Europa geboren kinderen, jonger dan 18 maanden, die in Nederland werden opgenomen in de gemeentelijke persoonsregister zonder dat tegelijkertijd óók de ouders werden opgenomen (derhalve mogelijk voor adoptie bestemde kinderen), in principe legaal geadopteerd konden worden dan wel op andere wijze legaal in Nederland aanwezig waren.

Volgens opgave van de Rijksinspectie voor de bevolkingsregisters kwamen in 1980 en 1981 in totaal 1821 kinderen als bovenvermeld Nederland binnen. Deze 1821 kinderen zijn afkomstig uit 39 niet-Europese landen en wonen thans verspreid over 502 nederlandse gemeenten.

De desbetreffende 502 nederlandse gemeenten werden aangeschreven teneinde vast te kunnen stellen wie (pleeg)ouders van de 1821 kinderen zijn. Vervolgens werd door de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie nagegaan of en, zo ja, wanneer aan deze (pleeg)ouders een beginseltoestemming werd afgegeven.

Ten aanzien van de overigen werd via de Directie Vreemdelingenzaken van het Ministerie van Justitie, de gemeentelijke persoonsregisters en de plaatselijke vreemdelingendiensten van de politie nagegaan of er sprake was van een andere legale reden van verblijf, bijvoorbeeld in het kader van de gezinshereniging. In de 100 gevallen die daarna overbleven is vermoedelijk sprake van illegale

praktijken. Ten aanzien van de uit Brazilië en Columbia afkomstige kinderen werd tevens onderzocht of er mogelijk sprake is van verduistering van staat. De resultaten van dit onderzoek werden -zoals vermeld- middels processen-verbaal ter kennis gebracht van de Officier van Justitie te Amsterdam.

Resultaten: —

- Uit de verkregen gegevens -zie bijlage E- blijkt het volgende. In 1980 en 1981 werden 1821 vanuit 39 niet-Europese landen afkomstige kinderen -jonger dan 18 maanden- opgenomen in de persoonsregisters van 502 nederlandse gemeenten, zonder gelijktijdige opneming van de ouders. Bij onderzoek bleken 1646 van deze 1821 kinderen niet te verblijven in het gezin van hun natuurlijke ouders dan wel familieleden. Derhalve mag verondersteld worden dat deze 1646 kinderen in de desbetreffende gezinnen werden opgenomen als buitenlands (adoptief)pleegkind.
- Ten aanzien van 100 van de 1646 kinderen (= ongeveer 6,2%) bestaat het vermoeden dat zij op illegale wijze vanuit het buitenland werden overgebracht naar Nederland.
 - Ten opzichte van 36 van deze 100 kinderen (35 braziliaanse en 1 columbiaanse) werd vermoedelijk door nederlandse echtparen verduistering van staat gepleegd.
 - Ten aanzien van de overige 64 van de 100 kinderen staat vast dat de betrokken echtparen ten tijde van de opneming van deze kinderen niet in het bezit waren van een beginseltoestemming tot opneming van een buitenlands pleegkind en derhalve niet aan de vereisten voldoen om (legaal) te kunnen adopteren.

Opmerking:

De mogelijkheid bestaat dat er meer buitenlandse kinderen op illegale wijze naar Nederland werden overgebracht, doch dat door de desbetreffende echtparen vooralsnog -in verband met mogelijke angst voor ontdekking- geen actie werd ondernomen deze kinderen te doen opnemen in de gemeentelijke persoonsregisters

Deze gevallen zijn derhalve niet op te sporen.

De resultaten van het onderzoek betreffende de 1821 kinderen dragen een indicatief karakter daar het onderzoeksteam uitsluitend kon beschikken over de registratiegegevens van de jaren 1980 en 1981 én in verband met tijdsduur en omvang van het onderzoek gekozen moest worden voor de (willekeurige) leeftijdsgrens van 18 maanden.

Bezoek aan west-duitse politie- en adoptieautoriteiten:

Op 10 november 1981 verscheen in een landelijk nederlands dagblad een artikel betreffende een aantal nederlandse bemiddelingsburo's die in West-Duitsland aspirant-pleegouders tegen aanzienlijke geldbedragen zouden hebben voorzien van pasgeboren baby's afkomstig uit niet-Europese landen. Tegen financiële vergoeding bemiddelen bij interlandelijke adoptie is in strijd met de west-duitse wetgeving. Volgens de west-duitse adoptieautoriteiten zouden de nederlandse bemiddelaars zich in de landen van herkomst schuldig maken aan illegale praktijken een en ander ter verkrijging van adoptiekinderen. De west-duitse adoptieautoriteiten constateerden een en ander nadat door gezondheidsinstanties alarm werd geslagen omdat bij meerdere -op illegale wijze middels nederlandse bemiddelaars binnengekomen- zuid-amerikaanse baby's besmettelijke tropische ziekten werden aangetroffen.

Naar aanleiding van de krantebericht werden door de Tweede Kamerleden Korte- Van Hemel en Cornelissen op 11 november 1981 vragen gesteld aan de toenmalige Minister van Justitie.

In opdracht van de Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e
voerden twee leden van het onderzoeksteam op 28 januari 1982 te Hamburg in West-Duitsland besprekingen met de politieautoriteiten van de stad Hamburg,

de inspectie van de bevolkingsregisters van de stad Hamburg en de adoptie-autoriteiten van de west-duitse deelstaten Bremen, Hamburg, Niedersachsen en Schlewig-Holstein. Met betrekking tot de inhoud en het verloop van deze besprekingen werd gerapporteerd aan 10.2.e eerdergenoemd.

Internationaal Interpol overleg:

Op verzoek van de leiding van het onderzoeksteam werd door het hoofd van Interpol Nederland het nederlandse onderzoek van het korps rijkspolitie betreffende illegale praktijken rondom interlandelijke adoptie, onder de aandacht gebracht gedurende het regionale Interpol overleg in april 1982 te Frankrijk en gedurende het internationaal Interpol overleg in oktober 1982 te Spanje.

Onderzoek betreffende illegale adoptiepraktijken in Peru:

Op 2- en 3 november 1982 verschenen in het peruaanse landelijke dagblad "El Comercio" berichten omtrent een peruaanse organisatie die op grote schaal pasgeboren peruaanse baby's zou hebben ontvoerd ten behoeve van europese echtparen. Een met name genoemde nederlandse vrouw zou deel hebben uitgemaakt van deze organisatie waarvan reeds meerdere leden (kinderrechtters en advocaten zouden zijn gearresteerd door de politie in Lima. De organisatie zou o.a. vertakkingen hebben naar Frankrijk en Nederland.

Op verzoek van Interpol Frankrijk en Interpol Peru werd door het nederlandse onderzoeksteam onderzoek verricht naar baby's welke mogelijk via genoemde organisatie naar Nederland werden overgebracht. In Nederland werden drie peruaanse kinderen aangetroffen, welke illegaal middels de meergenoemde organisatie Nederland binnenkwamen. Door het onderzoeksteam werd eveneens vastgesteld dat de in de peruaanse kranteberichten met name genoemde nederlandse vrouw -tegen wie door de peruaanse autoriteiten inmiddels een arrestatiebevel

is uitgevaardigd- thans woonachtig is in Nederland. Met betrekking tot dit onderzoek werd gerapporteerd aan 10.2.e eerdergenoemd.

Overige internationale contacten:

In het kader van informatie-uitwisseling werden door het nederlandse onderzoeksteam eveneens contacten onderhouden met Interpol-afdelingen in Thailand, Groot-Brittannië, Indonesië en Spanje betreffende aldaar lopende onderzoeken met betrekking tot illegale adoptiepraktijken.

Bijlagen: 5.

A

Procedure met betrekking tot opneming in het persoonsregister:

Ieder Nederlands gemeentebestuur is verplicht tot het bijhouden van een persoonsregister van de inwoners van de desbetreffende gemeente. Een persoonsregister bestaat uit een verzameling alfabetisch gerangschikte persoonskaarten. Op een persoonskaart (zie bijlage I) zijn in de vorm van geslachtsnaam, voornamen, geboortedatum en plaats, nationaliteit alsmede de geslachtsnaam, voornamen, geboortedatum en plaats van beide ouders, gegevens vermeld aangaande status en afstamming van betrokkene.

Een uittreksel uit het persoonsregister kan dienen tot wettig en overtuigend bewijs ter verkrijging van bijvoorbeeld een rijbewijs of paspoort. Tengevolge van de opneming in het persoonsregister ontstaan rechtsgevolgen in de vorm van bijvoorbeeld recht op kinderbijslag alsmede recht op onderwijs-, medische- en sociale voorzieningen.

Het toezicht op de juiste naleving van de bepalingen aangaande de bevolkingsboekhouding berust bij de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters te 's-Gravenhage.

Een ieder die zich vanuit het buitenland in Nederland vestigt, is op grond van artikel 3 van het Besluit Bevolkingsboekhouding verplicht zich binnen vijf dagen na binnenkomst op te laten nemen in het persoonsregister van de gemeente van vestiging. Voor wat betreft minderjarigen berust deze verplichting bij de wettelijk vertegenwoordigers.

Door het gemeentebestuur wordt -conform de bepalingen van het Besluit Bevolkingsboekhouding- van ieder verzoek tot opneming in het persoonsregister van een persoon die zich vanuit het buitenland in Nederland vestigt, een zogenaamde kennisgeving van opneming verzonden naar de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters te 's-Gravenhage. Hierop

A

onderzoekt de Rijksinspectie of de desbetreffende persoon reeds eerder in Nederland is opgenomen geweest in een gemeentelijk persoonsregister. Wanneer dit niet het geval blijkt, verleent de Rijksinspectie het desbetreffende gemeentebestuur toestemming tot het opmaken van een persoonskaart.

Opneming in het persoonsregister van in het buitenland uit Nederlandse ouders geboren baby's:

Het in de gemeente van vestiging opmaken van een persoonskaart van een in het buitenland uit Nederlandse ouders geboren baby, kan plaatsvinden op vertoon van een buiten Nederland overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgemaakte akte van geboorte. Op grond van artikel 6 van het Besluit Bevolkingsboekhouding kan de ambtenaar -ten behoeve van de opneming in het persoonsregister- de wettelijk vertegenwoordiger van de baby verplichten tot het laten opmaken van een beëdigde vertaling van de buitenlandse geboorte-akte.

Inschrijving buitenlandse geboorte-aktes:

Inschrijving van een buitenlandse geboorte-akte in de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente van vestiging is echter niet mogelijk. Op grond van artikel 23 lid 1 van het Besluit Burgerlijke Stand (staatsblad 1969, 326) is de inschrijving van een buiten Nederland overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgemaakte akte van geboorte uitsluitend mogelijk in de registers van de Burgerlijke Stand van de gemeente 's-Gravenhage. Deze inschrijving is echter niet wettelijk verplicht.

KORPS RIJKSPOLITIE

DISTRICT AMSTERDAM
RECHERCHEGROEP
COMMANDANT

B

AAN: Belanghebbenden.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

AMSTERDAM-C,
Sarphatistraat 110
Tel. (020) 22 63 22

4 december 1981.

60/'81

bijlagen: -

onderwerp: -

Momenteel wordt door de Rijkspolitie een onderzoek ingesteld in verband met het vermoeden dat er op grote schaal buitenlandse kinderen naar Nederland worden gehaald op een wijze die niet in overeenstemming is met de daarvoor geldende regels.

Uitgangspunt daarbij is dat duidelijkheid in deze kwestie dient te worden verkregen, maar dat dit niet ten koste mag gaan van de belangen van de betrokken kinderen. Met het oog daarop is door ons op 24 november j.l. overleg gepleegd met de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie.

In dit gesprek werd door 10.2.e, plv. hoofd van deze Directie, te kennen gegeven dat er geen sprake van zal zijn dat er kinderen uit gezinnen zullen worden weggehaald, tenzij blijkt -maar dat geldt voor ieder gezin in Nederland- dat de situatie in het gezin daartoe duidelijk aanleiding geeft en het in het belang van het kind zou zijn.

Deze informatie geven wij U ter voorkoming van onrust die mogelijk bij U zou kunnen ontstaan.

De coördinator van het onderzoek,

10.2.e

L E G A A L

	Aantal kinderen jonger dan 18 maanden		2 kinderen tegelijk ingeschreven (met dezelfde geb.datum)		2 kinderen tegelijk ingeschreven (met versch. geb.data)	
	1980	1981	1980	1981	1980	1981
Bangla Desh	3					
Bolivia	1					
Brazilië	12	7		1x		
Chili	13	10				1x
Nat. China	2					
Columbia	67	73		2x		
Dominicaanse Republiek		1				
Equador	2		1x			
Guatemala	3		1x			
Honduras		1				
Hong Kong		2				
India	71	112			1x	1x
Indonesië	427	356	8x	8x	1x	8x
Kenia	1					
Korea	66	112	1x	3x		1x
Libanon	17	6				
Mauritius	1	1				
Peru	29	12	1x			1x
Philippijnen	3					
Sri Lanka	57	77	3x	5x	1x	4x
Taiwan		1				
T o t a a l	775	771	15x	16x	3x	16x

E

I L L E G A A L

	Aantal gevallen van vermoedelijke verduistering van staat/ opneming kind <u>zonder</u> beginseltoestemming.		Aantal gevallen van vermoedelijke verduistering van staat/ opneming kind <u>met</u> beginseltoestemming.		Aantal kinderen dat werd opgenomen zonder beginse- toestemming, niet zijnde verduistering van staat.	
	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>
Brazilië	19	11	3	2		1
Chili					2	2
Columbia	1					3
Guatemala					2	1
India					5	1
Indonesië					13	8
Iran					1	
Korea					3	1
Liberia					1	
Lesotho						1
Mexico					1	
Nepal						3
Peru					4	2
Philippijnen					1	1
Sri Lanka					4	3
T O T A A L	20	11	3	2	37	27

E

KINDEREN OP BESTELLING ?

Door:

10.2.e

- hoofd afdeling jeugdzaken Rijkspolitie Amsterdam

10.2.e

- plaatsvervangend hoofd afdeling jeugdzaken Rijkspolitie Amsterdam

- lid Raad voor het Jeugdbeleid

Inleiding

Onlangs kwam het voorontwerp van wet houdende regelen inzake de opnemng van buitenlandse pleegkinderen gereed. In onderstaand artikel plaatsen auteurs, bij wie de leiding berustte van het landelijke onderzoek dat werd ingesteld naar illegale praktijken rond interlandelijke adoptie, kanttekeningen bij die bepalingen in het voorontwerp die van belang kunnen zijn voor een opsporingsinstantie. Tevens doen zij verslag van hun onderzoek.

Interlandelijke adoptie

Sinds de invoering van de mogelijkheid van adoptie in 1956 (1) werden t.m. 1980 ongeveer 23.000 pleegkinderen in Nederland geadopteerd (2). Gedurende deze periode heeft de adoptiewetgeving vele en soms ingrijpende wijzigingen ondergaan. Uit in tabel A vermelde cijfers (3) blijkt dat tot 1965 uitsluitend nederlandse pleegkinderen werden geadopteerd, doch dat het percentage adopties van buitenlandse pleegkinderen in de vijftien jaar daarna steeg van nog geen 9% (1965) tot ruim 78% (1980). Deze ontwikkeling leidde in 1967 tot de publikatie van de eerste richtlijnen voor de opnemng van buitenlandse adoptief-pleegkinderen (4).

De thans geldende richtlijnen m.b.t. opnemng en toelating van buitenlandse adoptief-pleegkinderen zijn opgenomen in deel 2 van de Vreemdelingencirculaire B 18 van 1 februari 1983. De Vreemdelingencirculaire B 18 verstaat onder buitenlandse adoptief-pleegkinderen; "die kinderen die met het oog op adoptie naar Nederland komen en voor wier opnemng de adspirant-pleegouders aan speciale voorschriften moeten voldoen".

Voorafgaand aan de opnemng van een buitenlands adoptief-pleegkind dienen de adspirant-pleegouders -welke in ieder geval moeten voldoen aan de algemene voorwaarden tot adoptie gesteld in artikel 228, boek I, Burgerlijk Wetboek- bij het Ministerie van Justitie een verzoek in tot afgifte van een beginseltoestemming (5). De Raad voor de Kinderbescherming stelt vervolgens een gezinsonderzoek in en adviseert de Minister van Justitie m.b.t. de afgifte. Na afgifte van de beginseltoestemming kunnen de adspirant-pleegouders -eventueel via een partikulier bemiddelingsburo- uit het buitenland een pleegkind naar Nederland laten overkomen.

Het gebruik maken van de diensten van een bemiddelingsburo is fakultatief. Momenteel zijn de ongeveer dertien nederlandse bemiddelingsburo's niet aan wettelijke richtlijnen m.b.t. hun bemiddelingsactiviteiten gebonden.

Na opneming van het buitenlandse pleegkind dienen de pleegouders het pleegkind minimaal één jaar te verzorgen en één der ouders tot voogd(es) benoemd te worden vóórdat het pleegkind naar nederlands recht geadopteerd kan worden.

Adspirant-pleegouders die een buitenlands adoptief-pleegkind beneden de leeftijd van zes maanden opnemen zonder de beschikking te hebben over een beginseltoestemming maken zich schuldig aan overtreding van artikel 442a van het Wetboek van Strafrecht. In dergelijke gevallen kan de Officier van Justitie o.g.v. artikel 241, lid 3, boek I, Burgerlijk Wetboek, het pleegkind uit het pleeggezin laten weghalen en vervolgens voorlopig toevertrouwen aan de Raad voor de Kinderbescherming.

M.n. de laatste jaren verschijnen regelmatig in binnen- en buitenlandse nieuwsbladen berichten m.b.t. vermeende illegale praktijken rond interlandelijke adoptie. Volgens deze berichten verkopen malafide bemiddelaars baby's afkomstig uit derde-wereld-landen tegen aanzienlijke geldbedragen aan adspirant-pleegouders die veelal niet via de legale weg kunnen adopteren, daar zij niet (meer) voldoen aan de wettelijke vereisten voor adoptie of (nog) niet de beschikking hebben over een beginseltoestemming.

Het uit winstbejag opzettelijk bevorderen van het illegaal opnemen van een buitenlands pleegkind beneden de leeftijd van zes maanden, is strafbaar gesteld middels artikel 151a van het Wetboek van Strafrecht.

Als vreemdelingen dienen buitenlandse adoptief-pleegkinderen te beschikken over een vergunning tot verblijf krachtens de Vreemdelingenwet (6). Daartoe dienen deze pleegkinderen door de adspirant-pleegouders -conform artikel 11 van de Vreemdelingenwet juncto artikel 66 van het Vreemdelingenbesluit- binnen acht dagen na aankomst in Nederland te worden aangemeld bij het hoofd van de plaatselijke politie in de gemeente van verblijf.

Tevens vallen buitenlandse adoptief-pleegkinderen onder de werking van de Pleegkinderenwet (7). Ingevolge artikel 5 van deze wet is het hoofd van het pleeggezin verplicht van de opneming van een pleegkind binnen één week na opneming schriftelijk kennis te geven aan de burgemeester en wethouders van de gemeente van verblijf. Tenslotte zijn de pleegouders o.g.v. artikel 3 van het Besluit Bevolkingsboekhouding (8) verplicht het pleegkind -binnen vijf dagen na opneming- op te laten nemen in het persoonsregister van de gemeente van vestiging. Indien een in het buitenland

geadopteerd pleegkind een vergunning tot verblijf in Nederland krijgt, mag het pleegkind -in afwachting van de adoptie naar nederlands recht- onder de familienaam van de pleegvader worden opgenomen in het gemeentelijk persoonsregister (9).

Reeds in de nota "Praktische gang van zaken rond adoptie en adoptievoorbereiding" (10) -op 9 mei 1980 aan de Tweede Kamer aangeboden- werden door de toenmalige Staatssecretaris van Justitie mevr. mr. E.A. Haars voorzieningen tegen illegale opnemng van buitenlandse pleegkinderen aangekondigd.

De interlandelijke adoptie kwam in 1982 opnieuw in opspraak t.g.v. perspublicaties betreffende het landelijke onderzoek van het Korps Rijkspolitie naar illegale praktijken rond interlandelijke adoptie. Op dit onderzoek komen we later in dit artikel terug. -

De Raad voor het Jeugdbeleid (11) attendeerde in haar rapporten van mei 1982 (12) en mei 1983 (13) de Minister van Justitie op illegale praktijken rond interlandelijk adoptie. De Raad doet middels 30 aanbevelingen de Minister van Justitie voorstellen tot o.a. verbetering c.q. kanalisering van activiteiten van partikulier bemiddeling buro's en bestrijding van malafide praktijken. Onderstaand volgt ter toelichting een passage uit het rapport (12) van de Raad voor het Jeugdbeleid;

"arme landen hebben grondstoffen, die zij door gebrek aan kapitaal, infrastructuur e technologische kennis niet voldoende zelf kunnen exploiteren. Zij hebben een overvloed aan goedkope arbeidskrachten, terwijl er voor deze arbeidskrachten geen werk is en zij slechts in beperkte mate gebruikt kunnen worden t.b.v. kapitaalkrachtige westerse markten of t.b.v. die landen (niet alleen westerse) die gebrek hebben aan goedkope arbeiders. Naast grondstoffen "exporteren" zij dan ook arbeidskrachten (gastarbeiders geheten) in grote getale. Door die export vloeit eveneens een deel van het geld dat de rijke landen in overvloed hebben toe aan de thuislanden van die gastarbeiders. De arme landen hebben ook een overvloed aan kinderen, voor wie zij niet altijd voldoende voeding en zorg kunnen opbrengen, kinderen van welke er een aantal vertrekt om in de rijke landen die voeding en zorg deelachtig te worden. Zou men het vertrek van die kinderen wellicht ook als "export" mogen aanmerken? De vergelijking gaat, op het eerste gezicht, niet op. Het levert geen deviezen op, al is het wellicht voor enkelen een lonend bedrijf gebleken. Het geeft hooguit een kleine verlichting t.a.v. het probleem van de ontoereikende kinderzorg in die lande. Of dreigt er, evenals er een wereldgrondstoffen- en arbeidsmarkt bestaat, een wereldwijde kindermarkt te ontstaan? Dreigt het "jonge buitenlandse kind" uit arme landen een marktartikel te worden, waarbij met voorbijgaan aan de oorzaken die tot de situatie van die kinderen hebben bijgedragen, slechts tegemoet tegekomen wordt aan een stijgende vraag waarvoor het aanbod als het ware gereed ligt?

Een cynische, welhaast ongepaste vraag, zeker t.a.v. diegenen die, gedreven door humanitaire motieven, die kinderen deelgenoot willen maken van de eigen verworven welvaart en hen de zorg willen geven, die het land van herkomst niet beschikbaar heeft.

Ter verbetering van de economische positie van de arme landen is een wijdverbreid hulpverleningsapparaat gegroeid. Ontwikkelingshulp kan men opvatten als een poging het eerder genoemde scheve evenwicht enigszins te herstellen. Ook adoptie van buitenlandse kinderen wordt in de publieke opinie en op politiek nivo als hulpverlening opgevat. Niettemin is enig eigenbelang aan het verlenen van ontwikkelingshulp niet vreemd. Zolang zowel arme als rijke landen er beter van worden hoeft dat eigenbelang niet veroordeeld te worden, al mag men opnieuw een vraagteken zetten bij de evenwichtige verdeling van dat beter worden. Anders wordt het echter als het eigenbelang de overhand krijgt en de counterpart-landen er niet beter van worden. Dat gebeurt soms, helaas, bij de ontwikkelingshulp. Dat dreigt ook te gebeuren als kinderen uit die landen marktartikelen worden.

Er is in arme landen een groot overschot aan kinderen voor wie dáár geen plaats meer is, maar in rijke landen wel. Er groeit een systeem, waarbij bemiddeling tussen vraag en aanbod ontstaat; bonafide bemiddeling uit zuiver humanitaire motieven opgezet, maar ook malafide bemiddeling waarbij andere motieven, zoals hebzucht en winstbejag de boventoon voeren en waarbij sluip- en smokkelwegen ontstaan. Zo kunnen zuigelingen, naar wie de vraag het grootste is, een verkoopbaar produkt worden, zo kunnen kinderen koopwaar worden. Het kan gebeuren dat moeders ter bevalling opgenomen worden in kraamklinieken die soms als toeleveringsbedrijven aan een buitenlandse markt functioneren. waarbij alle controle op verantwoorde afstandsprocedures ontbreekt of omzeild wordt. De moeders komen dan in een onontkoombare dwangpositie waarin zij, mogelijk ongewild, soms zelfs onwetend, hun pasgeboren kind moeten afstaan.

Illegale praktijken waarvan adspirant-pleegouders gebruik menen te moeten maken, worden hen meestal aangeboden of gemakkelijk gemaakt door bemiddelaars, die soms van hun bemiddeling een kommercieel beroep gemaakt hebben, onder de presentatie van humanitaire bedoelingen. Bij malafide bemiddeling spelen twee, niet geheel van elkaar onafhankelijke zaken: het kind-als-marktartikel en het feit dat die bemiddeling véél geld kost, vaak véél meer dan legale bemiddeling. Het is moeilijk uit te maken of een letterlijk kostbaar kind ook aan hogere verwachtingen moet voldoen dan een kind dat "minder duur gekocht" is. De kans dat dat het geval is, is echter niet uit te sluiten. Daarom zou bij het kostenaspect van de malafide bemiddeling tenminste een vraagteken moeten worden gezet als een mogelijke schadelijke invloed op de ontwikkeling van het betrokken kind. Eveneens kan men zich afvragen wat de druk van het "illegaal" zijn van het kind, de angst voor ontdekking en de onzeker-

heden die daarop volgen voor invloed zullen hebben op de adoptiefrelatie ouders-kinderen en op de ontwikkeling van de basisveiligheid.

Alles wat hierboven geschreven is klinkt tamelijk somber. Dat betekent echter niet dat "illegale" adoptiefkinderen voor het leven getekend zijn, of per se ongelukkige zullen worden dan andere adoptiefkinderen. Veel hangt af van de geborgenheid en openheid die het gezin kan opbouwen en bieden en van de wijze waarop de adoptiefouders met hun kind(eren) en met de adoptie als gegeven in hun situatie omgaan. Wat echter hiermee aangetoond wil zijn is, dat sommige van de bedoelde praktijken een extra belasting voor het adoptiefgezin kunnen zijn en daarvoor aan een optimale ontplooiing van het kind afbreuk kunnen doen".

Landelijk onderzoek van het Korps Rijkspolitie

In september 1981 werd door de afdeling jeugdzaken van de Rijkspolitie Amsterdam een onderzoek ingesteld i.v.m. de vermoedelijk door een nederlands echtpaar gepleegde verduistering van staat (14) van een pasgeboren braziliaanse baby. Het echtpaar begaf zich in augustus 1981 naar Brazilië en verkreeg aldaar uit een plaatselijke kliniek middels bemiddeling van derden een enkele dagen oude, uit een braziliaanse vrouw geboren, baby. Bij de plaatselijke ambtenaar van de Burgerlijke Stand gaf het echtpaar de baby aan als zijnde uit de vrouw van het echtpaar geboren M.b.v. de officiële braziliaanse geboorte-akte verkreeg het echtpaar vervolgens van de braziliaanse autoriteiten een t.n.v. "hun" baby gesteld paspoort en identiteitsbewijs, waarop de baby kon worden overgebracht naar Nederland. In hun woonplaats in Nederland wilde het echtpaar de baby op laten nemen in het gemeentelijk persoonsregister, dit m.b.v. de door de braziliaanse ambtenaar van de Burgerlijke Stand opgemaakte geboorte-akte. De ambtenaar van het persoonsregister kreeg echter argwaan en informeerde de plaatselijke politie, waarop een onderzoek werd ingesteld.

De informatie verkregen uit dit onderzoek deed het vermoeden ontstaan dat reeds eerder door nederlandse echtparen op illegale wijze baby's uit Zuid-Amerika -met name uit Brazilië- naar Nederland werden overgebracht en dat daarbij sprake zou zijn van bemiddeling/coördinatie, mogelijk tegen financiële vergoeding. Op grond hiervan werd overwogen een landelijk onderzoek in te stellen. Mede met het oog op de onrust die mogelijk bij betrokken (pleeg)ouders door een dergelijk onderzoek teweeg zou worden gebracht, werd voor wat betreft de civielrechtelijke aspecten van het onderzoek vooraf overleg gepleegd met de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie. Toegezegd werd dat op illegale wijze naar Nederland overgebrachte buitenlandse kinderen, niet uit de nederlandse gezinnen zouden worden weggehaald, tenzij dit duidelijk in het belang van het kind zou zijn, m.a.w. wanneer er sprake zou zijn van "bedreiging met geestelijke en/of lichamelijke ondergang".

Met het Openbaar Ministerie werd de wenselijkheid van landelijke coördinatie van het onderzoek besproken. Uiteindelijk spraken de leden van het landelijk overleg

van de Procureurs-Generaal zich uit voor coördinatie van opsporings-, vervolgings- en strafvorderingsbeleid. Besloten werd dat voor deze coördinatie zorg zou worden gedragen door de Officier van Justitie te Amsterdam 10.2.e en de afdeling jeugdzaken van de Rijkspolitie Amsterdam.

Onderzocht werd:

- a. de mogelijke verduistering van staat van naar Nederland overgebrachte in Brazilië uit braziliaanse vrouwen geboren baby's;
- b. in hoeverre daarbij sprake is geweest van coördinatie/bemiddeling, al dan niet tegen financiële vergoeding;
- c. op welke schaal buitenlandse adoptief-pleegkinderen illegaal naar Nederland worden overgebracht.

In overleg met 10.2.e werd besloten dat in beginsel alle in Nederland woonachtige nederlandse echtparen met een in Brazilië geboren kind gehoord dienden te worden terzake vermoedelijke overtreding van de artikelen 236 (14), 227 (15) en 231 (16) van het Wetboek van Strafrecht. Eveneens werd besloten gedurende het landelijke onderzoek geen gebruik te maken van dwangmiddelen ingevolge het Wetboek van Strafvordering.

In de periode van januari 1982 tot mei 1982 vonden door geheel Nederland de verhoren van de echtparen plaats. De verhoren werden afgenomen door een speciaal geformeerd team van zes rechercheurs. De echtparen werd, onder vermelding van de reden, verzocht aan het plaatselijke politieburo te verschijnen. Vóór de aanvang van het verhoor werden de echtparen in het bezit gesteld van een brief waarin de toezegging van de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie m.b.t. het niet uit de gezinnen weghalen van de illegaal naar Nederland overgebrachte pleegkinderen, was opgenomen. Indien gewenst bestond de mogelijkheid tot de aanwezigheid van een advocaat gedurende het verhoor.

ad a Het onderzoek richtte zich in eerste instantie op de uit Brazilië afkomstige kinderen omdat m.b.t. dit land duidelijke aanwijzingen bestonden dat er in meerdere gevallen sprake zou zijn van verduistering van staat.

Middels de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters te 's-Gravenhage (17) en de gemeentelijke persoonsregisters konden 70 in Brazilië geboren thans in 64 nederlandse gezinnen verblijvende kinderen worden opgespoord. Deze 70 kinderen -opgenomen in Nederland gedurende de periode gelegen tussen februari 1976 en december 1981- werden opgespoord d.m.v. steekproeven in de registers van genoemde instanties. De resultaten van dit onderzoek dragen derhalve een indikatief karakter!

- Een van de 64 echtparen kon niet worden gehoord daar het zich inmiddels in het buitenland bleek te hebben gevestigd.
- M.b.t. 18 van de 70 kinderen bleek bij vonnis van een nederlandse rechter adoptie

te zijn uitgesproken. In deze gevallen was volgens door de betreffende adoptiefouders overgelegde bescheiden tevens sprake van adoptie naar braziliaans recht. Betrokken adoptiefouders beschikten over een beginseltoestemming.

- M.b.t. 2 van de 70 kinderen bleek bij vonnis van een braziliaanse rechter adoptie te zijn uitgesproken, doch werd in Nederland vooralsnog geen adoptie aangevraagd, daar betrokken adspirant-adoptiefouders niet beschikken over een beginseltoestemming
- M.b.t. 7 van de 70 kinderen moet vooralsnog worden aangenomen dat het biologische kinderen van de betrokken echtparen betreft.
- M.b.t. 42 van de 70 kinderen werd door de "ouders" verduistering van staat toegegeven. Overigens bleken daarbij 7 echtparen wel de beschikking te hebben over een beginseltoestemming en derhalve in principe de mogelijkheid te hebben tot legale adoptie van een buitenlands adoptief-pleegkind. Betreffende 3 van de 42 kinderen ten opzichte waarvan verduistering van staat werd gepleegd, konden de "ouders" een door de natuurlijke moeder van het desbetreffende kind getekende afstandsverklaring overleggen.

De verhoren van de echtparen werden gerelateerd bij processen-verbaal, welke werden ingezonden naar 10.2.e

ad b Vrijwel alle echtparen welke verduistering van staat hebben gepleegd, ontkennen daarbij gebruik te hebben gemaakt van bemiddeling tegen financiële vergoeding. Verschillende echtparen gaven wel toe dat zij door derden geattendeerd zijn op de mogelijkheid om op de reeds eerder omschreven wijze een baby uit Brazilië te krijgen en/of geholpen zijn bij het realiseren daarvan. Vrijwel geen van de echtparen wenst echter de namen te noemen van personen met wie zij in Nederland en/of Brazilië in contact zijn geweest.

Is uit de afzonderlijke verklaringen van de echtparen niet direkt bemiddeling c.q. strafbare medeplichtigheid op grotere schaal af te leiden, uit de bescheiden die door de echtparen ter inzage werden afgegeven blijkt dat er wel parallellen bestaan tussen de verschillende gevallen, gezien de overeenkomende namen van personen die in Brazilië als ambtenaar van de Burgerlijke Stand, kinderrechter, notaris, getuige, tolk en vertaler zijn opgetreden. Opvallend detail daarbij is, dat een aantal van deze personen een nederlandse familienaam voeren.

In de televisie-aktualiteitenrubriek "Achter het Nieuws" werd op 22 februari 1982 aandacht besteed aan het landelijke onderzoek. O.a. werd een in Brazilië opgenomen interview uitgezonden met een nederlands sprekende braziliaanse juriste. De naam van deze braziliaanse komt in het onderzoek meermalen naar voren als tolk, getuige en vertaalster. In het interview verklaarde de vrouw dat zij de afgelopen jaren verschillende malen buitenlandse echtparen behulpzaam was geweest bij het doen van aangifte van geboorte van een braziliaanse baby en het vervullen van andere formali-

teiten, terwijl zij wist dat het geen biologische kinderen van deze echtparen betrof. Op verdenking van medeplichtigheid aan het plegen van verduistering van staat kon de betreffende juriste op 14 februari 1983 in Nederland door leden van het onderzoeksteam worden aangehouden. De in Nederland geboren juriste bleek in het bezit van de 10.1.d nationaliteit. T.b.v. het onderzoek werd de vrouw door de Rechter-Commissaris te Amsterdam in voorarrest geplaatst.

Gedurende de verhoren gaf de juriste toe tegen financiële vergoeding in Brazilië behulpzaam te zijn geweest bij het plegen van verduistering van staat van een dertiental pasgeboren braziliaanse baby's. Zes van deze baby's werden door nederlandse echtparen overgebracht naar Nederland. De overige baby's werden door buitenlandse echtparen overgebracht naar West-Duitsland, Zweden en de Verenigde Staten van Amerika.

ad c Teneinde meer informatie te verkrijgen m.b.t. de mogelijke omvang van het illegaal -d.w.z. in elk geval zonder beginseltoestemming- naar Nederland overbrengen van buitenlandse adoptief-pleegkinderen werd -voor de jaren 1980 en 1981- nagegaan in hoeverre buiten Europa geboren kinderen, jonger dan 18 maanden, die in Nederland werden opgenomen in de gemeentelijke persoonsregisters zonder dat tegelijkertijd óók de ouders werden opgenomen (derhalve mogelijk voor adoptie bestemde kinderen), in principe legaal geadopteerd konden worden dan wel op andere wijze legaal in Nederland aanwezig waren.

Volgens opgave van de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters kwamen in 1980 en 1981 in totaal 1821 kinderen als bovenvermeld Nederland binnen. Deze 1821 kinderen zijn afkomstig uit 39 niet-europese landen en wonen thans verspreid over 502 nederlandse gemeenten.

De betreffende 502 nederlandse gemeenten werden aangeschreven teneinde vast te kunnen stellen wie (pleeg)ouders van de 1821 kinderen zijn. Vervolgens werd door de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie nagegaan of, en zo ja, wanneer aan deze (pleeg)ouders een beginseltoestemming werd afgegeven.

T.a.v. de overigen werd via de Directie Vreemdelingenzaken van het Ministerie van Justitie, de gemeentelijke persoonsregisters en de plaatselijke vreemdelingendienst van de politie nagegaan of er sprake is van een andere legale reden van verblijf, b.v. in het kader van de gezinshereniging.

In de 100 gevallen die daarna overbleven is vermoedelijk sprake van illegale praktijken. T.a.v. de uit Brazilië afkomstige kinderen werd -zoals bovenvermeld- tevens onderzocht of er mogelijk sprake is van verduistering van staat.

Zie tabel B

Opmerkingen

De mogelijkheid bestaat dat er meer buitenlandse kinderen op illegale wijze naar

Nederland werden overgebracht, doch dat door de betreffende echtparen vooralsnog -i.v.m. mogelijke angst voor ontdekking- geen actie werd ondernomen deze kinderen te doen opnemen in de gemeentelijke persoonsregisters. Deze gevallen zijn derhalve niet op te sporen.

Ook de resultaten van het onderzoek betreffende de 1821 kinderen dragen een indikatief karakter daar het onderzoeksteam uitsluitend kon beschikken over de registratiegegevens van de jaren 1980 en 1981 én i.v.m. tijdsduur en omvang van het onderzoek gekozen moest worden voor de vrij willekeurige leeftijdsgrens van 18 maanden. Om dezelfde redenen werd het onderzoek beperkt tot kinderen afkomstig uit 39 niet-europese landen.

Tabel C (18) vermeldt het aantal legale opnemingen van buitenlandse adoptief-pleegkinderen in nederlandse pleeggezinnen over de jaren 1980 en 1981. Het verschil in aantallen vermeld in de tabellen B en C is te wijten aan het feit dat tabel B uitsluitend betrekking heeft op adoptief-pleegkinderen beneden de leeftijd van 18 maanden, terwijl tabel C voor het overgrote deel betrekking heeft op adoptief-pleegkinderen beneden de leeftijd van zes jaren.

Overige activiteiten van het onderzoeksteam

- In opdracht van 10.2.e reisden twee leden van het onderzoeksteam in januari 1982 naar Hamburg in West-Duitsland, i.v.m. berichten dat een aantal nederlandse bemiddelingsburo's tegen aanzienlijke geldbedragen aspirant-pleegouders in West-Duitsland zouden hebben voorzien van pasgeboren baby's afkomstig uit niet-europese landen. Er werden besprekingen gevoerd met de politie in Hamburg, de Inspectie van de Bevolkingsregisters en de adoptie-autoriteiten van vier west-duitse deelstaten, waarover werd gerapporteerd aan 10.2.e
- In november 1982 verschenen in Peru in een landelijk dagblad berichten over een peruaanse organisatie die op grote schaal baby's zou verkopen aan europese echtparen. Een nederlandse vrouw zou deel uit maken van deze organisatie met mogelijke vertakkingen naar Frankrijk en Nederland. Op verzoek van Interpol Frankrijk en Interpol Peru werd door het onderzoeksteam onderzoek verricht naar baby's die mogelijk via de genoemde organisatie naar Nederland werden overgebracht. Drie peruaanse kinderen konden worden opgespoord. M.b.t. dit onderzoek werd gerapporteerd aan 10.2.e
- Op verzoek van de leiding van het onderzoeksteam werd door het hoofd van Interpol Nederland het landelijke onderzoek naar illegale praktijken rond interlandelijk adoptie, onder de aandacht gebracht van de deelnemers aan het regionaal Interpol-overleg in april 1982 te Frankrijk en gedurende het internationaal Interpol-overleg in oktober 1982 te Spanje.

- In het kader van informatie-uitwisseling over onderzoeken betreffende illegale adoptiepraktijken werden door het onderzoeksteam contacten onderhouden met Interpol-afdelingen in Thailand, Groot-Brittannië, West-Duitsland, Indonesië en Spanje.

Voorontwerp van wet m.b.t. interlandelijke adoptie (19)

Onlangs zond de huidige Staatssecretaris van Justitie mevr. mr. V.N.M. Korte Van Hemel een voorontwerp van wet betreffende interlandelijke adoptie voor advies naar het College van Advies voor de Kinderbescherming (20). Het voorontwerp beoogt de voorwaarden te scheppen voor zorgvuldig handelen van allen die bij de voorbereiding van interlandelijke adoptie betrokken zijn (21).

Globale inhoud van het voorontwerp van wet

Volgens het voorontwerp dient het opnemen van een buitenlands adoptief-pleegkind als volgt te verlopen.

Adspirant-pleegouders (in principe jonger dan 40 jaar) dienen bij de Minister van Justitie een verzoek tot afgifte van een beginseltoestemming in. De Raad voor de Kinderbescherming stelt een onderzoek in en adviseert de Minister. De Minister beslist over de beginseltoestemming, die drie jaar geldig blijft. Een eventuele afwijzing wordt eerst aan de Advieskommissie Buitenlandse Pleegkinderen (22) voorgelegd.

Het aanvragen en verkrijgen van een beginseltoestemming gaat adspirant-pleegouders geld kosten. In de uitvoeringsbepalingen worden aan een op te nemen kind eisen gesteld betreffende leeftijd, medische toestand, de voorbereiding en de overkomst, de wijze van afstand door de natuurlijke ouders.

Bemiddeling inzake interlandelijke adoptie mag alleen gebeuren door buro's, die door het Ministerie van Justitie erkend zijn. Winstbejag is niet toegestaan. Het belang van het kind dient bij de bemiddeling voorop te staan. Bemiddelingsburo's mogen elkaar in de derde-wereldlanden niet bekonkurreren. Bemiddeling dient in het algemeen te gebeuren in volgorde van binnenkomst van een verzoek bij het bemiddelingsburo.

Een landelijke organisatie, waarin alle bemiddelingsburo's zijn vertegenwoordigd, beheert een centrale wachtlijst; deze organisatie geeft ook voorlichting.

Nieuw in het voorontwerp van wet is de strafbaarstelling van:

- I het zonder beginseltoestemming opnemen van een buitenlands pleegkind (artikel 6, lid 1, juncto artikel 46)
- II het zonder vergunning bemiddelen inzake de opneming van een buitenlands pleegkind (artikel 15 juncto artikel 46)
- III het als vergunninghouder bemiddelen t.b.v. adspirant-pleegouders die niet de beschikking hebben over een beginseltoestemming (artikel 21, lid 1, juncto artikel 46)

De feiten genoemd onder I, II en III worden in het voorontwerp aangemerkt als overtredingen, welke kunnen worden bestraft met een geldboete van maximaal Fl. 10.000,-. Het uit winstbejag handelen m.b.t. de feiten genoemd onder II en III wordt aangemerkt als een misdrijf. Het plegen van dit misdrijf kan worden bestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of een geldboete van maximaal Fl. 25.000,-.

Commentaar

Teneinde illegale praktijken rond interlandelijke adoptie vanuit Nederland effectief te kunnen bestrijden alsmede uit oogpunt van preventie, zouden o.i. de hierboven onder I, II en III genoemde strafbare feiten niet als overtreding doch als misdrijf moeten worden gekwalificeerd. Dit heeft o.a. tot gevolg dat de artikelen 46 en 47 van het Wetboek van Strafrecht (uitlokking, medeplichtigheid etc.) van toepassing zijn. Wil men justitie en politie doelmatige instrumenten aanreiken ter bestrijding van m.n. de illegale bemiddeling, dan is het noodzaak de strafbare feiten inzake de bemiddeling bij interlandelijke adoptie onder de werking van artikel 67 van het Wetboek van Strafvordering te brengen (mogelijkheid tot inverzekeringstelling etc.)

In het voorontwerp worden de vergunninghouders een aantal beperkingen opgelegd. Het handelen in strijd met deze beperkingen kan uitsluitend leiden tot intrekking van de vergunning. O.i. is het gezien de in West-Duitsland gerezen problemen op zijn plaats dat één van deze beperkingen, namelijk het verbod tot bemiddeling inzake de opnemng van een buitenlands pleegkind t.b.v. in het buitenland woonachtige adspirant-pleegouders (artikel 21, lid 2), als misdrijf bij de in het voorontwerp strafbaar gestelde feiten wordt ondergebracht.

Tenslotte is het o.i. wenselijk dat de maxima van de geldboetes bij illegale bemiddeling hoger worden gesteld, immers de maximumboetes genoemd in het voorontwerp zijn te laag in vergelijking met het mogelijk geldelijk profijt van de illegale bemiddeling.

De indicatieve resultaten van het landelijke onderzoek geven o.i. duidelijk aan dat er alle reden is om wat in Nederland wettelijk geregeld kan worden, goed te regelen. Het initiatief tot voorstel van een wettelijke regeling is dan ook toe te juichen! Het voorontwerp van wet tot regulering van de interlandelijke adoptie geeft aan dat de regering de problemen die zich op dit gebied voordoen serieus neemt. Men zal zich echter moeten realiseren dat een nederlandse wet slechts een zeer beperkte bijdrage kan leveren aan de hoognodige bestrijding van illegale praktijken rond interlandelijke adoptie. Internationale samenwerking op dit gebied is derhalve van doorslaggevend belang!

OVERZICHT AANTAL UITGESPROKEN ADOPTIES

<u>Jaar:</u>	<u>Totaal aantal uitgesproken adopties:</u>	<u>Betreffende niet-nederlandse pleegkinderen:</u>
1956	-	-
1957	40	-
1958	355	-
1959	461	-
1960	392	-
1961	418	-
1962	537	-
1963	357	-
1964	373	-
1965	455	39
1966	661	86
1967	848	129
1968	898	173
1969	1037	182
1970	1209	177
1971	1155	181
1972	1292	187
1973	1260	188
1974	1679	420
1975	1535	574
1976	1492	882
1977	1720	1188
1978	1544	1137
1979	1796	1092
1980	1901	1483

OPGEKOMEN BUITENLANDSE PLEEGKINDEREN NAAR LAND VAN HERKOMST

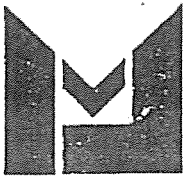
<u>Land herkomst:</u>	1980	1981
België	1	
West-Duitsland	3	1
Oostenrijk	5	2
Zuid-Slavië	5	3
Griekenland	1	
Spanje	1	
Portugal	1	
Groot Brittannië	1	
Ierland	1	
Libanon	26	8
Iran		1
Pakistan	1	1
Nepal	5	9
India	196	133
Bangla Desh	34	5
Sri Lanka	81	61
Taiwan	3	3
Phillippijnen	8	3
Zuid Korea	180	211
Thailand	1	1
Singapore	1	
Indonesië	669	535
Algiers	1	
Sierra Leone	1	1
Mauritius	13	1
Seychellen	2	
Bolivia	1	
Brazilië	10	4
Columbia	214	129
Chili	34	7
Ecuador	14	2
Peru	61	32
Suriname	12	1
Guatemala	4	4
Dominicaanse Republiek	2	3
Canada	1	
Totaal:	1594	1161

<u>Land van herkomst:</u>	Aantal legaal opgenomen pleegkinderen beneden de leeftijd van 18 maanden		Aantal gevallen van verduistering van staat		Aantal illegaal opgeno. pleegkinderen beneden de leeftijd van 18 maanden	
	1980	1981	1980	1981	1980	1981
Bangla Desh	3					
Brazilië	12	7	22	13		1
Bolivia	1					
Chili	13	10			2	2
China	2					
Columbia	67	73	1			3
Dominicaanse Republiek		1				
Equador	2					
Guatemala	3				2	1
Honduras		1				
Hong Kong		2				
India	71	112			5	1
Indonesië	427	356			13	8
Iran					1	
Jepenia	1					
Korea	66	112			3	1
Libanon	17	6				
Liberia					1	
Lesotho						1
Mauritius	1	1				
Mexico					1	
Nepal						3
Peru	29	12			4	2
Philippijnen	3				1	1
Sri Lanka	57	77			4	3
Taiwan		1				
<u>Totaal:</u>	775	771	23	13	37	27

NOTEN

1. Wet van 26 januari 1956, staatsblad 42.
2. G. Delfos / J.E. Doek, serie Jeugdrecht en Jeugdbescherming, deel 1, blz. 141.
3. Cijfers ontleend aan de jaarverslagen van de op 1 februari 1974 opgeheven Centrale Adoptieraad en van de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie.
4. Staatscourant 1967, nr. 115.
5. Een beginseltoestemming is een schriftelijke verklaring van geen bezwaar tegen opnemng van een buitenlands pleegkind.
6. Wet van 13 januari 1965, staatsblad 40.
7. Wet van 21 december 1951, staatsblad 595.
8. Besluit van 29 augustus 1967, staatsblad 442.
9. Zie brief van het hoofd van de Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters (noot 17) aan de gemeentebesturen van 25 maart 1968, nummer 194 (opgenomen in Knottenbelt-Delfos, blz. M II-5).
10. Kamerstuk 16194, nr. 2, blz. 24.
11. De Raad voor het Jeugdbeleid is een kollege van advies van de regering over specifiek beleid van de overheid met betrekking tot de maatschappelijke positie van de jeugd en gericht op het scheppen van voorwaarden voor haar optimale ontplooiing.
12. "Kinderen door de achterdeur", problematische aspecten bij interlandelijke adoptie, nr. 507-12.
13. "Een eerste stap naar een wettelijke regeling van interlandelijke adoptie", nr. 507-41.
14. Hij die door enige handeling eens anders afstamming onzeker maakt, wordt, als schuldig aan verduistering van staat, gestraft met etc.
15. Hij die in een authentieke akte een valse opgave doet opnemen aangaande een feit van welks waarheid de akte moet doen blijken, met het oogmerk om die akte te gebruiken of door anderen te doen gebruiken als ware zijn opgave in overeenstemming met de waarheid, wordt, indien uit dat gebruik enig nadeel kan ontstaan, gestraft etc.
16. Hij die een reispas valselijk opmaakt of vervalst, of die zodanig stuk op een valse naam of voornaam of met aanwijzing ener valse hoedanigheid doet afgeven, met het oogmerk om het te gebruiken of door anderen te doen gebruiken als ware het echt en onvervalst of ware de inhoud in overeenstemming met de waarheid, wordt gestraft etc.
17. De Rijksinspectie voor de Bevolkingsregisters heeft tot taak toezicht te houden op de juiste naleving van de bepalingen van het Besluit Bevolkingsboekhouding (noot 8).

18. Cijfermateriaal van de Directie Kinderbescherming van het Ministerie van Justitie.
19. Wetsontwerp strekkende tot regeling van de opnemng van een uit het buitenland afkomstig pleegkind in een gezin hier ten lande en tot kanalisering van de bemiddeling bij deze opnemng d.m.v. een vergunningenstelsel.
20. Zie artikel 2 van de Beginselenwet voor de Kinderbescherming (wet van 9 november 1961, staatsblad 403) en titel II van het Uitvoeringsbesluit Kinderbescherming (besluit van 25 juli 1964, staatsblad 327).
21. Memorie van toelichting (noot 19), blz. 5.
22. Deze kommissie heeft tot taak de Minister van Justitie van advies te dienen indien deze overweegt afwijzend te beslissen (zie artikel 2 en 3 van het wetsontwerp), op een verzoek tot afgifte van een beginseltoestemming.

2499

43

Ministerie van Justitie
Schedeldoekshaven 100 's-Gravenhage

Aan de Secretarissen van de Raden
voor de Kinderbescherming.

Uw brief .

Ons kenmerk Kinderbescherming, nr. 590/783.

Onderwerp Illegale adoptiefkinderen.

Datum 17 oktober 1983

Doorkiesnummer 070-706201

In aansluiting op eerdere correspondentie, in het bijzonder de circulaire d.d. 26 juli 1982, nr. 505/782, deel ik U het volgende mee.

Het landelijk onderzoek naar de illegale adoptiepraktijken aangaande kinderen uit niet-europese landen, ingesteld door de Rijkspolitie te Amsterdam, is afgesloten. Voorzover het gevallen betreft in Uw arrondissement is U een afschrift gezonden van het procesverbaal.

Gebleken is dat door ongeveer 43 echtparen verduistering van staat is gepleegd. Overwogen wordt om tegen deze echtparen een strafvervolging in te stellen. De afloop van een mogelijk strafrechtelijk optreden dient te worden afgewacht alvorens de status van de betreffende kinderen civielrechtelijk kan worden geregeld. Voorzover deze echtparen een verzoek voor een beginseltoestemming hebben lopen, heeft het dan ook geen zin een daarop gericht onderzoek in te stellen, wanneer zij daarom gezien hun BPK-nummer inmiddels aan de beurt zouden zijn.

Een en ander heeft eveneens tot consequentie dat ook onderzoeken en beslissingen met betrekking tot de opname van een eventueel volgend kind moeten wachten op de afloop van een strafrechtelijk optreden.

- 2 -

bijlage(n)

Postadres: Postbus 20301-2500 EH 's-Gravenhage - tel.: 070-707911-Telex 34554 mvj ni
Verzeker slechts één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording de datum en het kenmerk te vermelden

Wat betreft de gevallen waarin sprake is van zonder beginseltoestemming binnengekomen adoptiefkinderen, zullen geen strafrechtelijke stappen worden ondernomen.

In deze gevallen blijft de bestaande regeling gelden, zoals neergelegd in de circulaire d.d. 9 januari 1980.

De Staatssecretaris van Justitie
Namens de Staatssecretaris,
Het Hoofd van de Directie
Kinderbescherming,
voor deze,

10.2.e

's-Gravenhage, 22 december 1983.

Pa

D. Wetten 1134
- 4 JAN 1984
Na 684/016

74/12

Aan de Staatssecretaris van
Justitie,
Schedeldoekshaven 100,
2500 EH 's-Gravenhage.

10.2.e

30/12

10.2.e

Mevrouw de Staatssecretaris,

I. Inleiding

Bij brief van 5 augustus 1983, Stafafd. Wetg. Publ. recht, nr. 437/683 verzocht u het College van Advies te adviseren over een voorontwerp van wet inzake de opnemng van buitenlandse pleegkinderen verder te noemen: het ontwerp.

Naar aanleiding van dit verzoek brengt het College hierbij het volgende onder uw aandacht.

Het ontwerp sluit - blijkens de Memorie van Toelichting - aan bij de beleidsvoornemens, zoals neergelegd in de nota over de praktische gang van zaken rond adoptie en adoptievoorbereiding (Tweede Kamer, zitting 1979-1980, 16 194, nr. 2) verder te noemen: de nota. In de toelichting bij het ontwerp wordt mede verwezen naar het rapport van de werkgroep-Boeke (Staatsuitgeverij april 1978).

In de nota, respectievelijk het rapport-Boeke, worden twee uitgangspunten geformuleerd, die het College heeft overwogen en die het thans als pre-alabele vragen aan de orde stelt. Het betreft hier:

- 1.- de keuze voor een regeling van de betreffende materie in een afzonderlijke wet;
- 2.- de keuze voor een marginaal geschiktheidsonderzoek ten aanzien van aspirant-adoptiefouders van een buitenlands pleegkind.

ad 1.

De nota besluit met de mededeling dat de regeling, als samengevat op blz. 28 van de nota, zal kunnen worden opgenomen in de Pleegkinderenwet.

Blijkens het ontwerp is gekozen voor regeling van de betreffende materie in een afzonderlijke wet. Deze keuze wordt in de toelichting bij het ontwerp nader gemotiveerd. Het College acht deze motivering relevant, maar tekent daarbij aan, dat het naar zijn mening uit een oogpunt van harmonisering van wetgeving de voorkeur verdient indien regelgeving met betrekking tot dezelfde categorieën belanghebbenden - in casu pleegouders en pleegkinderen - niet bij afzonderlijke wetten geschiedt. Het College zou er in dit geval voor willen pleiten de materie geregeld in de huidige Pleegkinderenwet en de onderhavige materie in één regeling op te nemen. Deze regeling zou dan in de plaats kunnen treden van de huidige Pleegkinderenwet, waarvan bekend is, dat deze in feite slecht functioneert¹⁾. De relatie met de Pleegkinderenwet wordt overigens in het ontwerp wel reeds gelegd via artikel 47 waarin de Pleegkinderenwet mede van toepassing wordt verklaard ten aanzien van buitenlandse pleegkinderen als bedoeld in artikel 1 van het ontwerp. Hierbij merkt het College enerzijds op dat de Pleegkinderenwet reeds thans van toepassing is op niet-Nederlandse kinderen (vgl. wetsontwerp 1596, MvT blz. 4 en rechtbank 's-Gravenhage 22-1-1962, N.J. 1963, 153) en anderzijds dat het in ontwerp-artikel 47 voorgestelde artikel 2a Pleegkinderenwet niet de beperking kent van minderjarigen beneden de leeftijd van achttien jaar.

ad 2.

De commissie-Boeke opteert voor een marginaal geschiktheidsonderzoek ten aanzien van aspirant-adoptiefouders, die in aanmerking wensen te komen voor - een toestemming tot - opneming van een buitenlands pleegkind met het oog op adoptie.

1) vgl. de notitie "de Raad voor de Kinderbescherming" Tweede Kamer 1983-1984, 18 122, nr. 2, blz. 18 en 19: de toezichthoudende taken van de raad

Daarbij wordt uitgegaan van een controle op contra-indicaties (vgl. blz. 17 t/m 19 rapport-Boeke), bij afwezigheid waarvan in beginsel tegen opneming van een buitenlands pleegkind geen bezwaar zou behoeven te bestaan. Het College heeft dit uitgangspunt in zijn advies naar aanleiding van het rapport-Boeke onderschreven (vgl. bijlage XIII bij de nota, blz. 66). Het College handhaaft dit standpunt ook nu nog, voor zover in het bedoelde advies wordt opgemerkt dat "het onderzoek zich dient te beperken tot eventuele vaststelling van "contra-indicaties", die ernstige redenen geven tot twijfel aan de geschiktheid van aspirant-pleegouders als opvoeders van buitenlandse pleegkinderen". Het College is echter van mening, dat genoemd uitgangspunt (door de commissie-Boeke gekwalificeerd als "ja tenzij"), niet noodzakelijkerwijs moet leiden tot slechts marginale toetsing ten aanzien van de geschiktheid.

Immers indien men uitgaat van een onderzoek door de raad voor de kinderbescherming op basis van - marginale - controle op aanwezigheid van "contra-indicaties" neemt de marginaliteit van het onderzoek een einde, zodra een contra-indicatie is signaleerd. Het is immers niet alleen in het belang van het eventueel op te nemen kind, maar ook mede uit een oogpunt van zorgvuldigheid ten opzichte van de aspirant-pleegouders bij de voorbereiding van de beslissing omtrent de geschiktheid noodzakelijk, dat zorgvuldig wordt afgewogen of de contra-indicatie in het betreffende geval tot een negatief advies (van de raad) moet leiden en vervolgens tot een negatieve beslissing op het verzoek om een beginseltoestemming. In de vervolg-fase kan dan geen sprake meer zijn van marginaliteit, maar is een diepgaand onderzoek noodzakelijk.

Het College pleit er voor dat deze verfining als een uitwerking van het ja- tenzij-beginsel wordt aangebracht ten aanzien van de normen en uitgangspunten welke door de raden voor de kinderbescherming worden gehanteerd in het kader van geschiktheidsonderzoeken als hier bedoeld.

II. De hoofdlijnen van het ontwerp

II.1. de vergunninghouder:

Uitgangspunt van het ontwerp is, dat opnemng van buitenlandse pleegkinderen met het oog op adoptie geschiedt door bemiddeling van gekwalificeerde vergunninghouders. Met dit uitgangspunt stemt het College in. Het ontwerp sluit echter de mogelijkheid niet uit, dat aspirant-pleegouders zelf een buitenlands pleegkind opnemen zonder tussenkomst van een bemiddelende organisatie. Het gaat hierbij om de categorie zgn. "zelfdoeners". In de nota (blz. 26/27) wordt opgemerkt, dat tegen "zelfdoeners" in het bezit van een beginseltoestemming - zgn. "legale zelfdoeners" - geen bezwaren behoeven te bestaan, indien ook in die gevallen tenminste inschakeling van een vergunninghouder wordt voorgeschreven ten behoeve van de informatieverstrekking ten aanzien van de aspirant-pleegouders aan de autoriteiten in het buitenland, die met de uitreis van het betreffende kind naar Nederland dienen in te stemmen.

Het College acht het juist indien in de voorgenomen regeling ruimte wordt gelaten voor de "legale zelfdoener", met de hiervoor geformuleerde restrictie. Het ontwerp biedt daarvoor in art. 41, tweede lid onder c en d voldoende mogelijkheden, zoals ook in de Memorie van Toelichting nader is uiteengezet.

Zolang de activiteiten van de "zelfdoener" niet het karakter van bemiddeling (dus: ten behoeve van een ander) dragen, doorkruist aanvaarding van de "zelfdoener" die in het bezit is van een beginseltoestemming de opzet van het ontwerp niet.

Daarbij dient te worden bedacht, dat zelfs bij aanvaarding van een stelsel waarin in het kader van de opnemng van buitenlandse pleegkinderen slechts plaats is voor geautoriseerde bemiddelaars, nimmer absolute waarborgen kunnen worden ingebouwd ten aanzien van de deugdelijkheid van de in het buitenland tot stand gekomen afstand van een kind.

II.2. De centrale organisatie

Het ontwerp gaat uit van de aanwezigheid van een centrale organisatie, waarin alle vergunninghouders als bedoeld in art. 16 van het ontwerp participeren. Dit orgaan zou, blijkens de toelichting, het karakter dragen van een publiekrechtelijke rechtspersoon. In een naar aanleiding van de behandeling van de nota door de Tweede Kamer ingediende - en aangenomen - motie (16 194, nr.9) wordt melding gemaakt van een centrale organisatie, waarin - ondermeer - alle vergunninghouders deelnemen.

In de voorgestelde artikelen 28 t/m 40 van het ontwerp lijkt uitvoering te worden gegeven aan de genoemde motie. Het College merkt hierbij het volgende op.

Door de overheid is er steeds van uitgegaan dat aan een centraal (advies) orgaan met een publiekrechtelijk karakter op het terrein van de jeugdbescherming, geen behoefte bestond; vgl. MvT wetsontwerp 2814 - reorganisatie voorgedragen blz. 18/19. Een in de toelichting bij het betreffende wetsontwerp gerechtvaardigde uitzondering hierop vormde destijds de invoering van een Centrale Adoptieraad, na inwerkingtreding van de wet van 26 januari 1956, Stb. 42 (adoptiewet). Deze raad is echter, omdat er onvoldoende redenen aanwezig waren tot het voortbestaan daarvan, bij de wet van 26 oktober 1973, Stb. 553 met ingang van 1 februari 1974 opgeheven.

Het College vraagt zich af, of het doel waarvoor de thans voorliggende regeling is opgezet: het bevorderen van een verantwoorde gang van zaken rond de opneming van buitenlandse pleegkinderen met het oog op adoptie (vgl. de considerans tot het ontwerp) voldoende aanleiding kan zijn voor hernieuwde instelling van een centrale instantie met adviserende en deels zelfs beslissende bevoegdheden.

In dit verband kan ten aanzien van de aan de centrale organisatie op te dragen taken (art. 28 van het ontwerp) op het volgende worden gewezen:

art. 28.2.a: het beheren van een centrale lijst van aspirant-pleegouders die beschikken over een geldige beginseltoestemming;

uitoefening van de hiervoor genoemde taak door het centrale orgaan wordt bemoeilijkt door de aanwezigheid van (legale) "zelfdoeners", die immers in de regel niet zullen zijn ingeschreven bij een vergunninghouder zodat ten aanzien van deze zelfdoeners niet aan de verplichting van art. 23 kan worden voldaan. Daarbij wijst het College er op, dat gezien de procedure waarin het ontwerp voorziet, ten aanzien van de afgifte van de beginseltoestemming - welke procedure ook thans reeds wordt gevolgd, zij het op grond van de Vreemdelingencirculaire 1982 - bij het Ministerie van Justitie reeds een centrale lijst als bedoeld in art. 28.2.a wordt aangehouden.

art. 28.2.b: het verzorgen van de algemene voorlichting;

deze taak wordt thans voorzover het College is kunnen blijken alleszins bevredigend verzorgd door de bemiddelaars, deels in samenwerking met de raden voor de kinderbescherming. De behoefte aan overdracht van deze activiteiten aan een centrale organisatie is vooralsnog niet aangetoond.

art. 28.2.c: het bevorderen van de samenwerking van de vergunninghouders;

deze samenwerking is een van de voorwaarden waaraan de (aspirant)vergunninghouder moet voldoen om voor verlening van een vergunning in aanmerking te komen (vgl. art. 16, 8 ontwerp). In het toezicht op de naleving van deze voorwaarde is in art. 42, eerste lid voorzien, zodat ten aanzien van dit punt eventuele stimulerende activiteiten van een centraal orgaan kunnen worden gemist.

art. 28.2.d: het zo nodig vaststellen van richtlijnen met betrekking tot de individuele voorlichting aan aspirant-pleegouders en de nazorg van pleegouders;

Met betrekking tot de voorlichting kan worden opgemerkt dat deze volgens bestaande richtlijnen voor sociaal onderzoek door de raden, een onderdeel vormt van de taak van de raad voor de kinderbescherming in het kader van het gezinsonderzoek;

de nazorg is - blijkens de Memorie van Toelichting (blz. 19) - een taak voor de vergunninghouder; wanneer aan deze overigens moeilijk te concretiseren activiteit inhoud moet worden gegeven kan hiervoor zonnodig inmiddels verschenen literatuur worden geraadpleegd. Op deze taak van de vergunninghouder wordt hierna (onder punt IV, ad art. 16) nog teruggekomen.

art. 28.2.e: het scheppen en instandhouden van de organisatorische en financiële voorwaarden voor de benodigde nazorg;

gezien het gestelde bij art. 28.2.d is de noodzaak voor een centrale activiteit op hier genoemde punten niet aanwezig.

Tenslotte wijst het College er op, dat de Nederlandse Stichting voor Interlandelijke Adoptie en Jeugdwelijn - een van de op het terrein van de interlandelijke adoptie werkende organisaties met een langdurige ervaring - in een onlangs uitgebrachte notitie de noodzaak tot formering van een centraal publiekrechtelijk orgaan als in het ontwerp voorgesteld betwijfelt.

Het College komt na afweging van het vorenstaande tot de conclusie dat in de voorgestelde regeling inzake opneming van buitenlandse pleegkinderen, een centraal orgaan als uitgewerkt in de artikelen 28 t/m 40 kan worden gemist. Het College is van mening dat het niet opnemen van een centrale organisatie in de regeling - waarvan de uitwerking uiterst gecompliceerd en gekunsteld overkomt, nu is gekozen voor een publiekrechtelijke status - de duidelijkheid van het ontwerp ten goede kan komen. Het ontwerp voorziet in voldoende mogelijkheden van controle van overheidswege op het goed functioneren van de vergunninghouders.

Tenslotte lijkt invoering van een centraal orgaan als in het voor-ontwerp voorgesteld niet te passen in een regeringsbeleid waarbinnen vereenvoudiging van regelgeving wordt nagestreefd en privatisering wordt voorgestaan.

III. Uitwerking van de regeling

III.1. Leeftijdseisen ten aanzien van aspirant-pleegouders

In het ontwerp worden voorwaarden gesteld met betrekking tot leeftijd en leeftijdsverschil in verband met de voorgenomen opneming van een buitenlands pleegkind. Dezelfde voorwaarden zijn thans terug te vinden in Deel B 18 van de Vreemdelingencirculaire 1982.

Het College stemt in met het ter zake voorgestelde art. 9 van het ontwerp. Wel verdient het aanbeveling in de Memorie van Toelichting op de leeftijdsvoorwaarden voor opneming van een buitenlands adoptief-pleegkind nader in te gaan, nu de hier aangehouden grenzen enger zijn dan die, welke het B.W. voor adoptie stelt. Het College meent dat voor dit punt aansluiting kan worden gevonden bij hetgeen door de commissie-Boeke op blz. 25 van haar rapport is gesteld, met een verwijzing naar de Memorie van Antwoord bij wetsontwerp 3530 (blz. 4, tweede kolom, onder 9). Uitgangspunt is daarbij dat leeftijdscriteria in het kader van plaatsing van (buitenlandse) adoptiefpleegkinderen hun grondslag vinden in de nog tot stand te brengen opvoedingssituatie, waarbij het belang van het kind eist, dat het niet (te) oude ouders krijgt. Daarbij laat de wet (art. 9, tweede lid, sub b van het ontwerp) de mogelijkheid open van deze grenzen af te wijken. De grenzen van de adoptiewet - die absoluut zijn - geven uitersten aan, waarbinnen nog kan worden geadopteerd.

Het College zou overigens in dit verband opneming van overgangsbepalingen willen bepleiten, waardoor een soepele beoordeling van oude situaties mogelijk wordt na inwerking-treding van de regeling. Het College noemt als voorbeeld art. I van de wet van 12 juli 1962, Stb. 250, waarin voor pleegsituaties, ontstaan niet later dan de eerste maand na die van plaatsing van de regeling in het Staatsblad, de leeftijdsvoorwaarden van de "adoptiewet" buiten werking werden gesteld.

III.2. De medische voorwaarden

Het College acht het juist, dat van aspirant-pleegouders wordt verlangd dat dezen zich voor de aanvang van de procedure tot afgifte van een beginseltoestemming - welke in feite begint met het gezinsonderzoek door de raad voor de kindbescherming - bereid verklaren een eventueel in hun gezin op te nemen buitenlands pleegkind de gangbare preventieve en curatieve behandelingen te doen ondergaan die van levensbelang zijn voor het kind. Deze voorwaarde, die als een absolute eis in het ontwerp is geformuleerd, in navolging van de aanbevelingen van de commissie-Boeke (rapport blz. 17) wordt in de nota (blz. 21) uitvoerig toegelicht. Het College mist echter in de toelichting op het ontwerp een nadere beschouwing met betrekking tot dit punt, aangezien de indruk kan ontstaan dat het stellen van absolute voorwaarden als vorenbedoeld een inbreuk op de persoonlijke vrijheid van de aspirant-pleegouders met zich zou brengen. Hoewel hiervan in het licht van het hiervoor gestelde naar het gevoelen van het College geenszins sprake is, lijkt een nadere toelichting ter zake bij art. 8b van het ontwerp gewenst. Daarbij zou ook nog aansluiting kunnen worden gezocht bij het door de Afdeling rechtspraak van de Raad van State ingenomen standpunt, dat het stellen van eisen ten aanzien van de bereidheid van aspirant-pleegouders een in hun gezin op te nemen buitenlands pleegkind de gangbare medische behandelingen van preventieve of curatieve aard te laten ondergaan die voor het kind van levensbelang zijn, geen inbreuk maakt op de rechten welke aan het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Rome, 4 november 1950) kunnen worden ontleend.

III.3. De "illegale binnenkomst"

In de toelichting op art. 6 van het ontwerp wordt ingegaan op de illegale binnenkomst c.q. opneming van buitenlandse pleegkinderen door pleegouders die niet in het bezit zijn van een beginseltoestemming. Daarbij is niet aan de orde de situatie waarin door

(Nederlandse) echtparen naar het buitenland wordt gereisd en vervolgens onder voorwendsel dat het een eigen wettig kind is, waarvan de vrouw in het buitenland bevallen zou zijn, dit kind "legaal" Nederland wordt binnengebracht. Zolang de verduistering van staat niet rechtens is aangetoond, valt deze categorie (pleeg) ouders (nog) niet onder de voorgestelde regeling. Is de illegaliteit eenmaal door de rechter vastgesteld, dan is ook in deze gevallen sprake van overtreding van art. 6 van het ontwerp. Aangezien het hier, naar de praktijk heeft uitgewezen, zeker niet om denkbeeldige situaties gaat zou ook deze vorm van illegale binnenkomst in de toelichting op art. 6 dienen te worden betrokken. Uitzicht op een beginseltoestemming zou het College overigens voor deze gevallen, in aanmerking nemend de handelwijze van de pleegouders, in beginsel willen uitsluiten. Op dit punt komt het College hierna in hoofdstuk IV van dit advies (bij art. 14) nog terug.

IV. Commentaar bij de artikelen van het ontwerp en de bijbehorende delen van de memorie van toelichting;

art. 1: in dit artikel wordt wel het "buitenlands pleegkind" in de zin van het ontwerp gedefinieerd, maar niet de "opneming" daarvan. Nu het begrip "opnemen" in verschillende artikelen van het ontwerp wordt gebruikt, lijkt aanvulling van de begripsomschrijvingen op dit punt gewenst. Het College wijst er in dit verband nog op, dat een als eigen kind illegaal in het buitenland opgenomen minderjarige van niet-Nederlandse nationaliteit (vgl. III.3.), op het moment dat het met de pleegouders in gezinsverband in Nederland verblijft, strikt genomen niet onder de definitie "buitenlands pleegkind" valt, nu bij deze pleegouders, die het kind ten onrechte als hun eigen kind hebben laten registreren, in de regel niet het voornemen tot adoptie zal bestaan, zelfs niet kan bestaan. Tenslotte merkt het College op dat de formulering "van niet-Nederlandse nationaliteit" bezit van een nationaliteit veronderstelt, zodat staatloze minderjarigen buiten de regeling vallen, hetgeen niet de bedoeling kan zijn.

art. 8 sub c: De formulering van deze voorwaarde geeft geen duidelijk antwoord voor de situatie, waarin meer dan één eigen of adoptief- kind in het gezin van verzoekers verblijft. Het lijkt

redelijk dat het tijdstip waarop het laatste kind in het gezin is gekomen, bepalend is voor de termijn van een jaar, in art. 8, onder c genoemd. Het College verwijst in dit verband naar de formulering van het bepaalde in 2.1.1.2.e van de Vreemdelingencirculaire 1982, Deel B 18 en geeft in overweging deze formulering over te nemen.

art. 8 sub d: Het College heeft begrip voor het feit, dat voor de procedure voorafgaand aan de beslissing omtrent de verlening van een beginseltoestemming een bijdrage wordt verlangd van de verzoekers. In dit verband kan worden verwezen naar art. 7, vijfde lid Boek 1 B.W. (heffing van een recht ten behoeve van een procedure tot wijziging van de geslachtsnaam). Het College gaat er overigens van uit dat als "verzoekers" slechts een echtpaar kan worden aangemerkt; het ontwerp is op dit punt niet duidelijk. Wel zou het College bij de retributiebepaling de vraag willen stellen of, gezien de hoge kosten die opnemng en adoptie van een buitenlands pleegkind reeds met zich brengen en in aanmerking nemend het in de Memorie van Toelichting genoemde bedrag, niet moet worden gevreesd voor uitsluiting van minder kapitaalkrachtige pleegouders (die overigens voor een beginseltoestemming in aanmerking zouden komen) van deze procedure.

Indien bedoeld is ook de verlenging van een beginseltoestemming afhankelijk te stellen van een retributie van de verzoekers, verdient het aanbeveling na: verlening, toe te voegen "of verlenging" (vgl. de formulering van art. 9, eerste lid).

Met betrekking tot de vaststelling van het bedrag wordt in de Memorie van Toelichting (blz. 12) ten onrechte gesteld, dat deze aan de Minister van Justitie is gedelegeerd. Het ontwerp verwijst immers naar een Algemene maatregel van bestuur, hetgeen met zich brengt dat bedoelde vaststelling niet zonder tussenkomst van de Raad van State kan geschieden.

artt. 13 en 14: Het College acht het juist, dat indien door een echtpaar in strijd is gehandeld met art. 6 (voorafgaande beginseltoestemming), de officier van justitie de ruimte heeft tot

voorlopige toevertrouwing van de minderjarige aan de raad voor de kindbescherming. Het College vraagt zich bij dit artikel zelfs af, of in situaties als in art. 6 genoemd, de voorlopige toevertrouwing niet imperatief ware voor te schrijven. Het College denkt hierbij zowel aan de "illegale zelfdoeners", als ook aan de "oneigenlijke" pleegouders, die zich door middel van het strafbare feit van verduistering van staat hebben voorzien van een kind uit het buitenland.

Het College is van oordeel dat in situaties als hier bedoeld het algemene belang van de rechtsorde moet prevaleren (dat mede het kindbeschermingsbelang in ruime zin omvat) boven het incidentele kindbeschermingsbelang dat wellicht in het concrete geval het uitblijven van de maatregel zou rechtvaardigen.

Het College gaat er hierbij van uit, dat de toevertrouwing tot stand komt, zodra de overtreding van art. 6 is geconstateerd, zodat de plaatsing van het kind door de raad elders, op zo kort mogelijke termijn na de illegale opneming in het gezin kan worden gerealiseerd.

In samenhang met het vorenstaande acht het College de zinsnede na de laatste komma van artikel 14: "tenzij hem alsnog een beginseltoestemming is verleend", niet gelukkig. Deze toevoeging lijkt uit te gaan van de gedachte dat voor de betreffende pleegouders toch nog uitzicht zou bestaan op een beginseltoestemming. Duidelijk zou uit de wetstekst moeten blijken, dat legalisering van de situatie door middel van afgifte van een beginseltoestemming in elk geval hoge uitzondering zal zijn, dat wil zeggen "nee, tenzij".

art. 16: Het College vraagt zich af, of de voorwaarden waaraan de vergunninghouder moet voldoen om voor een vergunning in aanmerking te komen, op zodanig gedetailleerde wijze als in art. 16 is geschied, in de wet dienen te worden opgenomen. Het verdient aanbeveling voorschriften met betrekking tot de bestuurssamenstelling en de werkzaamheden als opgenomen in het vijfde en het zevende lid in een algemene maatregel van bestuur op te nemen. Het negende lid van art. 16 geeft reeds de mogelijkheid aan van delegatie en - zelfs - subdelegatie.

Het College ziet de nazorg - genoemd in het zevende lid - niet als een taak van de bemiddelende organisaties. Het bevorderen van de ingroei van het buitenlands pleegkind in het pleeggezin en in de Nederlandse samenleving, zoals de "nazorg" in de Memorie van Toelichting (blz. 19) wordt omschreven, behoort tot de taken van de pleegouders zelf, die daarbij desgewenst gebruik kunnen maken van daartoe geëigende hulpverleningskanalen. De wijze waarop blijkens de toelichting bij het ontwerp de vergunninghouder nazorg bevorderend dient op te treden, betekent naar de mening van het College een te grote inbreuk op de persoonlijke vrijheid van de pleegouders in deze.

Het College gaat er hierbij van uit, dat een verwijzing naar mogelijke hulpverleningskanalen onderdeel vormt van de algemene voorlichting.

art. 18: Het College stelt voor het in het eerste lid, onder b, gestelde "indien niet langer wordt voldaan aan een der eisen gesteld bij of krachtens artikel 16", ruimer te formuleren, zodat duidelijk tot uitdrukking komt, dat aan alle eisen van deze wet dient te worden voldaan. Aldus komt in elk geval vast te staan, dat ook aan artikel 21 (verbod van bemiddeling ten aanzien van pleegouders zonder beginseltoestemming) dient te worden vastgehouden.

art. 20: Het College wijst er op, dat bij het stellen van regels als bedoeld in het tweede lid van dit artikel, aandacht dient te worden gegeven aan privacy-aspecten in overeenstemming met het in art. 10 van de Grondwet bepaalde.

art. 24 jo art. 26: Het College acht het van belang dat in de regeling expliciet de mogelijkheid van controle van de Overheid op de verrichtingen van de vergunninghouders wordt opgenomen. Daartoe dient de in art. 26 geformuleerde verplichting tot het verstrekken van inzage en inlichtingen zich mede uit te strekken tot de inhoudelijke aspecten van het handelen.

De in artikel 26 genoemde controle op administratie en boekhouding zou in het licht van het vorenstaande in artikel 24 dienen te worden opgenomen.

namens het College van Advies voor de
Kinderbescherming,

10.2.e

voorzitter,

10.2.e

10.2.e

Aan de leden van de vergadering
van procureurs-generaal

secretariaat PG-vergadering
nr. 84-29
16 januari 1984

Ter bespreking in een van de komende vergaderingen zend ik u
hierbij het advies van 3 januari 1984, met bijlagen, van
 10.2.e over illegale adoptiepraktijken. Het onderwerp
kwam eerder ter sprake in de vergaderingen van 12-5-82, nr.9,
pt.3, 27 en 13-1-82, nrs.2 resp.1, pt.2b en 9-12-81, nr.21, pt.1.
Het onderwerp wordt geplaatst op het agendavoorstel van 15 febru-
ari 1984.

De secretaris van de vergadering van
procureurs-generaal

10.2.e

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

16 januari 1984

84-26

secretaris PG-vergadering

Rapport 10.2.e over illegale adoptie

Dezer dagen bracht 10.2.e advies uit over het justitiële beleid dat gevoerd zou kunnen worden inzake de kwestie van de illegale import van buitenlandse kinderen. Deze zaak trok -u zult zich dat herinneren- eind 1981/begin 1982 sterk de aandacht en is uitvoerig besproken in de PG-vergadering. De notulen daarvan (9-12-81) voeg ik a.i. bij, evenals een tussenbericht van april 1982, dat besproken is op 12-5-82.

11.1

11.1

het hoofd van de directie kindbescherming
i.a.a. plv. SG mr. D. van Dijk

17 januari 1984

B4-30

secretaris PG-vergadering

Landelijk onderzoek illegale adoptiepraktijken

Dezer dagen bracht [10.2.e] officier van justitie te Amsterdam, advies uit over het justitiële beleid dat gevoerd zou kunnen worden inzake de kwestie van de illegale adoptiepraktijken. De vergadering van procureurs-generaal besloot dit advies te vragen in haar vergadering van 9 december 1981. Bij zijn advies legt [10.2.e] over het rapport van de afdeling jeugdzaken van de RP (district Amsterdam), alsmede een binnenkort in het Algemeen Politieblad te verschijnen artikel van de twee functionarissen die dit onderzoek uitvoerden. Deze stukken zend ik u hierbij toe, evenals de betreffende gedeelten van de notulen uit 1981/1982, het tussenbericht van [10.2.e] van april 1982, alsmede een kopie van mijn nota van gisteren (nr. B4-26) aan de secretaris-generaal.

Bij de behandeling van deze stukken in de vergadering van procureurs-generaal (op 15 februari a.s.) beschikt de secretaris-generaal graag over uw advies dienaangaande, dat hij via het hoofd staats- en strafrecht graag tegemoet ziet voor 2 februari a.s.

SECRETARIS-GENERAAL
VAN HET
MINISTERIE VAN JUSTITIE

's-Gravenhage, 3 februari 1984

48

Agenda voor de vergadering van procureurs-generaal te houden op
woensdag 15 februari 1984 op het ministerie van justitie.

1. Opening.

nvt

11. Rapport over illegale adoptie (zie laatstelijk notulen
12-5-82, nr.9, pt.3 en brief van 16 januari 1984, nr.84-
29; doc.nr.7021)

nvt

inv

De voorzitter van de vergadering van
procureurs-generaal

10.2.e

e47 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

10-2-84

84-74

secretaris PG-vergadering

Landelijk onderzoek illegale adoptiepraktijken

Blijkens uw aantekening d.d. 6 dezer op de (bijgevoegde) nota van het hoofd Kibe van 24 januari 1984 wilt u de minister voor de PG-vergadering consulteren over de door de Amsterdamse OvJ, [10.2.e], voorgestelde afdoening -neerkomend op een algemeen sepot- van de zaken die in bovenvermeld onderzoek naar boven zijn gekomen. Daartoe breng ik het volgende onder uw aandacht, refererend aan uw vragen op bijgevoegde nota en naar aanleiding van overleg met [10.2.e] en [10.2.e]

U miste in de stukken informatie over de elementen die in de onderscheiden zaken een rol hebben gespeeld, waardoor niet duidelijk wordt welke zaken welke afdoening krijgen. Dit blijkt terug te voeren op het feit dat de door [10.2.e] aangestipte mogelijke strafbare feiten (blzz.1-2) zich niet in alle zaken bewijsbaar hebben voorgedaan. Er ontstaat dus a.h.w. het uit de chemie bekende periodiek systeem van elementen. Daarom stelt [10.2.e] voor de afdoening in twee hoofdgroepen te scheiden:

-de (zeven) gevallen waarin de echtparen beschikten over beginseltoestemming en dus voldeden aan de normen voor een legale adoptie. Deze zouden door middel van een onvoorwaardelijk sepot kunnen worden afgedaan;

-De (vijfendertig) gevallen waarin geen sprake was van beginseltoestemming: voorwaardelijk niet verder vervolgen. In deze groep kent 10.2.e echtparen die zonder meer zouden vallen buiten de normen voor (legale) adoptie. De strafwaardigheid van de onderscheiden handelingen loopt uiteen. Niettemin is zo'n uniforme, relatief milde strafrechtelijke reactie z.i. gewettigd omdat er geen criminele achtergronden zijn (de zwaarste strafrechtelijke categorie -kinderhandel- is in geen geval aan de orde geweest), het tijdsverloop aanzienlijk is en humanitaire aspecten een rol behoren te spelen (de sociaal-emotionele belasting was zeer aanzienlijk, het gaat om a-selecte groep).

Desgevraagd verklaarde 10.2.e in geen van de zaken aanwijzingen te hebben gevonden dat de Nederlands sprekende Braziliaanse juriste die in veel gevallen een intermediaire rol speelde, uit winstbejag handelde. Bij de beslissing op de voorgestelde afdoening dient m.i. acht geslagen te worden op de toezegging die aan de ouders bij de aanvang van het onderzoek (na overleg met het departement) is gedaan (brief RP d.d. 4-12-81). Hoewel deze toezegging slechts betrekking had op de voogdij-rechtelijke aspecten van het onderzoek, zou een andere strafrechtelijke reactie niet of moeilijk begrepen worden.

De inhoud van het uit te delen parketstandje

Ervan uitgaande dat het voorgestelde algemene sepot verantwoord kan worden geacht, rijst de vraag wat in de sfeer van de voorwaarden voor niet-vervolgging gedaan kan worden. Aangenomen mag worden dat de kwestie (verder) in de publiciteit zal komen en dat minister en staatssecretaris ook op andere aspecten dan de afdoeningsbeslissing zullen worden aangesproken. Ik denk hierbij aan wat het hoofd Kibe aanstipt in zijn nota: de correctie van de scheef getrokken civielrechtelijke verhoudingen. 10.2.e bleek reeds van plan (en

heeft dit ten dele reeds gedaan) de echtparen op het hart te binden de civielrechtelijke aspecten zoveel mogelijk te corrigeren, voorzover zij dat niet reeds zelf nastreefden. 11.1

11.1, 10.2.e

Voor de goede orde merk ik nog op dat de (goed te keuren) standjes niet centraal, door 10.2.e gegeven zullen worden. De echtparen wonen verspreid over 15 arrondissementen. De betreffende hoofdofficieren beschikken over het advies van 10.2.e belegd met een brief waarin hij verzoekt met de afdoening te wachten totdat hij (, als coördinator) bericht over de besluitvorming in de PG-vergadering.

Gedeelte notulen PG-vergadering d.d. 15-2-84, nr.3

Toegezonden aan: 10.2.e
hoofd Kibe
secr.

11. Rapport over illegale adoptie

De vergadering beschikt over een advies dat 10.2.e
 officier van justitie te Amsterdam heeft uitgebracht over het justitiële beleid dat gevoerd zou kunnen worden inzake de kwestie van illegale adoptiepraktijken die in 1981 aan het daglicht traden. Bij brief van 16 januari 1984, nr. 84-29; doc.nr.7021 is dit advies rondgezonden, met als bijlagen een rapport van de afdeling jeugdzaken van de RP (district Amsterdam), alsmede de tekst van een artikel van de twee functionarissen die dit onderzoek uitvoerden. Dit artikel is intussen gepubliceerd in het Algemeen Politieblad van 4 februari 1984 (nr.3, blz.51-57). Zie ook notulen 12-5-82, nr.9, pt.3, 27- en 13-1-82, nrs. 2 resp.1, pt.2b en 9-12-81, nr.21, pt.1.

11.1

De procureurs-generaal delen de mening van de voorzitter dat een onvoorwaardelijk sepot in de rede ligt. Het verdient aanbeveling dat het departement op korte termijn, overeenkomstig het voorstel van de coördinerend officier, bevordert dat de consullaten in het buitenland gevraagd wordt een actievere rol te spelen en alert te zijn op aanwijzingen dat adoptie langs illegale weg tot stand dreigt te komen.

PG-Amsterdam zal de coördinerend officier vragen om nadat het standpunt van de minister en de staatssecretaris bekend is de hoofdofficieren in de betrokken arrondissementen over de besluitvorming te informeren.

1984, nr. 3
DIENSTGEHEIM

Notulen van de vergadering van procureurs-generaal gehouden op woensdag
15 februari 1984 op het ministerie van justitie.

Aanwezig: de voorzitter, de procureurs-generaal bij de gerechtshoven te
Arnhem, 's-Hertogenbosch, Amsterdam, Leeuwarden en 's-Graven-
hage; de directeur-generaal en de secretaris.

1. Opening

1

nvt

nvt

11. Rapport over illegale adoptie

16

nvt

nvt

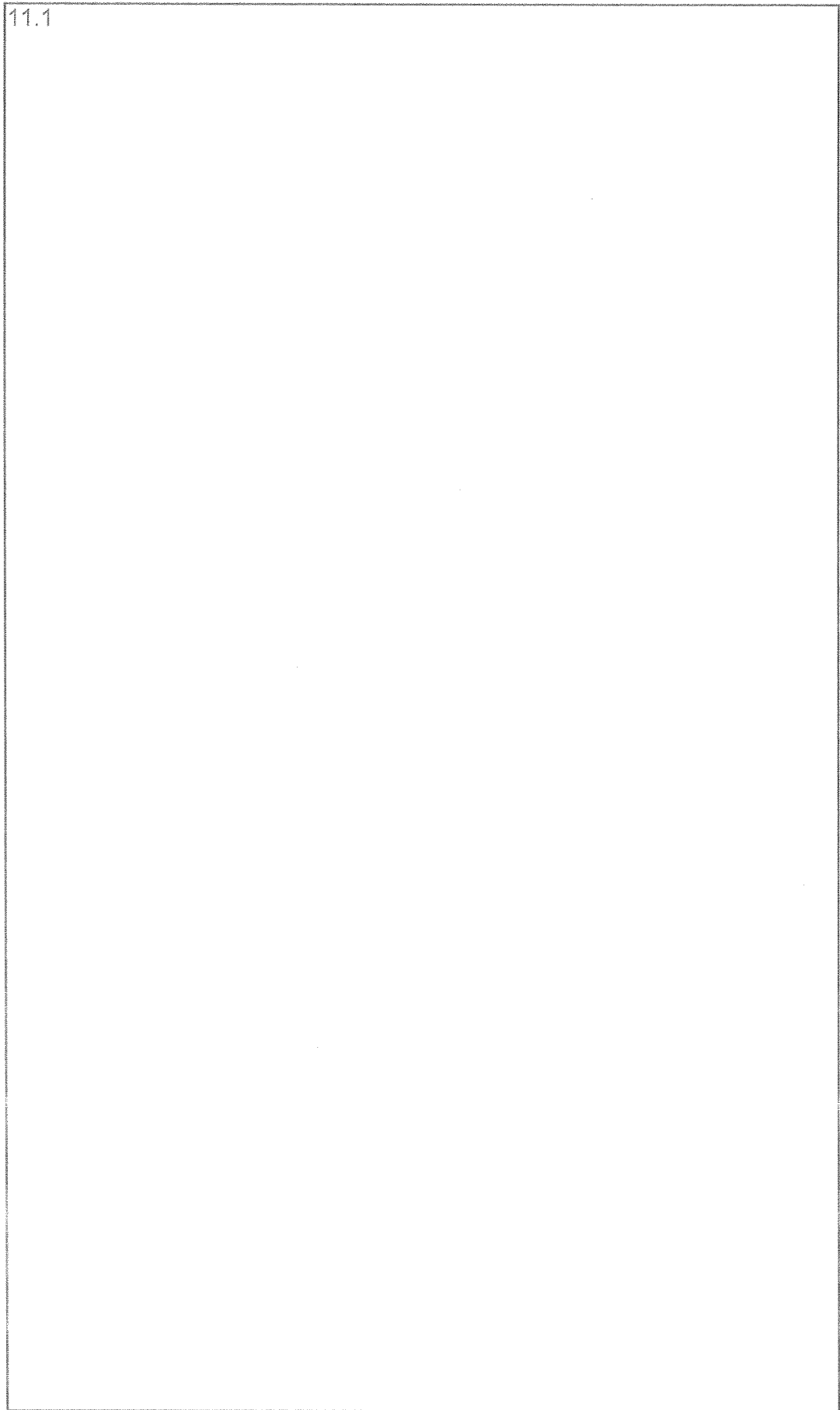
DG

DG

11. Rapport over illegale adoptie

De vergadering beschikt over een advies dat 10.2.e
 officier van justitie te Amsterdam heeft uitgebracht over het justitiële beleid dat gevoerd zou kunnen worden inzake de kwestie van illegale adoptiepraktijken die in 1981 aan het daglicht traden. Bij brief van 16 januari 1984, nr. 84-29; doc.nr.7021 is dit advies rondgezonden, met als bijlagen een rapport van de afdeling jeugdzaken van de RP (district Amsterdam), alsmede de tekst van een artikel van de twee functionarissen die dit onderzoek uitvoerden. Dit artikel is intussen gepubliceerd in het Algemeen Politieblad van 4 februari 1984 (nr.3, blz.51-57).
Zie ook notulen 12-5-82, nr.9, pt.3, 27- en 13-1-82, nrs. 2 resp.1, pt.2b en 9-12-81, nr.21, pt.1.

11.1

11.1

De procureurs-generaal delen de mening van de voorzitter dat een onvoorwaardelijk sepot in de rede ligt. Het verdient aanbeveling dat het departement op korte termijn, overeenkomstig het voorstel van de coördinerend officier, bevordert dat de consullaten in het buitenland gevraagd wordt een actievere rol te spelen en alert te zijn op aanwijzingen dat adoptie langs illegale weg tot stand dreigt te komen.

PG-Amsterdam zal de coördinerend officier vragen om nadat het standpunt van de minister en de staatssecretaris bekend is de hoofdofficieren in de betrokken arrondissementen over de besluitvorming te informeren.

1

1984
nr.3

H

in
m.
m.
m.

10.2.e

52

Weergave van de belangrijkste besproken onderwerpen in de v
ring van procureurs-generaal gehouden op woensdag 15 februa
1984.

nvt

nvt

7. Illegale adoptie van buitenlandse kinderen

Eind 1981 moest worden gesignaleerd dat op vermoedelijk grote schaal buitenlandse kinderen langs illegale weg en tegen betaling ter beschikking werden gesteld van Nederlandse ouderparen. De procureurs-generaal achtten het toen gewenst dat het opsporings-, vervolgings- en strafvorderingsbeleid gecoördineerd zou worden gevoerd. De afdeling jeugdzaken van het district Amsterdam van het korps rijkspolitie werd gevraagd op het niveau van de politie voor de coördinatie zorg te dragen, terwijl 10.2.e officier van justitie te Amsterdam, in overleg met zijn betrokken ambtgenoten het vervolgingsbeleid zou coördineren, leiding zou geven aan het onderzoek van de politie en een advies zou aanbieden aan de vergadering over het strafrechtelijk beleid. Het onderzoek is dezer dagen voltooid en, voorzien van een afdoeningsadvies, aan de procureurs-generaal voorgelegd.

In het onderzoek zijn uiteindelijk 42 gevallen van adoptie in strijd met de geldende wetgeving aan het daglicht getreden. Na afweging van alle omstandigheden hebben de procureurs-generaal besloten dat verder geen strafrechtelijke stappen genomen zullen worden. Tot deze beslissing hebben geleid het feit dat in geen der gevallen aanwijzingen van criminele bedoelingen zijn gevonden, alsmede overwegingen van humanitaire aard. De betrokken echtparen (die eerder de toezegging hadden gekregen dat de illegaal geadopteerde kinderen in principe aan hun zorg zouden blijven toevertrouwd) hebben volledig medewerking verleend aan het onderzoek, wat -gezien de aard en tijdsduur van het onderzoek- een aanzienlijke emotionele belasting moet hebben betekend.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

17 februari

14-73

secretaris PG-vergadering

Besluitvorming inzake rapport illegale adoptie

Ten behoeve van de consultatie van minister en staatssecretaris over bovengenoemd onderwerp zend ik u hierbij het dossier, alsmede een exemplaar van de concept-notulen over dit onderwerp.

Secretariaat vergadering van
procureurs-generaal

Gedeelten notulen PG-vergadering d.d. 7-3-84, nr.4

Toegezonden aan:

10.2.e

Hfd. Kibe

Hfd. Vl.

secr.

2b. Opmerkingen naar aanleiding van de notulen van 15 februari
1984

ad blz. 16: Rapport over illegale adoptie

11.2

De voorzitter consulteerde de minister en de staatssecretaris over de voorgenomen beslissing. De bewindslieden erkennen dat een generaal sepot onafwendbaar is. Hierom gaan zij akkoord met deze afdoening, waarbij zij aantekenen dat deze afloop gezien vanuit de beschermde belangen nogal onbevredigend is. Buitenlandse zaken zal gevraagd worden het nodige te verrichten teneinde herhaling zo veel mogelijk te voorkomen.

De publiciteitsgolf lijkt wat geluwd; de actieve verspreiding van een persbericht ware daarom achterwege te laten. Wanneer het OM door publiek of pers benaderd zou worden, verdient het aanbeveling dat naar het stafbureau voorlichting verwezen wordt. Deze zal zijn mededelingen stoelen op hetgeen in de weergave van 15 februari daarover is opgenomen.

De procureurs-generaal zijn het hiermee eens. Zij zullen de betrokken hoofdofficieren verzoeken de strafzaken onvoorwaardelijk te seponeren.

1984, nr. 4

DIENSTGEHEIM

Notulen van de vergadering van procureurs-generaal gehouden op woensdag 7 maart 1984 op het ministerie van justitie.

Aanwezig: de voorzitter, de procureurs-generaal bij de gerechtshoven te Arnhem, 's-Hertogenbosch, Amsterdam, Leeuwarden en 's-Gravenhage; en de secretaris.

nvt

2b. Opmerkingen n.a.v. de notulen van 15 februari 1984

nvt

-rapport over illegale adoptie

3

ad blz. 16: Rapport over illegale adoptie

11.2

De voorzitter consulteerde de minister en de staatssecretaris over de voorgenomen beslissing. De bewindslieden erkennen dat een generaal sepot onafwendbaar is. Hierom gaan zij akkoord met deze afdoening, waarbij zij aantekenen dat deze afloop gezien vanuit de beschermde belangen nogal onbevredigend is. Buitenlandse zaken zal gevraagd worden het nodige te verrichten ten-einde herhaling zo veel mogelijk te voorkomen.

De publiciteitsgolf lijkt wat geluwd; de actieve verspreiding van een persbericht ware daarom achterwege te laten. Wanneer het OM door publiek of pers benaderd zou worden, verdient het aanbeveling dat naar het stafbureau voorlichting verwezen wordt. Deze zal zijn mededelingen stoelen op hetgeen in de weergave van 15 februari daarover is opgenomen.

De procureurs-generaal zijn het hiermee eens. Zij zullen de betrokken hoofdofficieren verzoeken de strafzaken onvoorwaardelijk te seponeren.

nvt

MINISTERIE VAN JUSTITIE

NOTA

AAN MINISTER / STAATSSECRETARIS / SECRETARIS-GENERAAL
Vice ~~SECRETARIS-GENERAAL~~ Secretaris-Generaal
d.t.v. Directeur-Generaal Jeugdbescherming en
Delinquentenzorg
VAN Het hoofd van de Directie Kinderbescherming

DATUM 19 maart 1984
NUMMER 010/84
AANT. BIJLAGEN div.
RUBRICERING

ONDERWERP: Illegale adoptie. Besluitvorming inzake afdoening n.a.v. politieel onderzoek.

Behoort bij concept aan

marge voor aantekeningen

11.2

Hoewel de beslissing tot onvoorwaardelijk sepot in de hier bedoelde gevallen onbevredigend lijkt, meen ik dat deze keuze zoals ook de heer Minister stelt, toch de enige juiste kan zijn.

Uit het onderzoek blijkt, dat van de geconstateerde gevallen van verduistering van staat c.q. overtreding van de artt. 227 en 236 Sr. een aantal zijn verjaard, terwijl in een deel van de gevallen de verdere bewijsvoering op grote problemen zal stuiten in verband met een noodzakelijk doch moeilijk uitvoerbaar diepgaand onderzoek in het land van herkomst. Nu reeds staat vast, dat verdere vervolging niet in alle geconstateerde illegale situaties tot een strafrechtelijke veroordeling zal (kunnen) leiden, zodat er grote rechtsongelijkheid zou ontstaan.

Voor de toekomst zal een harde regeling in de in voorbereiding zijnde wet opnemng buitenlandse pleegkinderen voor dit soort situaties preventief kunnen werken. Het College van Advies heeft naar mijn mening in dit verband bruikbare voorstellen gedaan in zijn advies naar aanleiding van het betreffende voorontwerp: geen uitzicht op een beginseltoestemming in de gevallen waarin aantoonbaar sprake is van illegale opnemng. Uitzicht op adoptie zal er voor die pleegouders dan niet zijn.

Met het Ministerie van Buitenlandse Zaken is in het verleden een aantal malen contact geweest over de problemen rond illegale binnenkomst van buitenlandse pleegkinderen in Nederland. Ik zal er voor zorgdragen dat -onder toezending van de laatste regelingen- opnieuw de aandacht van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigingen in het buitenland wordt gevraagd voor het gebeuren rond interlandelijke adoptie.

* Doorhalen wat niet van toepassing is

Datum van ontvangst	Afdoening - verwijzing - dossier
---------------------	----------------------------------

Overigens kon de wachttijd tussen de aanvraag om een beginseltoestemming en het moment van het dezerzijds in onderzoek geven van het betreffende verzoek aan de raad voor de kinderbescherming weer met enige maanden worden bekort. Het grootste probleem vormt echter nog altijd het -geringe- aantal beschikbare kinderen. Steeds meer landen sluiten in dit opzicht hun grenzen.

Een bijkomend probleem tenslotte, dat geheel ligt op het terrein van de burgerlijke stand, vloeit voort uit het feit dat een aantal van de "ouders" van de Colombiaanse kinderen in kwestie zich inmiddels heeft gewend tot de ambtenaar van de burgerlijke stand van 's-Gravenhage, teneinde conform art. 23 van het Besluit burgerlijke stand inschrijving te verkrijgen van de in het buitenland valselijk opgemaakte geboorte-akte.

Doorhaling van deze inschrijvingen zou in beginsel op verzoek van belanghebbenden (de pleegouders) of op vordering van het openbaar ministerie kunnen worden gelast door de rechtbank (art. 29 Boek 1 B.W.). Zolang echter de in het buitenland valselijk opgemaakte geboorte-akten niet zijn doorgehaald, is het zeer de vraag of een desbetreffende ex art. 29 Boek 1 B.W. ingezette procedure, tot doorhaling van de inschrijving zal leiden. Het Hof te Arnhem besliste op 20 april 1915 (N.J. 1915, 732) dat "een verzoek dat feitelijk tot strekking heeft om aan verzoeker (i.c. de minderjarige) een staat toe te kennen die hij krachtens zijn geboorte-akte niet kan voeren, niet mag worden gedaan in vorm van verbetering van de akte van de Burgerlijke Stand."

Of de betreffende geboorte-akten in het buitenland zullen worden doorgehaald is een (nog) niet te beantwoorden vraag. Bij de Overeenkomst inzake beslissingen tot verbetering van akten van de burgerlijke stand (Parijs 10.9.1964 CIEC) zijn de betreffende landen niet aangesloten.

11.2

Het Hoofd van de
Directie Kinderbescherming

10.2.e

k 2/13

Wereldkinderen

projecthulp sponsoring - adoptie

koninklijk goedgekeurd d.d. 3 november 1973

Vraaggesprek met staatssecretaris mevrouw mr.V.N.M.Korte-van Hemel.
d.d. 2 september 1985. VPRO.

Inleider VPRO: De politiek verantwoordelijke staatssecretaris mevrouw Korte-van Hemel, antwoordde over de leeftijdsgrens dat 40 jaar haar wel redelijk lijkt en dat ze geen aanleiding ziet om die grens te laten vervallen. Het tweede voorbeeld heeft betrekking op de lange wachttijden, volgens de staatssecretaris zijn die al veel minder geworden, ook door een vermindering in aanvragen; en een wachttijd van 1 à 2 jaar lijkt haar wel redelijk. Mensen moeten de tijd krijgen om hun verzoek nog eens in overweging te nemen.
Dat vooral handhaving van de huidige situatie het devies is van de staatssecretaris belast met adoptiezaken, dat kunt u horen in de volgende gesprekken die wij met haar voerden.
Om te beginnen gaat het over de centralisatieplannen inzake adoptie, van een vroegere staatssecretaris, mevrouw Haars.

Staatssecr. Het departement van Justitie is nooit er op uit geweest om een monopoliepositie voor één van de bemiddelende organisaties te bewerkstelligen.

.l. vraag: Toch is er indertijd een subsidie verleent aan het BIA met een duidelijke opdracht, naar mijn idee, om te centraliseren. Waarom is die subsidie stopgezet.

Staatssecr. Omdat het BIA er niet in is geslaagd, omdat dat niet, in de praktijk liep het gewoon anders. En ik denk dat dat een hele gezonde opvatting is, zelfs van de overheid, dat als er niet tot stand komt wat men soms in bepaalde optimistische verwachtingen denkt dat zal gebeuren, als het niet komt, nou dan moet je je bakens verzetten en dan moet je het op een andere manier doen. Ik denk wat er nu gebeurt, dat dat heel goed is.

.l. vraag: Dat sluit ik niet uit hoor, dat wat er nu gebeurt heel goed is, maar het ministerie heeft er toen ook niets aan gedaan om het wél in banen te leiden.

Staatssecr.: Nee, de vraag is natuurlijk of het ministerie dat moest doen. Ik denk het niet. Ik denk niet dat de betrokkenheid van de overheid bij die buitenland-adoptie zo moest zijn dat dat meer naar het ministerie toe werd getrokken. Ik denk dat het heel goed is dat daar de particuliere organisaties zelf ook zoveel mogelijk die lijnen naar het buitenland onderhouden en dat het ministerie alleen die taken vervult, en daar op toe ziet, die daarvoor noodzakelijk zijn. Dan denk ik dus aan zo'n beginsel-toestemming en wat daarmee samenhangt.

.l. vraag: Dus die wens voor centralisatie is gewoon iets van uw voorgangster, niet zo zeer van u.

Staatssecr.: In die tijd, in de 70-er, eind 70-er begin 80-er jaren, toen was er werkelijk een hoos voor de buitenlandse adopties en toen waren de verwachtingen ook enorm hoog gespannen dat het alsmear hoger en grotere aantallen zou komen, er is nu een zeker stabilisatie opgetreden, ik denk dat dat een goede zaak is.

Mw. I. vraag: U heeft ook verder geen plannen om die eventueel zouden kunnen leiden tot een verdergaande centralisatie van uw bemiddeling.

Staatssecr. Nee daar heb ik geen enkele behoefte aan. Ik denk dat het goed is dat zoiets zich... zoiets komt op, dan kijkt men of dat beklijft en nou op een gegeven moment komt er iets tot stand wat de tijd kan doorstaan; dat vindt ik prima.

VPRO-inleider: Of hij dat ook prima vindt zoals dat nu verloopt, dat vroegen we aan de heer Walenkamp, bestuurslid van de adoptievereniging Wereldkinderen en auteur van talloze publikaties over adoptie van buitenlandse kinderen.

hr. Walenkamp. Ik vind het een wantoestand als er vanuit Nederland 19, ik denk op het ogenblik 19 maar je hoort steeds weer nieuwe geluidjes, maar 19 bemiddelende instanties de Derde Wereld afgrazen, op zoek naar kinderen. Dat vind ik een wantoestand. En dat kan in de Derde Wereld alleen maar een zeer slechte indruk maken. Dat maakt ook een slechte indruk, want Indonesië heeft zijn grenzen gesloten.

Mw. I. vraag: Daarom?

hr. Walenkamp. Onder andere daarom. Vandaar dat wij al jaren pleiten voor een zeker aan banden leggen van het aantal adoptiebemiddelingsinstellingen en een dwingen om die mensen samen te laten werken zodat ze bijvoorbeeld niet in elkaars kontakten gaan binnendringen; dat kan alleen maar slecht zijn voor de landen van herkomst. Die moeten een hele rare indruk krijgen als er dan meneer x op de stoep staat en dan meneer a die weer f20,- meer biedt en op een gegeven ogenblik kan dat, moet dat wel leiden tot het inelkaar klappen van interlandelijke adoptie, en ...

Mw. I. vraag. Kunnen Ida en ik morgen gaan bemiddelen?

hr. Walenkamp. Als u een kontakt heeft, dan kunt u morgen gaan bemiddelen.

Mw. I. vraag: Want wat maakt een bemiddelingsbureau, kontakten toevallig in een Derde Wereld land?

hr. Walenkamp. Een toevallig kontakt, een tante die in een klooster werkt, een tante die een kindertehuis kent, een vroedvrouw of iets dergelijks, dat maakt u morgen tot bemiddelaar. Er wordt geen enkele eis gesteld. U bent in het ministerie van Justitie op, u zegt ik heb een kontakt. Het ministerie van Justitie zegt mevrouw denkt u eraan, openheid van financiën en allemaal netjes werken, nou dat is prima.

Mw. I. vraag: Dus ik mag er geen cent aan verdienen.

hr. Walenkamp. Je mag er geen cent aan verdienen.

VPRO-inleider: Eisen voor bemiddelingsbureau's.

Mw. I. vraag: Dus het hele plan voor een vergunningenstelsel dat is van de baan.

Staatssecr. Nee, er zal wel iets van een vergunningenstelsel moeten blijven bestaan.

Mw. I. vraag: Maar als ik het goed begrijp is dat er nu niet.

Staatssecr. Nee, maar we zijn er wel hardop over aan het denken wat we daarvoor moeten doen. Ik denk ook niet dat het goed is dat zo iedereen maar inzage kan krijgen in alle dossiers en alle vragen die er zijn.

Mw.2 vraag: Maar hard over denken en die nota van mw. Haars was dan in 1980, over het vergunningenstelsel; de roep erom van alle kanten was al langer, dat is lang hè,

Staatssecr. Dat is lang, er is ook
Als U in de begroting van 1985 die dus verleden jaar op Prinsjesdag is ingediend, daarin stond dat er een wetsontwerp opnemng buitenlandse pleegkinderen zou worden ingediend, dit parlementaire jaar; ik ben daar op het ogenblik weer heel hard mee bezig. Ik zou zeggen als u nou bij de begroting die op 17 september even kijkt wat er over de buitenlandse adoptie staat, dan kunt U zien hoe ik met dat wetsontwerp bezig ben.

Mw.1 vraag Kunt u nu een schatting geven hoe lang het gaat duren voordat er een vergunningenstelsel komt.

Staatssecr. Dat zal er natuurlijk ook van afhangen, van wat er in het wetsontwerp staat en hoe de Tweede Kamer en Eerste Kamer dat wetsontwerp zal gaan behandelen.

Mw.1. vraag U kunt dat zelf niet, daar kunt u zelf verder niets over zeggen.

Staatssecr. Nee

Mw.1 vraag: Men roept er nogal om he, de behoefte is er groot naar.

Staatssecr. Ik moet zeggen dat die behoefte, die heeft hard geklonken, maar op het ogenblik, ook in overlegsituaties, komt daar eigenlijk nauwelijks...; men weet dat aan het wetsontwerp gewerkt wordt en die roep hoor ik op het ogenblik niet.

Mw.2. vraag: U denkt niet dat er nu een soort chaos is van kanalen en bureau's en bij wie moet ik terecht en

Staatssecr. Dat denk ik niet. Ik denk als je als echtpaar denkt over een buitenlandse adoptie, dat je dan zelf je gaat informeren, wat je moet doen, dat je toch al snel bij hetzij een raad voor de kinder bescherming of bij een advocaat of bij iemand aankomt en dat er deskundige informatie genoeg te krijgen is hoe en op welke wijze je stappen op die weg kunt gaan zetten

Mw.2 vraag: Maar er is nog altijd volstrekte onzekerheid van mensen waar ze nu eigenlijk aan moeten kloppen. Sommige mensen zeggen BIA, andere mensen zeggen BANDD, derden zeggen weer een andere organisatie en de tijden verschillen nogal bij het BIA duurt het soms 2 jaar, soms 4 jaar, bij de BANDD duurt het soms 6 jaar, soms 3 jaar, en mensen kunnen ook switchen van wachtlijsten. Er zijn een aantal aanwijsbare, en vind ik zelf, chaotische elementen aan het geheel.

Staatssecr. Maar de vraag is of die chaotische elementen samenhangen met de organisatie hier in Nederland, dan wel met de mogelijkheden die er zijn om kinderen te krijgen. Een chaos is in overgrote gevallen, niet afkomstig van dat men weet waar men hier aan toe is maar uit de onzekerheid wanneer zal het ons gelukken om een kindje te krijgen.

Mw.2 vraag: Van de andere kant hoor je mensen die daar bemiddelen en die daar op die landen reizen, juist zeggen, omdat het in Nederland vaak een chaos was, dan komt die organisatie, dan die organisatie, onderlinge concurrentie maakt het gastland, het buitenland onzeker, van wat is dat voor rotzooi daar, dat dat een reden kan zijn om de grenzen te sluiten. Of dat kanaal af te sluiten, dus dan blijf je in een cirkel.

Staatssecr. Ik ben niet op de hoogte dat Nederland voor bepaalde landen gesloten is terwijl andere landen daar nog wel kinderen uit zouden mogen krijgen. Ik verbaas me dat u eigenlijk een pleidooi houdt voor een centraliserend beleid van de overheid op dit punt, terwijl ik er duidelijk voor ben dat particuliere organisaties met hun eigen kanalen en eigen mogelijkheden en in goed samenwerkingsverband met elkaar proberen deze zaak te klussen en niet overal de overheid maar- want dan krijg je onmiddellijk weer de roep het is zo bureaucratisch, het is zo dit het is zo dat, en nou is er dus een beleidsterrein waar nou de overheid probeert alleen de noodzakelijke marginale voorwaarden te stellen, en dan komt er van uw kant de roep van houdt alsjeblieft alles maar in uw hand. Ik ben daar wat verbaasd over.

VPRO-inleider: Jan die een ervaring heeft van 6½ jaar met diverse bemiddelende instanties reageert op de staatssecretaris.

Jan Nou ik denk dat de staatssecretaris dan heel erg weinig van de praktijk van alle dag in het adoptiewezen op de hoogte is, want ja, kijk ik vind dat dus in dit geval beide verenigingen waarbij we aangesloten zijn, nogal in gebreke zijn gebleven, ten aanzien van ons dan ook, ten aanzien van de verwachtingen die in het tehuis of bij kinderen worden gelegd, dat is heus niet alleen onze ervaring, maar dat zijn ervaringen van veel meer ouders die met beide verenigingen te maken hebben, en de samenwerking tussen die beide verenigingen die heeft eigenlijk nauwelijks bestaan en is op een gegeven moment uitgelopen op ruzie. Dus waar ze dat soort dingen vandaan haalt dat weet ik niet. Kijk, als zij zou zeggen van vanzelf wordt adoptie wel een aflopende zaak want er zijn steeds minder landen geneigd om hun kinderen te laten gaan, en er zijn steeds minder ouders die het nog op kunnen brengen om de zoveel tijd en geld in te steken, dan zeg ik ja dat is realistischer, ik bedoel dat zou ook een betere reden zijn om er niks meer aan te doen dan te zeggen van, ja het loopt wel goed zo; want het loopt dus helemaal niet goed.

VPRO-inleider: Als het niet zo goed loopt zoals Jan zegt, moet er dan niet wat gebeuren. mevrouw Korte v.Hemel.

Staatssecr. Kijk, er is een tijd geweest dat de organisaties elkaar een beetje met de nek aankeken en er erg veel, denk ik, ik mag wel zeggen haat en nijd tussen was en zeker tussen de groten en de kleintjes en dat ze het licht niet in elkaars ogen gunden en dan was men ook niet altijd in zijn uitspraken over de andere organisatie even vriendelijk enz. Wat ik constateer, en ik heb verschillende keren alle organisaties tegelijkertijd om de tafel gehad, dat er een grote wijze van samenwerking en gezamenlijk de schouders onder problemen zetten en dat dat duidelijk een winst is in de afgelopen jaren wat tot stand gebracht is, dus ik heb daar alle vertrouwen in dat dat allemaal best goed gaat.

Mw.2 vraag: Veel vertrouwen

staatssecr. Ja, ik heb op dat punt op het ogenblik volstrekt geen reden om t.a.v. de bemiddeling en de organisaties van de bemiddeling, daar me erg kritisch over uit te laten, of me daar grote zorgen over te maken.

Mw.2 vraag: U bent, krijg ik de indruk, redelijk tevreden over de gang van zaken van de afgelopen jaren. Er zijn minder problemen, het heeft zich gestabiliseerd. Het gekke is dat ik nogal wat geluiden heb gehoord, dat wij nogal wat geluiden hebben gehoord die min of meer het tegendeel, toch ongerust zijn. Ik bedoel men zit echt te springen om dat wetsvoorstel, om meer duidelijkheid over wat er geregeld moet worden, het is toch bij de organisaties zelf dat ik wat minder vertrouwen bespeur dat het in de toekomst allemaal gladjes zal verlopen.

staatssecr. Het zal natuurlijk nooit helemaal gladjes kunnen verlopen. Ik denk wel dat een groot aantal problemen van de afgelopen jaren, dat die achter de rug zijn. En o.a. door het terugdringen van de lange wachttijden, is dus eigenlijk toch al een aanzienlijke verbetering voor de betrokken adoptiefouders tot standgekomen.

VPRO-inleider: Aan de staatssecretaris stelden wij ook de vraag of zij nog plannen had om illegale adopties te bestrijden.

Mw.1 vraag. Nu is er indertijd, niet zo lang geleden, een uitgebreid politieonderzoek gedaan naar illegale adoptie. Bent u van plan daar nog iets aan te doen. Mensen maken zich zorgen over het kindertjeskopen in het buitenland enz.

staatssecr. Op dit moment ben ik niet van plan om daar wat aan te doen. Het is zo dat je dan als je konstateert dat er zo'n illegale binnenkomst gekomen is, dat ophet enigemoment die ouders er toch mee te voorschijn moeten komen met zo'n kindje en dat het dan vaak, juist omdat het gaat om het belang van het kind, en je dat kind toch maar niet terug kunt laten gaan, dat ik het dan betreur dat het zo gaat, maar dat het dan uiteindelijk in het belang van het kind, toch wel tot een legale adoptie zal kunnen geraken.

Mw.1 vraag Wat is er dan eigenlijk aan te doen, aan het verschijnsel illegale adoptie
staatssecr. Ik denk dat daar niet zoveel aan te doen is.

VPRO-inleider: Is er dan wel iets te doen aan de hoge kosten van adoptie.

Mw.2.vraag: Adoptie van een buitenlands kind is duur. Dat kunnen we geloof ik gerust stellen. Het varieert al van f15.000 tot f20.000. Alleen maar weggelegd voor de welgestelden. Dat is ook een konstatering. Nu bestonden er plannen om ook het gezinsonderzoek door de mensen zelf te laten betalen, nog eens f1100,- . Is dat redelijk?

Staatssecr. Over het algemeen is de overheid er op uit om diensten die door de overheid worden verricht, ten behoeve van onderzoeken van mensen, om die te laten betalen. Ik zou het natuurlijk liever niet hebben, maar ook op andere terreinen moeten mensen vaak betalen voor dingen, de diensten die men krijgt van de overheid.

Mw.2 vraag: Nu hebben we de techniek ontdekt via een donor om toch nog een kindje te kunnen krijgen, dat is duur, dat is een hele dure handeling; misschien in het ziekenfondspakket en nou die kindertjes die zijn er al en die wil ik uit de derde wereld halen en dat kost dan f20.000,- en daar is geen mogelijkheid voor. Is het dan niet mogelijk om iets te bedenken waarop dat redelijker zou kunnen zijn.

Staatssecr. Die kosten die betaald moeten worden, ik meen dat een aantal kosten fiscaal aftrekbaar is, ik denk niet dat het gemakkelijk is om iets te bedenken. Nogmaals, alles wat te maken heeft met een voortschrijdende medische mogelijkheden t.a.v. het krijgen van kinderen, hetzelfde geld met medische mogelijkheden t.a.v. hartoperaties, hartoperaties in Amerika enz, ja dat is het hele andere en dat maakt het natuurlijk voor de mensen ook heel ingewikkeld, waarom dit wel en dat niet, maar dat is dan gebaseerd op het

vervolg Staatssecr. hele verzekeringssysteem t.a.v. onze medische zorg en het niet aanwezig zijn van een verzekering op dit terrein.

Mw.2. vraag Maar stoort het u niet, dat alleen maar mensen met veel geld kinderen kunnen adopteren.

Staatssecr. Ik kan geen ander systeem bedenken dan dat mensen dan zelf moeten betalen voor de kosten. Gelukkig blijkt ook vaak dat mensen die het graag willen dat die op enigerlei wijze toch in staat zijn om deze kosten te betalen. Of het mij stoort, ja natuurlijk wil je altijd dat iedereen altijd alles kan, maar ik zie geen andere mogelijkheden.

Mw.2 vraag U vindt het ook niet wenselijk dat zo'n mogelijkheid bedacht wordt?

Staatssecr. Ik denk als daar een mogelijkheid zou zijn, dan denk ik dat die al lang bedacht zou zijn, want adoptie is al 10 jaar en ik heb nog nooit een goed uitvoerbaar plan gezien en zelf ook nog niet kunnen bedenken dat dit op een andere wijze geregeld zou kunnen worden.

Mw.2 vraag Maar de vraag die ons steeds gesteld wordt van wat is er nu veranderd vanaf 1979 in het beleid, dat is nog niks hè.

Staatssecr. Even nadenken. ^(1/2 minuut pauze) Het is heel duidelijk dat de termijnen voor de gezinsonderzoeken aanmerkelijk zijn bekort,

Mw.2. vraag omdat de aanvragen ook minder zijn geworden hè.

Staatssecr. de aanvragen zijn minder geworden. Ik denk dat de aanvragen minder zijn geworden om meerdere redenen, onder andere de economische recessie zal daaraan hebben bijgedragen; er is - u zegt het beleid verandert - het eerste ontwerp voor het wetsontwerp opname buitenlandse pleegkinderen, toen was dat een heel, noch door die centrale organisatie had een hele zware opgetuigde organisatie, ik denk dat dat terecht is dat het door te luisteren naar de organisatie, door te luisteren naar de raad voor het Jeugdbe- dat dat niet de goede weg is, dus in die zin denk ik dat er ook een realiteitszin is gegroeid bij datgene wat je als wetgever kunt en moet doen op dit terrein.

Mw.2 vraag maar er is dus nog niets veranderd, want alles ging vanzelf. Ik bedoel er kwam een stabiliteit, er kwamen minder aanvragen, waardoor de wachttijd iets korter werd; en u konkludeert dat er is een stabiliteit, en we hoeven niet zoveel te doen.

Staatssecr. De vraag is ook altijd of je als overheid ook altijd alles moet doen hè.

Mw.2 vraag nee dat vraag ik niet. Alles is te veel.

Staatssecr. Er zijn toen wel eens op een gegeven moment ook problemen geweest; u sprak straks over illegale adopties, dan is er ineens de vraag moet je dat allemaal weer proberen dat in een wet vast te gaan leggen, nou dat is dan de eerste opwelling - je moet dat gaan verbieden, je moet dat proberen dat met de wet in de hand te voorkomen, - en dan blijkt dat als er over nagedacht wordt, wat ik straks al noemde, het kwetsbare produkt waar het om gaat soms een beletsel te zijn om uiterst hardhandig op te treden tegen dingen die we op zich verwerpelijk en onjuist vinden. Ja dan kunt u zeggen het beleid is niet veranderd, maar het nadenken en het bezig zijn met de hele problematiek, dat betekent wel dat we zeer intens met die hele buitenlandse adoptie bezig zijn geweest en nog zijn.

Mw.1. vraag Maar afgezien van , u verleent subsidie voor informatie, er komt eventueel een vergunningstelsel voor bemiddelingsbureaus, afgezien daarvan zie ik niet dat er veel veranderen zal in de huidige situatie.

staatssecr. Ik denk dat de huidige situatie ook gekenschetst wordt door de grote kennis die aanwezig is over het wel en wee van de buitenlandse adoptie, ook een grote kennis die aanwezig is bij de raden voor de kindbescherming van hoe dit zich nu ontwikkelt en ik denk dat dat een hele goede zaak is.

Mw. l. vraag: dus dat klopt wat ik zeg, het zal zo blijven zoals het nu is.

staatssecr. Ik zie niet in waar de mogelijkheden liggen om erg veel te veranderen.